

RICHARD
WURMBRAND

TORTUR

- for
*Kristi
skyld*

Vor tids martyrkirke

**TORTUR
- FOR KRISTI SKYLD**

*Et vidnesbyrd om den underjordiske kirke
bag jerntæppet og dens lidelser.*

Af

Richard Wurmbrand

FORLAGET ROYAL — KØBENHAVN

Tortured For Christ

Danish Edition

Copyright 2015 Voice Media

info@VM1.global

Web home: www.VM1.global

All rights reserved. No part of the publication may be reproduced, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic, or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law. For permission requests, email the publisher, addressed “Attention: Permission Coordinator,” at the address above.

This publication **may not be sold, and is for free distribution** only.

Om forfatteren

Pastor Richard Wurmbbrand er en luthersk præst, som har tilbragt fjorten år i kommunistisk fængsel og dér er blevet udsat for tortur. Dette skete i hans hjemland, Rumænien. Han er en af Rumæniens mest kendte kristne ledere, forfattere og pædagoger.

I 1945, da kommunisterne tog magten i Rumænien og begyndte at føre kontrol med de forskellige kirkesamfund, begyndte Richard Wurmbbrand et underjordisk missionsarbejde blandt sine forkuede og undertrykte landsmænd og blandt de russiske soldater, der besatte landet. Til sidst blev han i 1948 arresteret sammen med sin hustru Sabina. Hans hustru blev idømt tvangsarbejde i ca. tre år. Richard Wurmbbrand tilbragte tre år i enecelle - uden at se nogle andre end sine kommunistiske plageåndere. Efter disse tre år blev han overført til en fællescelle i ca. fem år, og der fortsatte torturen.

Da han var en internationalt kendt kristen leder, forespurgte de udenlandske ambassader hos kommunisterne om hans befindende, men fik til svar, at han var flygtet fra Rumænien. Det hemmelige politi besøgte hans hustru, idet de foregav, at de var kammerater til ham og var blevet befriet fra fængslet, og de fortalte, at de havde overværet hans begravelse på fængslets begravelsesplads. Hans familie i Rumænien og hans venner udenfor Rumænien blev nu bedt om at lade være at tænke mere på ham, da han var død. Efter otte år blev han frigivet og genoptog umiddelbart sit arbejde i den underjordiske kirke. To år senere, 1959, blev han igen arresteret og dømt til femogtyve års fængsel.

Han blev befriet under almindeligt amnesti 1964 og fortsatte straks med at arbejde som pastor i den underjordiske kirke. Da venner i Norge indså, at han

sandsynligvis snart ville blive fængslet for tredje gang, underhandlede de med de kommunistiske myndigheder i Rumænien for at få ham ud af landet. Det kommunistiske regime var begyndt at »sælge« sine politiske fanger. »Dagsprisen« for en fange var over 15.000 kr. Prisen for ham var 50.000 kr.

I maj måned 1966 aflagde han sit vidnesbyrd overfor Det amerikanske Senats Underafdeling for den Interne Sikkerhedstjeneste og klædte sig ved denne anledning af på overkroppen for at vise 18 dybe ar efter tortur. Beretningen om ham spredtes over hele verden gennem aviser i USA, Europa og Asien: I september 1966 fik han en advarsel om, at det kommunistiske regime i Rumænien havde besluttet, at man ville myrde ham. Men til trods for dødstruslen ophørte han ikke med at tale. Man har kaldt ham »den underjordiske kirkes stemme«. Der findes ledende kristne, som har kaldt ham en »levende martyr« og en »Paulus bag Jerntæppet«.

Forord

I december 1964 kom jeg første gang til Rumænien. Med undtagelse af Albanien var Rumænien det eneste land i Europa, som jeg ikke tidligere havde besøgt. Flere måneder i forvejen havde Gud vist mig, at jeg skulle rejse dertil. Således skete det, at jeg sammen med pastor John Mosely overskred grænsen fra Ungarn til Rumænien.

Vi opdagede meget hurtigt, at vi var i et kommunistisk land, hvor vi blev omhyggeligt overvåget af myndighederne. Ikke desto mindre gav de troende os en varm velkomst, og den første søndag i advent, besøgte vi en tysk baptistkirke i Bukarest. Her blev vi begge bedt om at bringe vore hilsener og aflægge vore vidnesbyrd. Da mødet var forbi, var der adskillige, som talte med os, deriblandt en høj, bleg, meget ivrig mand. Han bad om at tale med os og sagde, at han ville tage risikoen, hvis vi ville tage med ham hjem. Omkring kl. 10 om aftenen kom vi til det hus, hvor Richard Wurmbrand, hans hustru og søn Mihai boede i et lille kvistværrelse.

Vi gik stille ind, og der fortalte denne pastor, som jeg havde hørt så meget om i den vestlige verden, sine forbløffende oplevelser og erfaringer under sit fjorten års fængselsophold. Først gik hans søn og så Sabine, hans hustru ud på gaden for at se, om der var nogen, og da de kom tilbage, rapporterede begge, at huset var omringet af politiet, og at deres bil holdt på den anden side af gaden. Hvor længe ville de holde huset under opsigt? Hvad ville de foretage sig? Richard Wurmbrand afsluttede sin beretning, og så bad vi sammen. Det var et bønnemøde, vi længe vil huske, da vi bad Gud om at beskytte sine tjenere. Vi havde set mærkerne af torturen på hans legeme, og vi havde som aldrig før forstået den tids rædsler; og allige-

vel - gennem den dystre beretning om fængsel og lidelser, skinnede et lys af herlighed og kærlighed. Gud hørte vore bønner, og da vi bagefter kom ned på gaden, var politiet væk.

Vi havde for første gang mødt denne gudfrygtige familie, disse heltmodige vidner for Jesus, og vi følte begge, at vi aldrig ville blive de samme efter dette. Derfor føler jeg det som en ære at blive bedt om at skrive forordet til denne bog, og jeg gør det med den brændende bøn, at Gud vil røre manges hjerter, så at de må elske Øst-europas folk, at de må få rigelig hjælp under de lidelser, som de må udstå for Jesu Kristi skyld og udfylde, hvad der mangler af Kristus-trængsler i deres kød til bedste for hans legeme, kirken.

*Pastor W. Stuart Harris,
F. R. G. S. General Director of the European
Christian Mission*

Til

Pastor W. Stuart Harris, General Director of the European Christian Mission, London, som, da jeg blev løsladt fra fængslet i 1964, kom til Rumænien som den første budbringer fra de kristne i den vestlige verden. Da han besøgte os en sen aften efter at have iagttaget mange sikkerhedshensyn, bragte han os de første kærlige, trøstende ord såvel som den første hjælp til de kristne martyrs familier. På deres vegne udtrykker jeg herved vor taknemmelighed.

Richard Wurmbbrand

Indledning

HVORFOR JEG SKREV DENNE BOG

Jeg vil til hver fri kristen frembære et budskab fra den underjordiske kirke bag jerntæppet.

Den underjordiske kirke, som jeg ledte i mange år, besluttede, at jeg på alle mulige måder skulle forsøge at komme ud til den frie verden for til jer at frembære den underjordiske kirkes vigtige budskab. Gennem et under, hvis størrelse I vil komme til at forstå ved læsningen af denne bog, har jeg overlevet, og det er lykkedes mig at nå den frie verden. I denne bog frembærer jeg det budskab, jeg er blevet betroet af den udholdende, lidende underjordiske kirke i kommunistlandene.

For at dette budskab virkelig skal fange jeres opmærksomhed, frembærer jeg både mit personlige vidnesbyrd og fortæller også om, hvordan den underjordiske kirke arbejder.

EN ATEIST FINDER KRISTUS

Jeg voksede op i en familie, hvor der ikke udøvedes religion. I min barndom fik jeg ikke nogen religiøs opdragelse, og i 14-års alderen var jeg allerede en overbevist, forhærdet ateist. Dette var resultatet af en vanskelig barndom. Som ganske lille blev jeg forældreløs og havde prøvet fattigdommen under den første verdenskrigs vanskelige år. Da jeg var 14 år, var jeg ligeså overbevist en ateist, som kommunisterne er det i dag. På den tid læste jeg ateistisk litteratur, og det var ikke bare sådan, at jeg ikke troede på Gud eller Kristus - jeg hadede de begreber, fordi jeg anså dem for at være skadelige for det menneskelige intellekt. På denne måde voksede jeg op i bitterhed mod religionen.

Jeg har dog senere forstået, at jeg havde den store nåde at være udvalgt af Gud. Årsagen til dette begriber jeg ikke. Det kunne ikke være på grund af min karakter, for min karakter var meget dårlig.

Selv om jeg var ateist, var der noget, som ubegribeligt for mig altid drog mig til kirkerne. Jeg fandt det svært at gå forbi en kirke uden at gå ind i den. Men jeg forstod aldrig rigtigt, hvad der foregik i disse kirker. Jeg lyttede til prædikenerne, men de nåede ikke mit hjerte. Jeg var aldeles sikker på, at der ikke fandtes nogen Gud. Jeg hadede forestillingen om, at Gud var en herre, som jeg måtte adlyde. Jeg hadede den fejlagtige forestilling om Gud, som jeg havde inden i mig. Men hvor glad skulle jeg ikke have været, hvis der havde eksisteret et kærlighedsfuldt hjerte et eller andet sted i dette univers. Jeg kan knapt erindre noget glædeligt fra barndommen eller ungdommen. Jeg længtes efter, at der skulle findes et kærlighedsfuldt hjerte et eller andet sted, som bankede også for mig. Jeg vidste, at der ikke fandtes nogen Gud, men jeg

var ked af, at en kærlighedens Gud ikke eksisterede. En gang var jeg i min indre konflikt gået ind i en katolsk kirke. Der så jeg mennesker, som bøjede knæ og sagde noget. Jeg besluttede mig for selv at bøje knæ så nær ved dem, at jeg kunne opfange, hvad de sagde. Siden ville jeg gentage bønnerne for at se, om noget ville ske. De bad til den hellige jomfru: »Vær hilset, Maria, fuld af nåde«. Jeg gentog ordene efter dem, gang på gang. Jeg så på Jomfru Marias statue i kirken, men ingenting skete, og det var jeg meget ked af.

En gang, mens jeg endnu var overbevist ateist, bad jeg til Gud. Min bøn lød omtrent således: Gud, jeg er fuldstændig overbevist om, at du ikke findes. Men hvis du tilfældigvis skulle eksistere, hvilket jeg bestrider, så er det ikke min pligt at tro på dig. Det er din pligt at åbenbare dig for mig«. - Jeg var ateist, men ateismen gav ikke mit hjerte fred.

Under denne tid med sjælekampe - som jeg først senere forstod, det var - skete det, at der langt oppe blandt de rumænske bjerge fandtes en snedker, som bad til Gud: »Min Gud, jeg har tjent dig på jorden, og jeg ønsker at få min løn på jorden lige så vel som i Himlen. Det ville være en løn for mig, hvis jeg måtte føre en jøde til Kristus, da Jesus jo selv kom fra det jødiske folk. Jeg er fattig, gammel og syg. Jeg kan ikke rejse omkring og lede efter en jøde, og her i min by findes der ingen. Før du derfor en jøde til min by, så skal jeg gøre mit bedste for at føre ham til Kristus.«

Der var noget, som uimodståeligt drog mig til netop denne by. Jeg havde ikke noget at gøre dér, og Rumænien har 12.000 byer. Men jeg rejste i hvert fald til netop denne by. Da snedkeren opdagede mig og så, at jeg var jøde, begyndte han at efterstræbe mig sådan, at en smuk pige ikke er blevet det tilsvarende. Han så i mig svaret på sin bøn, og han gav mig Bibelen at læse. Jeg havde læst Bibelen mange gange i forvejen af kulturhistorisk interesse, men den bibel, han gav mig,

var af en helt anden slags. Som han siden fortalte mig, plejede han sammen med sin hustru at bede i timevis for min og min hustrus frelse. Bibelen, han gav mig, var ikke så meget skrevet med bogstaver som med ildskrift, ladet som den var med hans bønner. Jeg kunne næppe læse i den. Jeg kunne bare græde over den, når jeg sammenlignede mit dårlige liv med Jesu liv, min urenhed med hans renhed, mit had med hans kærlighed - og han tog imod mig som sin. Kort efter blev også min hustru omvendt. Hun førte andre sjæle til Kristus, og disse vandt igen endnu flere. Således opstod der en ny luthersk menighed i Rumænien.

Nu brød nazismen frem, og vi måtte lide meget. I Rumænien formede nazismen sig som diktatur, som udgjordes af yderliggående ortodokse elementer, som forfulgte såvel protestantiske grupper som jøder.

Også før min formelle ordination, og inden jeg var begyndt at forberede mig på at blive præst, blev jeg i virkeligheden leder for den menighed, som jeg således havde grundlagt. Jeg havde ansvaret for denne. Under nazisternes herredømme blev jeg og min hustru arresteret flere gange, man slog os og slæbte os for de nazistiske dommere. Naziterroren var slem, men kun en forsmag på det, der skulle komme under kommunisterne. Min søn Mihai måtte tage et ikke-jødisk navn for ikke at blive dræbt.

Men den nazistiske tid gav os en stor fordel. Den lærte os, at fysiske plager kan udholdes, at menneskeånden med Guds hjælp kan udholde den sværeste tortur. Vi lærte os en teknik til at drive hemmeligt kristent arbejde, hvilket var en forberedelse til det meget svære, som lå lige foran os.

MIT MISSIONSARBEJDE BLANDT RUSSENE

Mine selvbefrejelser over at have været ateist gjorde, at jeg fra den første dag efter min omvendelse længtes efter at vidne for russerne. De er et folk, som

fra barndommen af er vokset op under ateistisk indflydelse. Mit ønske om at nå russerne med evangeliet er blevet opfyldt. Denne opfyldelse begyndte under den nazistiske tid, fordi vi da havde mange tusinde russiske krigsfanger i Rumænien, og blandt disse kunne vi drive kristelig virksomhed.

Dette var et dramatisk og gribende arbejde. Jeg vil aldrig glemme mit første møde med en russisk fange. Han fortalte mig, at han var ingeniør. Jeg spurgte ham, om han troede på Gud. Hvis han havde svaret nej, ville det ikke have forbavset mig. Det er ethvert menneskes ret at tro eller ikke tro. Men da jeg spurgte ham, om han troede på Gud, så han på mig uden at forstå, hvad jeg mente. Derefter svarede han: »Jeg har ikke fået ordre til at tro. Hvis jeg får befaling om det, vil jeg tro.«

Tårerne løb ned ad kinderne på mig. Jeg følte det, som om mit hjerte ville bryde.

Her stod et menneske foran mig, hvis sjæl var død, en mand, som var blevet berøvet den største gave, Gud har givet os - den gave at være individer. Han var bare et hjernevasket redskab i hænderne på kommunisterne, parat til at tro eller ikke tro på kommando. Han kunne ikke længere tænke selv. Dette var en typisk russer efter alle disse års kommunistisk regime.

Efter det chock, jeg fik af at se, hvad kommunismen havde gjort med menneskelige skabninger, lovede jeg Gud, at jeg ville give mit liv for at prøve på at gengive dem deres personlighed og give dem troen på Gud og Kristus.

Jeg behøvede ikke at rejse til Rusland for at nå russerne.

Den 23. august 1944 besatte 1 million russere Rumænien, og ikke længe derefter kom kommunisterne til magten i vort land. Nu begyndte et mareridt, som fik rædslerne under den nazistiske tid til at synes lette.

Rumænien havde på den tid et indbyggertal på 18 millioner, og landets kommunistiske parti havde kun

For mig var det himmel på jord at prædike evangeliet for russerne. Jeg har prædikeret for mennesker fra mange nationer, men jeg har aldrig set mennesker suge evangeliet til sig som russerne. Hvilken tørst de har i deres sjæle!

En ortodoks præst, som jeg var gode venner med, ringede til mig og fortalte, at en russisk officer var kommet til ham for at skrifte. Min ven kunne ikke russisk, men da han vidste, at jeg talte russisk, havde han givet russeren min adresse. Dagen efter kom manden til mig. Han elskede Gud og længtes efter at lære ham bedre at kende, men han havde aldrig set en bibel og havde aldrig været med til en gudstjeneste. Kirker i Rusland er meget sjældne. Han havde ikke fået en religiøs opdragelse, men uden at have en virkelig viden om Gud, elskede han ham.

Jeg begyndte at læse bjergprædiken for ham og siden Jesu lignelser. Da han hørte dette, dansede han rundt i værelset, henrykt af glæde og udbrød: »Hvilken skønhed! Hvordan har jeg kunnet leve uden at kende Kristus« Det var første gang, jeg så nogen fyldt af en sådan glæde over Kristus.

Så gjorde jeg en fejl. Jeg læste for ham om Jesu korsfæstelse og hele lidelseshistorien uden at have forberedt ham på dette. Han havde ikke ventet sig dette, og da han hørte, hvordan Jesus var blevet pisket og siden korsfæstet og til sidst døde, faldt han ned i en lænestol og begyndte at græde bittert. Han havde jo troet på en frelser, og nu var denne frelser død.

Jeg så på ham og skammede mig over, at jeg havde kaldt mig en kristen og været pastor og lærer for andre. Jeg havde aldrig selv deltaget i Kristi lidelser sådan, som denne russiske officer nu følte dem og deltog i dem. Da jeg så på ham, var det som om jeg så Maria Magdalene grædende ved korsets fod, trofast selv da Jesus lå død i sin grav.

Derefter læste jeg opstandelsesberetningen for ham.

Denne sidste overgik langt de foregående, sagde han. Man bør forstå, at de virkelige baptister, som jeg holder meget af, ikke gik med til sådan noget, men viste stor troskab mod Kristus og måtte lide meget. Men det var kommunisterne, som »valgte« deres ledere, og selv havde de ikke andet valg end at acceptere disse. Dette forhold eksisterer den dag i dag, når det gælder toppen af det religiøse lederskab.

De, som blev kommunisternes tjenere i stedet for at forblive Kristi, begyndte at fordømme de brødre, som ikke ville gøre fælles sag med dem.

Ligesom de russiske kristne havde skabt en underjordisk kirke efter den russiske revolution, så har kommunismens magtovertagelse hos os sammen med kirkeledernes forrædderi tvunget en sådan kirke frem i Rumænien. Denne kirke forkynder trofast evangeliet og forsøger at nå børnene og føre dem til Kristus. Kommunisterne forbød alt dette, og den officielle kirke bøjede sig for dem.

Sammen med andre begyndte jeg at arbejde »under jorden«. Udadtill havde jeg en meget respektabel social stilling, som ikke havde noget med mit »underjordiske« arbejde at gøre, men kun tjente som camouflage. Jeg var pastor i den norske lutherske mission og samtidig arbejdede jeg som repræsentant for Kirkernes Verdensråd i Rumænien. (Vi havde dengang ikke en anelse om, at denne organisation nogensinde ville komme til at samarbejde med kommunisterne. På den tid udrettede den i vort land ikke andet end hjælpevirksomhed blandt efterkrigstidens nødlidende mennesker). Disse to titler gav mig et fint alibi overfor myndighederne, som ikke dengang kendte noget til mit underjordiske arbejde.

Dette sidstnævnte arbejde har to grene.

Den første var vort hemmelige arbejde blandt en million russiske soldater i landet.

Den anden var »under jorden« at prædike for Rumæniens undertrykte folk.

for kongressen. Denne mand var på samme tid formand i »De gudløses Verdensforbund« og havde myrdet masser af kristne. Den ene efter den anden af præsterne og biskopperne stod op i vor rigsdagsbygning og forklarede, at kristendommen og kommunismen i virkeligheden udgør det samme, og at de derfor kan eksistere sammen. Den ene prædikant efter den anden udtalte berømmende ord om kommunismen og lovede det nye regime kirkens loyalitet.

Min hustru og jeg var tilstede ved denne kongres. »Richard«, sagde hun »rejs dig op og aftvæt denne skam fra Kristi ansigt. Hør, hvor de bespottes ham.« Jeg sagde til min hustru: »Hvis jeg gør det, mister du din mand«. Hun sagde: »Jeg vil ikke have en fej mand«. Så stod jeg op og talte til kongressen. Jeg lovpriste ikke de kristnes mordere, men Gud og Kristus, og sagde, at vor loyalitet først og fremmest gjaldt Gud. Talen ved denne kongres blev udsendt i radio, og hele landet kunne derfor høre budskabet om Kristus blive forkyndt fra podiet i rigsdagsbygningen. Bagefter måtte jeg »betale« for dette, men det var prisen værd. Ortodokse og protestantiske kirkeledere kappedes med hinanden om at skamrose kommunismen. En ortodoks biskop satte hammeren og seglet fast på sin klædedragt og bød sine præster, at de ikke længere skulle kalde ham »Deres Nåde«, men i stedet for »Kammerat Biskop«.

Jeg deltog også i baptisternes kongres i byen Resita - konference under rødt flag, hvor Sovjetunionens nationalsang blev sunget, mens publikum stod op. Baptisternes forstander proklamerede, at Stalin ikke gjorde andet end at opfylde Guds bud. Han priste Stalin som en stor bibellærer. Sådanne præster som Patrasheanu var endnu mere ligefremme. De blev officerer i det hemmelige politi. Rapp, som var biskopdelegeret for Den Lutherske Kirke i Rumænien, begyndte at undervise på det teologiske seminarium om at Gud har givet os tre åbenbaringer, en gennem Moses, en gennem Jesus og den tredje gennem Stalin.

1.000 medlemmer. Men Vyshinski, Sovjets udenrigsminister, for ind til vor højt elskede kong Mikael I, slog næven i bordet og sagde: »De må udse kommunister til regeringen«. Hæren og politiet blev afvæbnet, og så kom kommunisterne til magten med magt, skønt de var hadede af næsten alle.

Dette skete ikke uden medvirken af de på den tid ansvarlige i England og Amerika. Menneskene er ansvarlige ind for Gud ikke bare for deres personlige synder, men også for deres nationale synder. Ansvar for den tragedie, som har ramt så mange besatte nationer, hviler på de amerikanske og engelske kristnes hjerter. Amerikanerne må vide, at de af og til på en uklog måde har hjulpet russerne til at underkaste os et morder- og terrorregime.

Amerikanerne må sone dette ved at hjælpe de undertrykte folk til at blive delagtige i kundskaben om Kristus.

FORFØRELSEN BRUGER SAMME SPROG SOM KÆRLIGHEDEN

Så snart kommunisterne var kommet til magten, anvendte de snedigt deres magt til at forføre kirken. Forførelsens og kærlighedens sprog er det samme. Både den, som vil have en pige til sin hustru, og den, som bare vil have hende for en nat for sin fornøjelses skyld for siden at afvise, siger: »Jeg elsker dig«. Jesus har påbudt os at skelne mellem disse to sprog: forførelsens og kærlighedens og at afsløre ulvene i fåreklæder.

Da kommunisterne kom til magten, var der tusindvis af præster og prædikanter, som ikke kunne skelne mellem disse to stemmer.

Kommunisterne havde indbudt til en konference for alle religiøse samfund i vor rigsdagsbygning. Der indfandt sig 4.000 præster, pastorer og prædikanter. Disse fire tusinde valgte Josef Stalin til æresformand.

Han havde ikke vidst, at hans Frelser var opstået af graven. Da han hørte denne vidunderlige nyhed, slog han sig på knæene og udstødte en meget grim ed. Jeg tror dog, at det var en »hellig« ed. Han var jo vant til at udtrykke sig på denne grovkornede måde. Han blev atter glad, ja råbte af glæde: »Han lever, han lever!« Og igen dansede han rundt i værelset, overvældet af lykke.

Jeg sagde til ham: »Lad os bede«. Han kunne ingen bønner. Han kendte ikke vore fromme, hellige fraser. Han faldt på knæ sammen med mig og bad: »Åh Gud! Hvor er du en rar fyr. Hvis jeg havde været dig, og du havde været mig, ville jeg *aldrig* have tilgivet dig dine synder. Men du er virkelig en rar fyr. Jeg elsker dig af hele mit hjerte.«

Jeg tror, at himlens engle lagde alt fra sig i dette øjeblik for at lytte til denne ophøjede bøn fra en russisk officer, som var blevet vundet for Kristus.

En gang traf jeg en russisk kaptajn og en kvindelig officer i en forretning. De var ved at købe alt muligt, men de havde svært ved at tale med ekspedienten, som ikke kunne russisk. Jeg tilbød at tolke for dem, og således blev vi bekendte. Jeg indbød dem til frokost i vort hjem. Inden vi begyndte at spise, sagde jeg til dem: »I er i et kristent hjem, og her plejer vi at bede«. Jeg bad bordbøn på russisk. De lagde kniv og gaffel ned og interesserede sig ikke længere for maden. De begyndte i stedet for at stille det ene spørgsmål efter det andet om Gud, Kristus og Bibelen. De vidste absolut *ingenting*.

Det var ikke let at tale med dem. Jeg fortalte lignelsen om manden, som havde hundrede får og mistede et. De forstod det ikke. De spurgte: »Hvordan kunne det være, at han havde hundrede får? Har den kommunistiske kollektivfarm ikke afskaffet den personlige ejendomsret?« Så sagde jeg til dem, at Jesus var en konge. De svarede: »Alle konger er jo onde mennesker, som har tyranniseret folket, så Jesus må også have været en tyran.« Da jeg fortalte lignelsen om vin-

gårdstjernerne for dem, sagde de: »Ja sel! Det var rigtigt gjort af dem, at de protesterede mod vingårdsmanden. Vingården burde have tilhørt kollektivet.« Alting var nyt for dem. Da jeg fortalte om Jesu fødsel for dem, stillede de et spørgsmål, som for Vestens mennesker lyder som blasfemi, nemlig: »Var Maria gift med Gud?« Under diskussionen med disse russere og senere med andre forstod jeg, at vi - for at kunne prædike evangeliet for russerne efter så mange år under kommunismen - måtte bruge et helt nyt sprog. De missionærer, som kom til Centralafrika, mødte vanskeligheder, da de skulle oversætte ordet fra Esajas: Er Eders synder som skarlagten, de skal blive hvide som sne«. Ingen i Centralafrika har set sne, og man savnede derfor et særligt ord for sne. Dette ord måtte oversættes: »Jeres synder skal blive hvide som en koksnøds kerne«.

På samme måde var vi tvunget til at oversætte evangeliet til marxistisk sprog for at gøre det begribeligt for russerne. Dette var ikke noget, som vi kunne gøre af os selv, men Helligånden udførte det gennem os. Kaptajnen og den kvindelige officer blev omvendt samme dag. Bagefter hjalp de os meget i vort underjordiske arbejde blandt russerne.

Vi trykkede hemmeligt tusindvis af evangelier og anden kristelig litteratur til uddeling blandt dem. Gennem de omvendte russiske soldater kunne vi smugle mange bibler og bibeldele ind i Rusland. Vi brugte også et andet kneb for at give Guds Ord til russerne. De russiske soldater havde ligget ved fronten i mange år, og mange af dem havde deres børn i Rusland og havde ikke set dem hele denne tid. Russerne holder meget af deres børn. Min søn Mihai og vore børn under ti år plejede at gå hen til de russiske soldater, som de mødte på gaderne og i parkerne - i lømmerne havde de bibler, evangelier og anden litteratur. De russiske soldater klappede dem på hovedet og talte kærligt til dem, for de tænkte på deres egne børn, som de ikke havde set i så lang tid. Soldaterne

plejede også at give dem chokolade, og børnene gav soldaterne noget til gengæld: bibler og evangeliedele, som de ivrigt tog imod. Det var tit for farligt for os at give dem dette åbent, men vore børn kunne gøre det fuldstændig trygt. De var unge missionærer blandt russerne. Resultaterne var udmærkede. Mange russiske soldater fik evangeliet på den måde, når andre veje til at nå dem var lukkede.

MØDER I RUSSISKE MILITÆRBARAKKER

Vort arbejde blandt russerne var ikke bare individuel sjælevindervirksomhed. Vi havde også mulighed for at arbejde med små gruppemøder.

Russerne holder meget af ure. De stjal ure ved at standse mennesker på gaden og tage urene fra dem. Man kunne se kvindelige, russiske officerer med et vækkeur hængende om halsen. De havde aldrig haft ure før og kunne ikke få nok af dem. Rumænerne, som gerne ville anskaffe sig et ur, måtte gå til sovjethærens lejre for at købe et stjålet ur, og det kunne ofte være deres egne ure, som de på den måde købte tilbage. Derfor var det almindeligt at se rumænere i de russiske barakker. Vi fra den underjordiske kirke havde således et godt påskud, nemlig at vi skulle købe ure, når vi gik dertil.

Jeg valgte ved mit første forsøg at prædike i en russisk barak på en ortodoks festdag. Det var St. Pauli og St. Petri dag. Jeg gik til militærlejren med det påskud, at jeg gerne ville købe et ur. Jeg lod, som om det ene var for dyrt, det andet for lille og et tredje for stort. Flere soldater samlede sig omkring mig, allesammen for at tilbyde mig noget at købe, og så spurgte jeg dem ligesom i spøg: »Er der nogen af jer, som hedder Paulus eller Peter?«. Jo, der var nogle. Så sagde jeg: »Ved I, at det er i dag, den ortodokse kirke fejrer St. Paulus og St. Peter?« (nogle af de ældste russere vidste dette). Derefter sagde jeg: »Ved I,

hvem Paulus og Peter egentlig var?« Det var der ingen, der vidste. Så begyndte jeg at fortælle dem om Paulus og Peter. En af de ældre russere afbrød mig og sagde: »Du er ikke kommet for at købe ure. Du er kommet for at tale til os om troen. Sæt dig nu her og tal til os. Men vær forsigtig. Vi ved, hvem vi skal passe på. De, som står her omkring os, er gode nok, men når jeg lægger min hånd på dit knæ, må du kun tale om ure. Når jeg igen tager min hånd væk, kan du fortsætte at prædike.« Det var en ganske stor skare russere, som stod omkring os i lejren, og jeg fortalte dem om Paulus og Peter og om Kristus, som disse mænd havde givet deres liv for. Af og til skete det, at en, som mine tilhørere ikke havde tillid til, sluttede sig til vor kreds. Så lagde soldaten hånden på mit knæ, og jeg begyndte straks at tale om ure. Når den »spion-mistænkte« gik sin vej, fortsatte jeg med at prædike om Kristus. Sådanne besøg gjorde jeg mange gange, ofte ved kristne soldaters hjælp. Mange af deres kammerater fandt Kristus. Tusindvis af evangelier blev uddelt hemmeligt.

Mange af vore trossøskende i den underjordiske kirke blev arresteret og pisket for dette, men de røbede aldrig noget.

I dette arbejde havde vi den glæde at træffe brødre fra den underjordiske kirke i Rusland og høre om deres erfaringer. Først og fremmest lærte vi i dem at se og forstå, hvordan Gud endnu i dag skaber store helgener på jorden. De havde i mange år fået kommunistisk undervisning. Nogle af dem havde gået på det kommunistiske universitet, men ligesom kødet på fisken, der lever i saltvand, alligevel bevares fersk, så var disse mennesker gået igennem kommunist-skolerne og havde alligevel bevaret deres sjæle friske og sunde i troen på Kristus.

Disse russiske kristne var virkelig fine mennesker. De plejede meget bedrøvet at sige: »Vi ved, at stjernen med hammeren og seglet, som vi bærer på vore huer, er Anti-Krists stjerne.« De hjalp os ivrigt med

at sprede evangeliet blandt andre russiske soldater. Jeg må sige, at jeg hos dem fandt alle de dyder, som udmærker en sand kristens liv - alle med undtagelse af glæde. Glæden kendte de godt fra deres omvendelse. Senere forsvandt den. Jeg undrede mig meget over dette. Engang spurgte jeg en baptist: »Hvordan kan det være, at I ikke har nogen glæde?« Han svarede: »Hvordan skulle jeg være glad, når jeg må skjule for min forstander, at jeg er en levende kristen, at jeg lever et bønneliv og forsøger at vinde sjæle for Gud? Menighedens leder er angiver hos det hemmelige politi. Vi bliver udspioneret af de andre, og det er hyrderne, som forråder hjorden. Meget dybt i vore hjerter findes der en frelsesglæde, men denne ydre glæde, som du har, den kan vi ikke have længere.

Kristendommen er blevet dramatisk hos os. Når I frie kristne vinder en sjæl for Gud, vinder I et nyt medlem, som bliver optaget i et roligt og velordnet menighedsliv. Men når vi vinder et menneske for Kristus, ved vi, at det snart kan blive fængslet, og at dets børn kan blive forældreløse. Glæden over at have ført nogen til Kristus er blandet med forudansættelsen om, at den nyomvendte kan få lov til at betale denne pris.«

Vi havde truffet en helt ny type af kristne: den underjordiske kirkes. Vi oplevede mange overraskelser.

Ligesom der findes mange, som tror at de er kristne, uden at de er det, så fandt vi, at der blandt russerne i virkeligheden er mange, som tror, at de er ateister, men ikke er det.

Jeg havde foran mig et russisk par, som begge var billedhuggere. Når jeg talte med dem om Gud, svarede de: »Nej, der findes ingen Gud. Vi er »Bezbozhniki« - gudløse. Men vi vil fortælle om noget interessant, som vi engang oplevede.

Vi arbejdede engang med en statue af Stalin. Under arbejdet spurgte min kone mig: »Min kære mand, har du tænkt på, hvordan det er med vores tommelfinger? Hvis vi ikke kunne sætte den imod de andre fingre, det vil sige, hvis fingrene var som tærerne, så ville vi

ikke kunne holde på en hammer eller noget andet værktøj, heller ikke på en bog eller ikke engang på et stykke brød. Menneskeligt liv ville være umuligt uden denne lille tommelfinger. Men hvem har nu skabt tommelfingeren? Vi har begge lært gennem marxismen i skolen, at jorden og himmelen er blevet til af sig selv. De er ikke skabt af Gud. Det har jeg lært, og det tror jeg også. Men hvis Gud nu ikke har skabt himmel og jord - hvis han bare havde skabt tommelfingeren, så ville han være al ære værd for denne lille ting.

Vi ophøjer Edison, Bell og Stephenson, som har opfundet glødelampen, telefonen og lokomotivet. Men hvorfor skulle vi ikke ophøje den, som har skabt tommelfingeren? Hvis Edison ikke havde haft nogen tommelfinger, ville han ikke have kunnet opfinde noget. Så er det vel ret og rimeligt at prise Gud, som har skabt tommelfingeren. «

Hendes mand blev forarget, som mænd jo ofte bliver, når deres kloge hustruer taler visdomsord til dem. »Hold op med det vrøvl,« sagde han. »Du har lært, at der ikke findes nogen Gud, og du kan aldrig vide, om der findes skjulte mikrofoner her i huset, så at vi får ubehageligheder. Vær én gang for alle overbevist om, at der ikke findes nogen Gud. I himmelen findes der ingen.«

Hun svarede: »Dette er et endnu større under. Hvis der i himmelen skulle findes en almægtig Gud, som vore forfædre i deres enfoldighed troede på, ville det jo bare være naturligt, at vi havde tommelfingre. En almægtig Gud kan gøre alt. Derfor kan han også lave tommelfingre. Men hvis der ikke findes nogen i himmelen, så har jeg alligevel besluttet at jeg vil dyrke denne »ingen«, som har skabt tommelfingeren.«

De begyndte at tro på »ingen«. Deres tro på »ingen« forøgedes med tiden, så at de begyndte at tro, at han ikke bare havde skabt tommelfingeren, men også stjernerne, blomsterne, børnene og alt smukt her i livet.

Det var fuldstændig som før i tiden i Athen, hvor Paulus traf troende, som tilbad »en ukendt Gud.«

De blev usigelig lykkelige, da de hørte af mig, at de havde troet rigtigt: at der i himmelen virkelig findes en Gud, som er en »Nobody« (engelsk = intet legeme), det vil sige en Gud, som er ånd: kærlighedens, visdommens, sandhedens og kraftens ånd, som elskede dem så højt, at han sendte dem sin enbårne søn, som gav sig hen for dem i døden. De havde troet på Gud uden at vide, at de gjorde det. Jeg havde den store glæde at få lov til at føre dem et skridt videre, til erfaringen om frelse og frigørelse gennem troen på Jesus Kristus.

Engang så jeg på gaden en kvindelig, russisk officer. Jeg nærmede mig hende og bad om undskyldning: »Jeg ved, at det er uhøfligt af mig at tiltale en ukendt dame på gaden, men jeg er præst og har ærlige hensigter. Jeg ønsker at tale med Dem om Kristus.«

Hun spurgte mig: »Elsker De Kristus?« Jeg sagde: »Ja, af hele mit hjerte.«

Da faldt hun i mine arme og kyssede mig gentagne gange. Det var virkelig en pinlig situation, som jeg, en præst var kommet i, men jeg gengældte hendes kys i håb om, at folk skulle tro, vi var slægtninge. Hun udbrød: »Også jeg elsker Kristus!« Jeg tog hende med hjem. Der opdagede jeg til min forbavselse, at hun ikke vidste noget om Kristus - absolut ingenting - kun hans navn. Alligevel elskede hun ham. Hun vidste ikke, at han er frelseren, heller ikke hvad frelse betyder. Hun vidste ikke, hvor og hvordan han havde levet eller var død. Hun kendte ikke hans lære, hans liv eller hans gerning. For mig var hun en psykologisk gåde. Hvordan kan man elske nogen, når man kun kender hans navn?

Da jeg nærmere udspurgte hende, fortalte hun: »Da jeg var barn, lærte jeg at læse ved hjælp af billeder. Der stod a for abe, b for bold, c for cykel, o. s. v. Da jeg kom i gymnasiet, lærte jeg, at det var min »hellige« pligt, at forsvare mit kommunistiske fædreland. Jeg lærte også kommunismens moralbegreber. Men

jeg vidste jo ikke, hvordan en »hellig pligt« eller en »moral« så ud. Jeg ville se et billede af disse ting. Så huskede jeg, at mine bedsteforældre havde haft et maleri, der forestillede alt det, som var smukt, ros-værdigt og sandt her i livet. Min farmor plejede altid at bøje sig i ærefrygt foran dette maleri, og hun sagde, at det var et billede af en, som hun kaldte »Cristos«. Jeg fik kærlighed til dette navn. Det blev så virkelig for mig. Bare at sige det skænker mig en stor glæde.«

Hun modtog med glæde Kristus i mit hjem, og nu boede han, hvis navn hun havde elsket, personlig i hendes hjerte.

Hver oplevelse jeg havde med russerne, var fuld af poesi og dybt indhold.

En trossøster, som evangeliserede på jernbanestationerne, gav min adresse til en interesseret russisk officer.

En aften kom han hjem til mig - en høj, flot løjtnant. Jeg spurgte ham: »Hvormed kan jeg stå til tjeneste?« Han svarede: »Jeg er kommet for at få lys.«

Jeg begyndte med at læse nogle af de vigtigste dele af Bibelen. Han lagde sin hånd på min og sagde: »Jeg beder Dem af hele mit hjerte om, at De ikke leder mig vild. Jeg hører til et folk, som bliver holdt i mørke. Vær venlig at sige mig: er det helt sikkert, at det er Guds Ord?« Jeg forsikrede ham om, at det virkelig forholdt sig sådan. Han lyttede i timevis - og tog imod Kristus.

Russere er aldrig overfladiske og ligegyldige, når det gælder religiøse spørgsmål. Enten de kæmper imod religionen, eller de er for den og søger Kristus, så lægger de hele deres sjæl deri. Det er derfor, at intet andet land på jorden er så modent og frugtbarrende for evangelisk arbejde som Rusland. Russerne er fra naturen et af de mest religiøse folk på jorden. Hele verdensudviklingen ville kunne ændres, hvis vi målbevidst ville satse på at give dem evangeliet.

Hvilken tragedie er det ikke i dag med det russiske

folk. Selv om de hungrer efter Guds Ord, ser det ud til, at alle har afskrevet dem og er holdt med at regne med dem.

En russisk officer sad foran mig i toget. Jeg havde bare talt til ham nogle få minutter om Kristus, da han pludselig kom med en strøm af ateistiske argumenter. Marx, Stalin, Voltaire, Darwin, og mange andre citerede han imod Bibelen. Han gav mig ikke lejlighed til modsigelse. Han talte med mig i næsten en hel time for at overbevise mig om, at der ikke findes nogen Gud. Da han holdt op, spurgte jeg ham: »Hvis der ikke findes nogen Gud, hvorfor beder De så, når De kommer i vanskeligheder?«

Ligesom en tyv, der er taget på fersk gerning, svarede han: »Hvordan ved De, at jeg beder?«

Jeg lod ham ikke slippe fri: »Det var mig, som spurgte først. Vær så venlig at svare på mit spørgsmål.«

Han bøjede sit hoved og indrømmede det: »Ved fronten, når vi var omringet af tyskerne, bad vi allesammen. Men vi vidste ikke, hvordan man skal udtrykke sig, når man beder. Derfor sagde vi: »Gud og moders ånd.« Dette var sikkert en god bøn i Guds øjne, og Gud ser til hjertet. Vort arbejde blandt russerne bar megen frugt.

Jeg husker Piotr (Peter). Han var så ung. Måske tyve år. Han var kommet til Rumænien med den russiske hær og var omvendt ved et »underjordisk« møde. Han bad mig om at blive døbt.

Efter dåben bad jeg ham fortælle os, hvilket bibelvers der havde gjort størst indtryk på ham og fået ham til at komme til Kristus.

Han sagde, at han havde lyttet opmærksomt til mig, da jeg i et hemmeligt møde havde læst Lukas det 24. kapitel, beretningen om de to Emaus-dicile. Da de nærmede sig byen, »lod han, som om han ville gå videre«, havde jeg læst. Piotr sagde: »Jeg undrede mig over, at Jesus gjorde sådan. Han ville sikkert gerne blive hos sine disciple. Hvorfor sagde han så, at han ville gå videre? Min forklaring blev, at Jesus er hof-

lig. Han ønskede at være helt sikker på, at han var velkommen, og han gik gerne ind i deres hus. Kommunisterne er uhøflige. De tiltvinger sig med vold adgang i vore hjerter og sind. De tvinger os til at lytte til dem fra morgen til aften. Dette gør de gennem deres skoler, radio, aviser, plakater, film og ateistiske møder overalt. Man må uafbrudt lytte til deres ateistiske propaganda, enten man synes om den eller ej. Jesus respekterer vor frihed. Han banker venligt på vor dør, inden vi åbner for ham. Jesus har vundet mig gennem sin høflighed. Denne stærke kontrast mellem kommunismen og Kristus havde overvundet ham. Han er ikke den eneste russer, som har bemærket dette karaktertræk hos Jesus. (Selv om jeg er pastor, har jeg aldrig selv tænkt på sagen på den måde).

Efter sin omvendelse risikerede Piotr sin frihed og sit liv flere gange for at smugle kristen litteratur og anden hjælp fra Rumænien til den underjordiske kirke i Rusland. Til sidst blev han grebet og fængslet. Jeg ved, at han var i fængsel endnu i 1959. Er han død? Er han allerede i himlen, eller fortsætter han at kæmpe den gode kamp her på jorden? Det ved jeg ikke. Kun Gud ved, hvor han findes i dag.

Der findes mange flere, som blev omvendt lige som ham. Vi bør aldrig standse med at have vundet en sjæl for Kristus. Dermed er vort arbejde kun halvfærdigt. Hver sjæl, som er blevet vundet for Gud, må gøres til en sjælevinder. Russerne blev ikke bare omvendte, men de blev også missionærer i den underjordiske kirke. De tog ikke hensyn til farerne og gik dristigt frem for Kristi skyld. De sagde altid, at det var så lidt, de kunne gøre for ham, som havde givet sit liv for dem.

UNDERJORDISK MISSIONSARBEJDE I EN UNDERKUET NATION.

Den anden gren af vort arbejde var vores underjordiske missionsarbejde blandt rumænerne selv.

Meget hurtigt kastede kommunisterne masken. I begyndelsen prøvede de at forføre de kirkelige ledere til at komme over på deres side, men så begyndte terroren. Tusinder blev arresteret. Det at vinde en sjæl for Kristus begyndte at blive dramatisk for os også, som det længe havde været det for russerne.

Senere var jeg i fængsel sammen med mennesker, som Gud havde hjulpet mig at vinde for Kristus. Jeg var i celle med en, som havde efterladt seks børn og nu var i fængsel for sin kristne tro. Hans hustru og børn sultede. Måske så han dem aldrig mere. Jeg spurgte ham: »Bebrejder du mig, at jeg førte dig til Kristus, og din familie derfor er i denne ulykkelige situation?« Han sagde: »Jeg mangler ord til at udtrykke min taknemlighed over, at du har ført mig til denne underfulde frelser. Jeg kunne ikke tænke mig det anderledes.«

Det var ikke let at forkynde Kristus under disse nye forhold. Det lykkedes os at trykke adskillige kristne traktater og få dem gennem kommunisternes strenge censur. Vi viste den kommunistiske censur en pjece, som på på titelbladet havde et billede af Karl Marx, kommunismens grundlægger. Pjecerne blev kaldt *Religion er opium for folket* eller havde andre lignende titler. Han troede, det var kommunistiske hæfter og satte sit stempel på dem. Efter nogle få sider med citater af Marx, Lenin og Stalin, hvilket behagede censuren, bragte vi vort budskab om Kristus.

Den underjordiske kirke er kun til dels under jorden. Ligesom et isbjerg er en stor del af dens arbejde synligt. Vi gik til kommunisternes demonstrationer og uddelte disse »kommunistiske« pjecer. Når kommunisterne fik øje på billedet af Marx, konkurrerede de med hinanden om at købe hæftet. Når de nåede til

side 10 og opdagede, at det hele handlede om Gud og Jesus, var vi langt væk.

Det var ikke let at prædike under disse nye forhold. Vort folk var undertrykt. Kommunisterne tog alt fra alle. Fra bonden tog de hans marker og får. Fra barbereren og skrædderen tog de hans forretning. Ikke kun kapitalisterne blev eksproprierede. Meget fattige mennesker led også meget. Næsten alle familier havde en eller anden i fængsel, og fattigdommen var stor. Mennesker spurgte: »Hvordan kan det være, at en kærlig Gud tillader det ondes triumf?«

Det ville heller ikke have været let for apostlene at forkynde Kristus den første langfredag, da Jesus døde på korset, idet han råbte: »Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?«

Men det faktum, at arbejdet blev gjort, beviser, at det var af Gud og ikke af os selv. Den kristne tro har svar på sådanne spørgsmål. Jesus fortalte os om den fattige Lazarus, som var underkuet ligesom vi nu er det — døende, sulten, hundene slikkede hans sår — men til sidst bar englenerne ham op i Abrahams skød.

HVORDAN DEN UNDERJORDISKE KIRKE ARBEJDEDE DELVIS ÅBENLYST

Den underjordiske menighed mødtes i private hjem, i skove, i kældre, — hvor som helst den kunne. Der forberedte den ofte i hemmelighed sit »åbenlyse« arbejde. Selv om vi var besat af kommunisterne, besluttede vi at holde gademøder, hvad der med tiden blev meget risikabelt, men på denne måde nåede vi mange mennesker, som vi ellers ikke kunne nå. Min kone var meget aktiv i dette arbejde. Nogle kristne skulle samle sig på et gadehjørne og begynde at synge, så ville folk stimle sammen om dem for at høre den dejlige sang, og min kone ville aflægge sit vidnesbyrd. Vi forlod stedet før politiet kom.

En eftermiddag, hvor jeg havde arbejdet andetsteds,

vidnede min kone for tusinder af arbejdere ved indgangen til den store MALAXA fabrik i Bukarest. Hun talte til arbejderne om Gud og om frelsen. Den næste dag blev mange arbejdere på denne fabrik skudt for at have gjort oprør mod kommunisternes overgreb. I sidste øjeblik havde de hørt budskabet!

Vi var en underjordisk kirke, men som Johannes Døbereren talte vi åbent til menneskene og magthaverne om Kristus.

En gang var der to kristne brødre, som masede sig ind på premierminister Gheorghiu Dej's kontor. I de få øjeblikke, de havde, vidnede de for ham om Kristus og opfordrede ham indtrængende til at vende om fra sine synder og standse forfølgelsen. Han lod dem kaste i fængsel på grund af deres dristige vidnesbyrd. Flere år senere, da den samme premierminister Gheorghiu Dej var meget syg, bar den evangeliets sæd frugt, som de havde sået for mange år siden, og som de havde lidt meget for. I denne nødens time huskede premierministeren de ord, der var blevet talt til ham. Disse ord var, som Bibelen siger, »levende og virkende og skarpere end noget tveægget sværd«. De skar igennem hans hårde hjerte, og han overgav sit liv til Kristus. Han bekendte sine synder, modtog Kristus og begyndte at tjene ham til trods for sin sygdom. Ikke længe efter døde han, men gik til sin nyfundne frelser, fordi to kristne var villige til at betale prisen. De er karakteristiske for de modige kristne i de kommunistiske lande i dag.

Således arbejdede den underjordiske kirke ikke blot ved hemmelige møder og anden skjult virksomhed, men modigt proklamerede den åbent evangeliet på gaderne og for de kommunistiske ledere. Der var en pris. Vi var rede til at betale den. End i dag er den underjordiske kirke rede til at betale den.

Det hemmelige politi forfulgte den underjordiske kirke meget, fordi de indså, at kun i den var den effektive modstand tilbage. Nemlig den åndelige modstand, som, hvis den ikke blev knækket, ville undergrave den

kommunistiske magt. De erkendte, som kun Djævelen kan det, at det var en reel trussel mod dem. *De vidste, at hvis et menneske tror på Kristus, vil det aldrig blive et passivt og viljesløst redskab. De vidste, de kunne sætte mennesker i fængsel, men de kunne ikke sætte troen på Gud i fængsel.* Derfor kæmpede de meget hårdt.

Men den underjordiske kirke havde også sympatisører og endog medlemmer i de kommunistiske regeringer og i det hemmelige politi.

Vi instruerede kristne om at tilslutte sig det hemmelige politi og tage den mest forhadte og foragtede uniform i vort land på, så de kunne rapportere det hemmelige politis foranstaltninger mod den underjordiske kirke. Adskillige brødre fra den underjordiske kirke gjorde dette og holdt deres tro hemmelig. **Det er ikke let at blive foragtet af sin egen familie og venner for at bære den kommunistiske uniform og ikke fortælle dem om den virkelige mission.** Alligevel gjorde de det. Så stor var deres kærlighed til Kristus. Da jeg blev kidnappet på gaden og i årevis holdt fanget i dybeste hemmelighed, var der en kristen læge, der blev medlem af det hemmelige politi for at finde ud af mit opholdssted! Som læge i det hemmelige politi havde han adgang til alle fangernes celler og håbede på at finde mig. Alle hans venner vendte ham ryggen, da de troede, han var blevet kommunist. At gå omkring i bødlernes uniform er et meget større offer for Kristus end at bære fange dragt.

Lægen fandt mig i en dyb, mørk celle og rapporterede, at jeg stadig var i live. Han var den første ven, der fandt mig efter otte og et halvt års fængsel. Takket være ham spredtes den nyhed, at jeg var i live, og da fanger blev lødsladt under »Eisenhower-Khrushchev-tøvejret« i 1956, forlangte kristne, at jeg også blev lødsladt, og jeg blev for en kort tid sat på fri fod. Hvis denne kristne læge ikke havde sluttet sig til det hemmelige politi specielt for at finde mig, ville jeg

aldrig være blevet løsladt. Jeg ville stadig have været i fængsel (eller i graven) i dag.

Ved at bruge deres stilling i det hemmelige politi advarede disse medlemmer af den underjordiske kirke os mange gange og var til stor hjælp. Den underjordiske kirke har endnu i dag mænd i det hemmelige politi, som beskytter og advarer de kristne mod overhængende fare. Nogle har ledende stillinger blandt kommunisterne, idet de holder deres tro på Kristus hemmelig og hjælper os meget. En dag vil de i Himlen offentligt kunne proklamere Kristus, som de nu tjener hemmeligt.

Ikke desto mindre blev mange medlemmer af den underjordiske kirke opdaget og fængslet. Vi havde også vore judas'er, som holdt det hemmelige politi løbende underrettet. Ved prygl, tortur, trusler og afpresning prøvede kommunisterne at finde præster og lægmænd, som ville angive deres brødre.

2

Indtil den 29. februar 1948 arbejdede jeg som præst både i min officielle stilling og under jorden. Det var en søndag — en smuk dag. På denne dag blev jeg på vej til kirken kidnappet af det hemmelige politi.

Mange gange har jeg undret mig over, hvad »menneskerøvere«, som flere gange nævnes i Bibelen, kunne være for nogle. Også dette har kommunisterne lært os at forstå.

På den tid blev mange kidnappet på denne måde. En af det hemmelige politis biler standsede foran mig, fire mænd sprang ud og skubbede mig ind i bilen. Jeg forsvandt for omverdenen i adskillige år. I over otte år var der ingen, som vidste, om jeg var levende eller død. Min kone fik besøg af det hemmelige politi, som foregav, at de var befriede fængselskammerater til mig. De fortalte hende, at de havde overværet min begravelse. Hun blev sønderknust af fortvivlelse.

Tusindvis af medlemmer fra forskellige kirkesamfund blev fængslet dengang. Det var ikke bare præster, der fængsledes, men også jævne bønder, unge piger og drenge, som vidnede om deres tro. Fængslerne i Rumænien var fyldte ligesom i andre kommunistlande, og at sidde i kommunistfængsel er ensbetydende med at blive torteret.

Torturen var sommetider forfærdelig. Jeg vil helst ikke tale så meget om det, jeg på den måde har gennemgået. Hvis jeg gør det, kan jeg ikke sove om natten. Det er for smerteligt.

I en anden af mine bøger »In God's Underground« fortæller jeg mere detaljeret om mine erfaringer med Gud i fængslet.

UBESKRIVELIG TORTUR

En præst, der hed Florescu, blev pint med glødende jernstænger og med knive. Han blev også pryglet meget slemt. Så blev der drevet udhungrede rotter ind i hans celle gennem et stort rør. Han kunne ikke sove, men måtte forsvare sig hele tiden. Hvis han blot hvilede et øjeblik, angreb rotterne ham.

Han blev tvunget til at stå op i to uger — dag og nat. Kommunisterne ønskede at få ham til at forråde andre kristne, men han modstod deres tortur. Til sidst tilkaldte de hans fjortenårige søn og begyndte at piske ham for øjnene af faderen. De sagde, at de ville fortsætte at slå, indtil præsten sagde, hvad de ønskede, han skulle sige. Den stakkels mand blev næsten vanvittig. (Han udholdt det, så længe han kunne.) Da han ikke mere kunne udholde det, råbte han til sin søn: »Alexander, jeg er nødt til at sige, hvad de ønsker. Jeg kan ikke mere udholde at se dem slå dig.« Sønnen svarede: »Fader, gør mig ikke den uret at give mig en forræder til far. Hold ud! Hvis de dræber mig, vil jeg dø med ordene: Jesus og mit fædreland.« Kommunisterne blev rasende. De overfaldt drengen og

slog ham til døde, så blodet sprøjtede på cellens vægge. Han døde under lovprisning til Gud. Vor broder Florescu blev aldrig den samme efter dette.

Håndjern med skarpe pigge på indersiden blev sat på vore hænder. Hvis vi var fuldstændig rolige og ikke rørte os, skete der ingenting. Men i de bitterlig kolde celler, hvor vi rystede af kulde, blev vore hånder flængede af de skarpe pigge.

Kristne blev hængt op med hovedet nedad og pryglet så kraftigt, at de svingede frem og tilbage under slagene. De blev sat i »isskabe« (kølebox-celler), som var så kolde, at de på væggene var dækket af is. Jeg blev sat ind i en sådan med meget lidt tøj på. Fængselslægen ventede ved cellen og holdt øje med os gennem et lille kighul. Når vi viste symptomer på at være ved at fryse ihjel, advarede han vagterne, som kom til og tog os ud i varmen igen. Når vi omsider havde fået varmen igen, blev vi øjeblikkelig sat tilbage i »isskabet« for at næsten fryse ihjel. Vi blev så taget ud for at »tø op«, så ind for at fryse næsten til døde igen, derefter ud for at tø. Det fortsatte i en uendelighed. Selv i dag kan jeg nogle gange ikke tåle at åbne et køleskab.

Vi kristne blev sat i trækasser kun lidt større end os selv. Det var umuligt at bevæge sig. Dusinvis af spidse søm var slået ind i kassens sider med den spidse ende indad. Hvis vi stod fuldkommen stille, skete der ikke noget. Vi blev tvunget til at stå i disse kasser i timevis. Når vi blev trætte og vaklede af udmattelse, trængte de skarpe søm ind i kroppen på os. Hvis vi bevægede os en smule eller blot rørte en muskel - så var de skrækkelige søm der.

Hvad kommunisterne har gjort mod de kristne, trods hver beskrivelse.

Jeg har set kommunisternes ansigter lyse af vanvittig glæde, mens de pinte kristne. De skreg, mens de pinte de kristne: »Vi er Djævelen«.

Vi kæmper ikke imod kød og blod, men mod ondskabens åndemagter. Vi så, at kommunismen ikke

kommer fra mennesker, men fra Djævelen. Det er en åndelig magt - en magt fra Djævelen - og den kan kun overvindes ved en endnu større åndelig magt, Guds And.

Jeg spurgte ofte vore plageånder: »Har I slet ingen medfølelse?« De svarede som regel med et citat fra Lenin: »Man kan ikke lave en omelet uden at slå skallen i stykker på æg, og man kan ikke hugge brænde, uden at der flyver spåner«. Jeg svarede: »Dette citat fra Lenin kender jeg også. Men der er en forskel. Når I hugger et stykke af noget brænde, føler det ingenting. Men her har I at gøre med menneskelige skabninger. Ethvert slag forårsager smerte, og der findes mange mødre, som græder.« Det var forgæves. De var materialister. For dem eksisterede kun materien, og et menneske var for dem ligesom træ eller ligesom en æggeskal. Med en sådan tro sank de ned til usigelige dybder af råhed og grusomhed. Det er vanskeligt at tro, at ateismen er så grusom. Når et menneske ikke længere tror på det godes belønning og det ondes straf, er der ikke længere nogen grund til at være menneskelig. Menneskets djævelske ondskab blottes. Disse kommunister sagde ofte: »Der findes ingen Gud, intet efter døden, ingen straf for det onde. Vi kan gøre, hvad vi vil.« Jeg har endog hørt en af dem sige: »Jeg takker Gud, som jeg ikke tror på, fordi jeg lever indtil nu, så jeg kan få lejlighed til at give udtryk for al det onde, som er i mit indre«. Dette viste han klart ved den utrolige brutalitet, som han udviste over for fangerne.

Jeg synes, det er meget sørgeligt, hvis en krokodille æder et menneske, men jeg bebrejder ikke krokodillen. Det er jo en krokodille. Det er jo ikke en skabning med moralsk sans. På samme måde kan man heller ikke bebrejde kommunisterne. Kommunismen har ødelagt deres moralske sans. De pralede med, at de ikke havde nogen som helst medfølelse med fangerne.

Jeg lærte noget af dem. Ligesom de ikke gav den mindste smule plads til Jesus i deres hjerter, beslut-

tede jeg, at jeg heller ikke ville give Djævelen den mindste smule plads i mit hjerte.

Jeg har vidnet for »Det Amerikanske Senats Underafdeling for den Interne Sikkerhedstjeneste«. Der fortalte jeg dem om de rædsler, vi havde gennemgået. F. eks. hvordan kristne i fire døgn havde været bundne til kors. Disse kors blev lagt ned på gulvet, og derefter måtte hundredvis af fanger forrette deres nødtørft over de korsfæstedes ansigter og legemer. Så blev **korsene rejst igen, og kommunisterne spottede og hånede**: »Se på jeres Kristus! Hvor er han skøn! Hvilken liflig duft han spreder fra Himlen«. Jeg fortalte også, hvordan en præst fik udleveret kar med ekskrementer og urin og blev tvunget til at forrette nadveren med dette. Dette skete i et rumænsk fængsel i Pitesti. Jeg spurgte bagefter præsten, hvorfor han ikke foretrak at dø fremfor at være medvirkende til en sådan skændsel. Han svarede: »Vær så venlig ikke at dømme mig. Jeg har lidt mere end Kristus.« Bibelens beskrivelser af helvede og pinen i Dantes Inferno er intet i sammenligning med lidelserne i de kommunistiske fængsler. Dette er kun en smule af det, der skete denne søndag og mange andre søndage i fængslet i Pitesti. Andre ting kan simpelthen ikke fortælles. Mit hjerte ville gå i stykker, hvis jeg skulle fortælle det atter og atter. Det er for færdeligt og obscønt til at sættes på tryk. Dette er, hvad vore brødre i Kristus har gennemgået og går igennem *nu*.

En af de virkelig store troshelte var pastor Milan Haimovici.

Fængslerne var overfyldte, og vagterne kendte os ikke ved navn. De kaldte dem frem, som skulle have femogtyve piskeslag for at have overtrådt et eller andet forbud. Pastor Haimovici gik ud af rækken for at tage straffen på sig i stedet for en anden. Dette gentog sig flere gange. Derved vandt han de andre fangers tillid og agtelse, ikke bare for sig selv, men også for Kristus, som han repræsenterede.

Hvis jeg skulle fortsætte med at fortælle om kommu-

nisttorturens rædsler i detaljer og om de kristnes selvopofrelse, ville jeg aldrig blive færdig. Det var ikke bare de forskellige slags tortur, som blev kendt. Også de fangnes heltmodige handlinger blev kendt og var til stor opmundring for de trossøskende, som endnu var i frihed.

Blandt vore medarbejdere i den underjordiske kirke var der også en ung pige. Kommunisternes politi havde opdaget, at hun i hemmelighed havde spredt evangelier og undervist børn i søndagsskolen. De besluttede, at de ville arrestere hende. Men for at gøre det så smertefuldt som muligt, opsatte de arrestationen nogle uger til hendes bryllupsdag, hvor hun stod klædt i brudedragt. Den mest vidunderlige dag i en ungs piges liv. Pludselig blev døren åbnet, og det hemmelige politi styrtede ind.

Da bruden fik øje på dem, strakte hun hænderne frem, så de kunne sætte håndjernene på dem. Hårdt og brutalt blev de tunge håndjern sat på hendes håndled. Hun så på sin forlovede, derefter kyssede hun håndjernene og sagde: »Jeg takker min himmelske brudgom for dette smykke, som han har givet mig på min bryllupsdag. Jeg takker ham for, at jeg er blevet anset for værdig til at lide for ham.« Hun blev slæbt bort, efterladende sin grædende brudgom og trossøskende. De vidste, hvad der plejede at ske de unge kristne piger, som faldt i hænderne på kommunistvægterne. Efter fem års forløb blev hun frigivet - en ødelagt, nedbrudt kvinde, som så 30 år ældre ud. Hendes forlovede havde ventet på hende. Hun sagde selv, at det, hun havde lidt, var det mindste, hun kunne gøre for Kristus.

Sådanne vidunderlige kristne kan man møde i den underjordiske kirke.

HJERNEVASK

Mange i de vestlige lande har sikkert hørt om hjernevask under Koreakrigen og nu i Vietnam. Jeg har selv

gennemgået denne proces. Det er den mest forfærdelige tortur. I årevis måtte vi sytten timer i døgnet høre:

Kommunismen er god!
Kommunismen er god!
Kommunismen er god!
Kommunismen er god!

Kristendommen er dumhed!
Kristendommen er dumhed!
Kristendommen er dumhed!
Kristendommen er dumhed!

Giv op!
Giv op!
Giv op!
Giv op!

Sytten timer i døgnet - i dage, uger, måneder.

Mange kristne har spurgt mig, hvordan vi kunne modstå hjernevask. Der eksisterer kun en metode til at modstå hjernevask. Det er »hjertevask«. Hvis hjertet er rensed ved Jesu kærlighed, og hvis man elsker ham af hele sit hjerte, kan man modstå torturen. Hvad vil en elskende brud ikke gøre for sin brudgom? Hvad ville en elskende moder ikke gøre for sit barn? Hvis du elsker Kristus, som Maria gjorde, hun der bar ham som barn i sine arme, hvis du elsker Kristus som en brud elsker sin brudgom, så kan du modstå en sådan tortur.

Gud vil ikke dømme os efter, hvor meget vi har stået igennem, men efter, hvor meget vi har elsket. Jeg kan vidne om, at de kristne i de kommunistiske fængsler kunne elske. De elskede både Gud og mennesker.

I fængslet fortsatte den brutale tortur uden ophold. Når jeg af og til mistede bevidstheden eller blev alt for omtåget til at give mine bødler håb om yderligere bekendelser, blev jeg sædvanligvis sendt tilbage til min celle. Der måtte jeg ligge halvdød uden pasning, så jeg kunne komme lidt til kræfter, for at de kunne

begynde at mishandle mig igen. Mange døde på dette sted i »behandlingen«, men på en eller anden måde plejede min livskraft altid at vende tilbage. I løbet af min lange fængselstid slog de fire led i ryggen i stykker på mig foruden mange andre ben. Omkring et dusin steder skar de mig med knive. 18 huller blev brændt eller skåret i mit legeme.

Da læger i Oslo så dette sammen med sporene efter den lungetuberkulose, jeg havde haft, erklærede de, at det var et mirakel, jeg endnu levede. Ifølge deres medicinske litteratur skulle jeg have været død for flere år siden. Jeg ved selv, at det er et under. Gud er undernes Gud.

Jeg tror personlig, Gud udførte dette under, for at I skulle høre mig som en røst, der er talerør for den underjordiske kirke. Gud lod nogle undslippe med livet i behold, for at de kunne råbe budskabet fra jeres lidende og udholdende trossøskende ud over den vestlige verden.

EN KORT FRIST - OG ARRESTATION PANY

Det var nu blevet 1956, og jeg havde været otte og et halvt år i fængsel. Jeg var gået meget ned i vægt, havde fået grimme ar, var blevet brutalt pryglet og sparket, hånet, sultet og forhørt til bevidstløshed, var blevet truet og på alle områder forsømt. Intet af dette havde ført til det resultat, mine plageånder var ude efter. Til sidst satte de mig i frihed - af skuffelse over deres nederlag. En yderligere årsag var det, at de til stadighed modtog protester udefra over, at jeg stadig blev holdt fængslet.

Jeg fik tilladelse til at vende tilbage til min gamle stilling - men kun for en uge. Jeg holdt to prædikener. Derefter blev jeg kaldt til ledelsen og fik at vide, at jeg ikke måtte prædike mere og ikke påtage mig nogen som helst religiøs virksomhed. Hvad havde jeg da

sagt? Jeg havde formanet mine tilhørere til at have tålmodighed, tålmodighed og atter tålmodighed. - »Dette betyder, at De lærer dem at være tålmodige, indtil amerikanerne kommer og befrier dem,« skreg politiet til mig. »De vil lære dem, at kommunisterne ikke fortsat skal have magten. Det er kontrarevolutionære løgne,« skreg de. Det var altså slutningen på min officielle virksomhed som pastor.

Myndighederne har antagelig troet, at jeg var for bange for dem til at trodse dem ved at vende tilbage til det »underjordiske« evangelisationsarbejde. Men der tog de fejl. Jeg vendte i hemmelighed tilbage til det arbejde, jeg tidligere havde haft der. Min familie støttede mig også i dette.

Nu kunne jeg igen vidne for hemmelige grupper af troende. Jeg kom og gik som et spøgelse, beskyttet af dem, vi kunne stole på. Denne gang kunne jeg understrege mit vidnesbyrd om ateismens ondskab ved at pege på de mærker, jeg bar på min krop. Det blev en opmuntring for de svage til at stole på Gud og udvise mod. Jeg var leder for en hemmelig organisation af evangelister, som hjalp hinanden med at sprede evangeliet lige for øjnene af de forblindede kommunister. Hvis et menneske er så forblindet, at det ikke kan se Guds hånd i virksomhed, kan det åbentbart heller ikke se en evangelist.

Til sidst fik politiet løn for deres stadige interesse for mine forhold. Jeg blev opdaget og fængslet igen. Af en eller anden grund fængsledes min familie ikke denne gang - måske på grund af den offentlighed, der var blevet omkring min person. Jeg havde været otte og et halvt år i fængsel, og derefter havde jeg haft nogle år forholdsvis frihed. Nu blev jeg fængslet for yderligere fem og et halvt år.

Min anden fængselstid var i mange henseender værre end den første. Jeg vidste jo så godt, hvad der ventede mig. Min fysiske kondition blev straks meget dårlig. Men vi fortsatte den *underjordiske* kirkes arbejde i de *underjordiske* kommunistfængsler.

AFTALEN VAR:

VI PRÆDIKEDE — DE PRYGLEDE

Det var strengt forbudt at prædike for de andre fanger. Det stod klart for os, at den, der blev taget i at gøre det, ville få en streng pryglestraf. Nogle af os besluttede at betale denne pris for at prædike. Derfor gik vi ind på vilkårene. Det var aftalen: vi prædikede, og de pryglede. Vi var lykkelige, når vi prædikede, og de var lykkelige, når de fik lov til at prygle os, så alle var tilfredse.

Følgende skete flere gange, end jeg kan huske: en broder prædikede for de andre fanger, da vagterne pludselig kom farende ind og afbrød ham midt i en sætning. De slæbte ham med sig ud og hen til »pryglværelset«. Efter hvad der forekom som en endeløs afstraffelse, førte de ham tilbage og kastede ham ind til os igen, blodig og radbrækket. Langsomt rejste han sig, ilde tilredt, ordnede med vanskelighed sine klæder og sagde: »Nå, brødre, hvor var det, jeg kom til, da jeg blev afbrudt?« Derefter fortsatte han sin prædiken.

Jeg har virkelig set vidunderlige ting.

Nogle gange var prædikanterne lægmænd. Enkle og jævne mennesker, inspirerede af Helligånden, prædikede herligt. De lagde hele deres hjerte i ordene, og at prædike under disse truende omstændigheder var ingen let sag. Vagterne plejede jo at hente prædikan-ten og slå ham halvt ihjel.

I fængslet i Gherla blev en kristen ved navn Grecu dømt til at prygles ihjel. Denne proces varede i flere uger. Man gjorde det ganske langsomt. F. eks. slog man ham én gang med en gummiknippel under fødderne, hvorefter man forlod ham. Efter nogle minutter fik han et slag igen og efter yderligere nogle minutter endnu et slag. Han blev også slået på testiklerne. Derefter gav en læge ham en indsprøjtning. Han kom sig og fik rigelig og god føde, for at kræfterne skulle genvindes. Derefter blev han pryglet igen, til han

efterhånden døde under deres langtrukne, gentagne tortur. Lederen af denne tortur var medlem af centralkomiteen for partiet og hed Reck.

Samme Reck sagde engang noget, som kommunisterne ofte plejede at sige til de kristne: »Du må forstå, at det er mig, som er Gud. Jeg har magt over liv og død. Den, som er i himlen, kan ikke bestemme noget med hensyn til dit liv. Alting beror på mig. Hvis jeg ønsker det, får du lov til at leve, og hvis jeg vil det, bliver du slået ihjel. *Jeg er Gud.*« På denne måde håned man de kristne.

Broder Grecu gav Reck et svar, som er meget interessant. Jeg fik det bagefter at vide af Reck selv. Grecu sagde: »De ved ikke, hvilket dybsindigt ord, De der har sagt til mig. De er virkelig en gud. Enhver larve er faktisk en sommerfugl, hvis den udvikler sig rigtigt. De er ikke blevet skabt til at være bøddel, et menneske, som slår andre ihjel. De er blevet skabt til at være et menneske i Guds billede. Jesus sagde til sin tids jøder: I er guder. Gud har lagt noget af sit liv ind i Deres hjerte. Mange forfølgere som Dem, f. eks. Saulus fra Tarsus, har ved en eller anden lejlighed opdaget, at det er en skam for et menneske at begå grusomheder, og at det er skabt til noget helt andet. Derfor er de blevet delagtige i guddommelig natur. Tro mig, hr. Reck, Deres virkelige kaldelse er at være en gud, et menneske i Guds lignelse, og ikke en bøddel.«

Ved den lejlighed ofrede Reck ikke fangens ord megen opmærksomhed, lige så lidt som Saulus fra Tarsus brød sig om det vidnesbyrd, Stefanus aflagde, da han blev stenet i hans nærværelse. Men ordene virkede i Recks hjerte. Senere forstod han, at dette var hans virkelige kaldelse.

Een ting lærte vi især gennem kommunisternes pryglen, tortur og slagten: *at ånden er herre over legemet.* Når vi blev pint, mærkede vi vel torturen, men den syntes at være fjern fra ånden, fordi vor ånd var henskunket i bevidstheden om Kristi herlighed og hans nærvær hos os.

Kristus inderligt. Nu - efter at jeg har set Kristi brud - hans åndelige legeme - i fængslet, må jeg sige, at jeg elsker denne underjordiske kirke lige så meget, som jeg elsker Kristus selv. Jeg har set denne kirkes skønhed og hellige offervilje.

HVAD DER SKETE MED MIN HUSTRU OG SØN

Jeg blev taget fra min hustru. Hvordan det siden gik hende, vidste jeg ikke. Først mange år senere hørte jeg, at også hun var blevet fængslet. De kvindelige kristne fanger lider mere end mændene i fængslet. Pigerne bliver voldtaget af de brutale vagter. Hånen og obsceniteten er forfærdelig. Kvinderne blev tvunget til hårdt arbejde ved en kanal, som skulle bygges. Der forlangtes lige så meget af dem som af mændene. Også om vinteren gravede og kørte de jord. Prostituerede kvinder blev sat til at være vagter og kappedes med hinanden om at plage de troende. Min hustru måtte æde græs som kvæget for at opretholde livet. Rotter og orme blev spist af de sultne fanger ved kanalbyggeriet. En af fangevogternes forlystelser var om søndagen at kaste kvinderne i Donau og derefter fiske dem op igen for at håne og spotte dem, når de så deres våde legemer. Så blev de kastet ud igen. Også min hustru blev kastet i Donau på denne måde.

Min søn måtte strejfe om på gaderne, da både hans far og mor var blevet taget fra ham. Fra barndommen af havde Mihai været meget religiøs og havde været meget interesseret i åndelige spørgsmål. Då hans forældre var blevet taget fra ham, gennemgik han en alvorlig krise i sit trosliv. Han var på dette tidspunkt ni år. Tvivl og bitterhed fik indpas hos ham. De problemer, han havde, var af en art, som børn i hans alder plejer at slippe for. Han måtte nemlig selv til at tjene til føden.

At hjælpe de kristne martyrs familie blev regnet for en forbrydelse. To kvinder, der hjalp ham, blev bagefter arresteret og pryglet så hårdt, at de stadig,

15 år efter, er invalider. En dame, der risikerede sit liv ved at tage Mihai hjem til sig, blev idømt otte års fængsel for den forbrydelse at have hjulpet en af de fængsledes familier. Alle hendes tænder blev sparket ud, og man knuste benene i hendes legeme. Hun vil aldrig mere komme til at arbejde - også hun er krøbling for livstid.

»MIHAI, TRO PÅ JESUS«

Omkring elleveårs-alderen tjente Mihai til livets ophold som regulær arbejder. Lidelserne havde fået hans tro til at vakle. Men to år efter min kones fængsling fik han tilladelse til at træffe hende. Han gik til kommunistfængslet og så sin mor bag jerngitteret. Hun var snavset og mager, havde barkedede hænder og var klædt i en sjusket fangedragt. Han genkendte hende næppe. Hendes første ord var: »*Mihai, tro på Jesus.*« Vagterne blev grebet af vildt raseri og slæbte hende væk, så han ikke mere fik hende at se. Han græd, da hun blev slæbt bort. Dette blev hans omvendelsesøjeblik. Han forstod, at hvis man kunne elske Jesus under sådanne forhold, så måtte han være den sande frelser. Bagefter sagde han: »Hvis kristendommen ikke havde andre argumenter til sin fordel end den kendsgerning, at min mor tror på den, så er det nok for mig.« Den dag tog han for alvor imod Kristus. I skolen måtte han kæmpe en stadig kamp for sin eksistens. Han var en god elev, og til belønning fik han et rødt tørklæde - et tegn på medlemskab i Kommunisternes Ungdomsforening. Mihai sagde: »Jeg vil aldrig bære et tørklæde, som de, der har sat mine forældre i fængsel, har givet mig.« På grund af denne bemærkning blev han udvist af skolen. Efter at have mistet et skoleår lykkedes det ham at blive optaget på en anden skole ved at skjule, at han var søn af en kristen fange.

Senere måtte han skrive en stil, som var rettet imod Bibelen. I denne stil skrev han: »Argumenterne imod Bibelen er svage, og citaterne imod Bibelen er usande. Læreren har sikkert aldrig læst Bibelen. Bibelen er i overensstemmelse med videnskaben.« *Igen blev han udvist af skolen.* På denne måde mistede han to skoleår.

Til sidst kunne han begynde at studere på præsteseminariet. Der fik han undervisning i »marxistisk teologi«. Alting blev forklaret ifølge Karl Marx's mønster. Mihai protesterede åbent i klassen. Andre studerende sluttede op om ham. Resultatet var, at han blev udvist og ikke kunne fortsætte sine teologiske studier.

Da en lærer engang holdt et ateistisk foredrag, rejste min søn sig op og modsagde ham. Han foreholdt læreren, hvilket ansvar han pådrog sig ved at vildføre så mange unge. Hele klassen stillede sig på min søns side. Det var kun nødvendigt, at én havde mod til at tale ud. Så stillede de andre sig på hans side. For at få skolegangen afsluttet, forsøgte han stadig at skjule, at han var søn af Wurmbrand, den kristne fange. Det blev dog ofte opdaget, og så gentog historien sig: han blev kaldt ind til rektor og udvist.

Mihai måtte også sulte. Familierne til de kristne, som sidder i fængsel, sulter bogstavelig talt ihjel. Det er en stor forbrydelse at hjælpe dem.

Jeg vil fortælle om endnu et lidelsestilfælde, som en kristen martyrfamilie - venner af mig, har måttet gennemgå. Faderen blev fængslet på grund af sit arbejde i den underjordiske kirke. Han måtte forlade hustru og seks børn. Hans ældste døtre var 17 og 19 år og kunne ikke få arbejde. Staten er den eneste arbejdsgiver, men den giver ikke arbejde til de »kriminelle« kristnes børn. Vær så venlig ikke at bedømme det følgende efter konventionelle moralnormer. Lyt derimod til fakta: De to døtre, som begge var kristne, lod sig prostituere for at skaffe mad til deres yngre brødre og syge mor. Deres yngste bror, som var 14 år, blev sindssyg, da han opdagede dette, og måtte indlægges

på sindssygehospitalet. Da faderen efter flere års forløb igen kom tilbage til hjemmet, var hans eneste bøn denne: »Gud før mig tilbage til fængslet. Jeg udholder ikke at se dette.« Hans bøn er blevet opfyldt, og han er nu atter fængslet for den forbrydelse at have vidnet for sine børn om Kristus. Hans døtre lever ikke længere som prostituerede. De har fået arbejde ved at gå ind på det hemmelige politis betingelser og blive angivere. Som døtre til en kristen martyr bliver de overalt modtaget med agtelse. De lytter og rapporterer til det hemmelige politi. Sig nu blot ikke - hvor grimt og umoralsk dette er - det er det naturligvis - *men spørg dig selv, om det måske ikke også er din skyld, at sådanne tragedier kan indtræffe, at kristne familier lades i stikken uden at få hjælp af dig, som er fri.*

3

I alt fjorten år tilbragte jeg i fængslet. I hele denne periode så jeg ikke en bibel eller nogen anden bog. Jeg havde glemt at skrive. På grund af sult, tortur og »doping« havde jeg glemt, hvad der stod i Bibelen. Men netop på fjortenårs-dagen for min fængsling dukkede der et bibelvers op i min hukommelse: »Jakob tjente for Raket i fjorten år, og det syntes ham kun *nogle få dage*, fordi han elskede hende«.

Kort tid efter blev jeg frigivet ved almindelig amnesti, som blev bevilget i vort land, hovedsagelig bevirket af den offentlige mening i Amerika.

Jeg genså min hustru. I fjorten år havde hun trofast ventet på mig. Vi begyndte et nyt liv i yderste fattigdom, for når nogle bliver arresteret, tages *alt* fra dem. Præsterne og prædikanterne, der var blevet befriede, kunne få tildelt små kirker. Jeg blev tildelt en kirke i byen Orsova. Kommunisternes kulturdepartement meddelte mig, at kirken havde 35 medlemmer og adva-

rede imod, at den nogensinde fik 36. Jeg fik også besked på, at jeg var deres agent og skulle holde det hemmelige politi underrettet om hvert enkelt medlem og desuden sørge for at holde ungdommen væk. Det er på denne måde, kommunisterne bruger kirkerne som »kontrolrødskeer«

Jeg vidste, at hvis jeg prædikede, ville mange komme for at høre. Så jeg prøvede aldrig så meget som at begynde arbejdet i den officielle kirke. Derimod arbejdede jeg igen i den underjordiske kirke, idet jeg tog del i al den skønhed og alle de farer, der var forbundet med dette arbejde.

Gud havde virket på en underfuld måde i de år, jeg havde været fængslet. Den underjordiske kirke var ikke længere overladt til sig selv eller glemt. Amerikanere og andre kristne var begyndt at hjælpe os og at bede for os.

En aften, da jeg hvilede mig et lille øjeblik i hjemmet hos en broder i provinsen, kom han og vækkede mig og sagde: »Der er kommet brødre fra udlandet.« I de vestlige lande var der brødre, som ikke havde glemt os eller overladt os til os selv.

Varme og brændende kristne havde organiseret et hemmeligt arbejde, der skulle hjælpe de kristne martyrs familier og skulle medvirke ved indsmuglingen af kristen litteratur og anden hjælp.

I et andet værelse traf jeg de seks brødre, som var kommet for at gøre dette arbejde. De talte meget med mig. Efter lang tid fortalte de mig, at de havde hørt, at der på denne adresse boede en mand, som havde tilbragt fjorten år i fængsel, og de ville gerne træffe ham. Jeg fortalte dem, at jeg var denne mand. De sagde: »Vi havde ventet at se en trist mand. Det kan da ikke være dig, som er så fuld af glæde.« Jeg forsikrede dem om, at jeg var denne tidligere fange, og at min glæde skyldtes deres komme og bevidstheden om, at vi ikke længere var glemte. Stadig, regelmæssig hjælp begyndte nu at komme til den underjordiske kirke. Ad hemmelige kanaler fik vi mange

bibler og anden litteratur og hjælp til de kristne martyrerers familier. Da vi nu blev hjulpet på denne måde, var den underjordiske kirke i stand til at arbejde endnu mere effektivt.

Det var ikke bare det, at de gav os Guds ord, men vi så også, at vi var elskede. De bragte os trøstens ord. I årene med hjernevask havde vi hørt: »Ingen elsker jer mere, ingen elsker jer mere, ingen elsker jer mere, ingen elsker jer mere.« Nu så vi amerikanske og engelske kristne, som vovede deres liv for at vise os, at de elskede os. Med vor vejledning har de nu udarbejdet en teknik, hvormed de udfører deres hemmelige arbejde. De kunne f.eks. snige sig ind i huse, som var omringet af hemmeligt politi, uden at dette vidste at de var kommet ind.

Engelske og amerikanske kristne, som »svømmer« i bibler kan måske ikke forstå, hvilken værdi disse indsmuglede bibler havde for os. Min familie og jeg ville ikke have overlevet uden den materielle hjælp, vi fik fra de bedende kristne i udlandet. Det forholder sig på samme måde med mange andre kristne martyrer og præster i de kommunistiske lande. Jeg kan vidne ud fra min egen erfaring om den materielle og endnu større moralske støtte, som blev givet os af »The European Christian Mission of Great Britain«. For os var disse mennesker som engle sendt af Gud. Fordi jeg igen havde taget arbejdet op i den underjordiske kirke, stod jeg i konstant fare for at blive arresteret på ny. På denne tid var der to kristne organisationer — Den Norske Israelmision og Hebrew-Christian-Alliance — som betalte en løsesum for mig på 50.000 kr. Således blev jeg nu i stand til at forlade Rumænien.

GRUNDEN TIL, AT JEG FORLOD DET KOMMUNISTISKE RUMÆNIEN

Jeg ville ikke have være rejst — til trods for farerne — hvis ikke lederne for den underjordiske kirke hav-

de befalet mig at benytte denne lejlighed til at forlade landet for at være den underjordiske kirkes »røst« i den frie vestlige verden. De ønskede, jeg skulde tale i deres navn til den vestlige verden om deres lidelser og deres behov. Jeg kom til den vestlige verden, men mit hjerte blev hos dem. Hvis jeg ikke havde forstået nødvendigheden af, at I hører om den underjordiske kirkes lidelser og modige arbejde, ville jeg aldrig have forladt Rumænien. Men dette er min mission.

Før jeg forlod Rumænien, blev jeg to gange kaldt til det hemmelige politi. De fortalte mig, at de havde modtaget løsesummen for mig (rumænerne sælger indbyggerne for penge på grund af de vanskelige, økonomiske kriser, kommunismen har bragt vort land). De sagde til mig: »Rejs til »vesten« og præk Kristus lige så meget, du vil, men sig ikke noget dårligt om os. Sig ikke ét ondt ord om os. Vi skal sige dig lige ud, hvad vi vil gøre, hvis du fortæller, hvad du har oplevet hos os. For det første, kan vi for nogle tusinde kroner let finde en forbryder, som vil snigmyrde dig, eller vi kan kidnappe dig. (Jeg har været i celle sammen med den ortodokse biskop Vasile Leul, som var blevet kidnappet i Australien og bragt til Rumænien. Alle neglene på hans fingre var revet af. Jeg har været sammen med andre, som var blevet kidnappet i Berlin. For nylig er rumænere blevet kidnappet i Italien og Paris). Videre sagde de til mig: »Vi kan også ødelægge dit rygte ved at udsprede kvindehistorier om dig, beskyldninger for tyveri eller en eller anden ungdomssynd. Folk i de vestlige lande — især amerikanerne — er meget lette at få til at tro sådan noget.«

Efter således at have truet mig lod de mig rejse. De har stor tillid til den hjernevask, som de har ladet os gennemgå. I de vestlige lande findes der nu mange, som har gennemgået det samme som jeg, men de er tavse. Nogle af dem lovpriser endog kommunismen

efter at være blevet torteret af kommunisterne. Kommunisterne var meget sikre på, at jeg også ville forholde mig tavs.

Min familie og jeg kunne således forlade Rumænien december 1965.

Min sidste handling før rejsen var at gå til den obersts grav, som havde givet ordre om min arrestation, og som havde overgivet mig til flere års tortur. Jeg lagde en blomst på hans grav. Ved at gøre dette indviede jeg mit liv til at bringe Kristi glæde til kommunisterne, som er så tomme åndeligt, og hvis liv er så indholdsløse.

Jeg hader det kommunistiske system, men elsker menneskene. Jeg hader synden, men elsker synderen. Jeg elsker kommunisterne af hele mit hjerte. Kommunisterne kan dræbe de kristne, men de kan ikke dræbe deres kærlighed til dem, som dræber dem. Jeg har end ikke den ringeste smule bitterhed eller had mod kommunisterne eller mine bødler.

4

Jøderne har en legende, som fortæller, at da deres forfædre blev frelst fra Ægypten, og ægypterne druknede i Det røde Hav, så sluttede englene sig til israeliternes triumfsange. Gud sagde da til englene: »Israels børn er mennesker, som kan glæde sig over, at de er blevet reddet. Men fra jer havde jeg ventet mig mere forstand. Er ikke også ægypterne mine skabninger? Elsker jeg ikke også dem? Hvordan kan I lade være med at sørge over deres tragiske skæbne?« Da Josva var ved Jeriko, så han op og fik øje på en mand, der stod med draget sværd. Josva spurgte ham: »Er du en af vore eller en af vore fjender«.

Hvis han havde været et menneske, ville hans svar til

Josva have været enten: »Jeg er på din side«, »Jeg er på dine modstanderes side« eller »Jeg er neutral«. Det er de eneste menneskelige muligheder for svar på dette spørgsmål. Men den person, Josva mødte, var af en anden verden, og på spørgsmålet om han var ven eller fjende, svarede han: »Ingen af delene«.

Han kom fra en verden, hvor der ikke findes noget begreb: ven eller fjende, men hvor alt forstås, og alle forstår hinanden med den dybeste medfølelse og inderligste kærlighed.

Der findes et menneskeligt plan. På dette plan må kommunismen bekæmpes til det yderste. På dette plan må vi også bekæmpe kommunisterne på grund af deres rå og grusomme idealer.

Men de kristne er noget andet og mere end de almindelige mennesker. De er Guds børn og har del i guddommelig natur.

Derfor har torturen i de kommunistiske fængsler ikke fået mig til at hade kommunisterne. De er Guds skabninger. Hvordan skulle jeg så kunne hade dem? Ej heller kan jeg være deres ven. Venskab betyder én sjæl i to legemer. Jeg kan ikke være ét med kommunisterne. De hader kundskaben om Gud. Jeg elsker Gud.

Hvis jeg bliver spurgt: »Er du for eller imod kommunisterne?« ville mit svar blive temmelig indviklet. Kommunismen er den største trussel, der findes mod menneskeheden i dag. Jeg er til det yderste modstander af den og ønsker at bekæmpe den, til den er tilintetgjort. Men i ånden er jeg sat i det himmelske med Kristus. Han har sat mig ind i dette område med »ingen af delene«, hvor kommunisterne, trods alle forbrydelser, forstås og elskes, en verden, hvor der er englevæsner, som forsøger at hjælpe os til at nå målet for et menneskes liv, nemlig at blive Kristus lig. Derfor er min opgave at sprede evangeliet blandt kommunisterne, at give dem det glade budskab om evigt liv.

Kristus, min Herre, elsker kommunisterne. Han har selv sagt, at han elsker alle mennesker, at han hellere vil forlade de 99 retfærdige får end lade ét eneste får gå tabt. Hans apostle og alle kristenhedens fremragende lærere har undervist om denne universelle kærlighed i hans navn. Den hellige Makarios sagde: »Hvis et menneske lidenskabeligt elsker alle mennesker, men siger, at der dog findes ét eneste menneske, som det ikke kan elske, så er dette menneske, som siger dette, ikke længere en kristen, fordi dets kærlighed ikke er altomfattende.« Den hellige Augustin lærer: »Hvis hele menneskeslægten havde været retfærdig, og kun ét menneske havde været en synder, ville Kristus være kommet for at lide korsets død for dette ene menneske. Så højt elsker han hvert enkelt menneske.« Kristendommens lære er klar. Kommunisterne er mennesker, og Kristus elsker dem. Det gør hvert menneske, som har Kristi sindelag også. Vi elsker syndere, selv om vi hader synden.

Kristi kærlighed til kommunisterne kan vi forstå gennem vor egen kærlighed til dem, takket være Helligånden.

Jeg har set kristne i kommunistiske fængsler med lænker på 25 kg om fødderne, jeg har set kristne blive pint med glødende jernstænger, kristne som man ske for ske har stoppet salt i halsen på og siden overladt dem til tørsten, kristne som har været ud-sultede, piskede, stivfrosne af kulde, men alligevel bad de brændende bønner for kommunisterne. Sådanne ting er menneskelig set uforklarligt. Det er Guds kærlighed udgydt i vore hjerter.

Efterhånden havnede de kommunister, som havde pint os, selv i fængslet. Under kommunistregimet sattes kommunisterne, ja til og med kommunistlederne, i fængsel næsten lige så ofte som deres modstandere. Nu sad bødlen og den torterede i samme celle. Og mens de ikke-kristne udviste had mod deres tidligere plageånder og slog dem, tog de kristne fanger dem i forsvar med risikoen for selv at blive pryg-

let og beskyldt for at være kommunisternes medskyldige. Jeg har set kristne, som har givet deres sidste stykke brød (det var dengang, vi kun fik ét stykke om ugen) og den medicin, som måske kunne have reddet deres liv, til en eller anden syg, kommunistisk bøddel, som nu var blevet deres medfange. Rumæniens kristne eks-premierminister, Iuliu Maniuus sidste ord i fængslet, inden han døde, var: »Hvis kommunisterne i vort land styrtes, bliver det enhver kristens hellige pligt at gå ud på gaderne og med risiko for deres eget liv at forsvare dem imod pøbelens retfærdige raseri.«

De første dage efter min omvendelse følte jeg det, som om jeg ikke kunne udholde at leve længere. Når jeg gik på gaden, følte jeg en fysisk smerte for hvert menneske, jeg mødte. Det var som et stik i hjertet, således brændte spørgsmålet derinde om, hvorvidt de var frelst eller ej. Hvis et medlem i menigheden havde syndet, kunne jeg græde i timevis. Denne længsel efter at se alle mennesker frelst er blevet hos mig, og kommunisterne er ikke udelukkede derfra.

Da vi sad i enecelle, kunne vi ikke bede som før. Vi var ubeskrivelig sultne, vi var blevet »dopede«, indtil vi var åndsvage. Vi var svage og udtærede som skelletter. »Fadervor« var alt for langt for os. Vi kunne ikke koncentrere os nok til at bede den. Den eneste bøn, jeg atter og atter kunne gentage, var: »Jesus, jeg elsker dig.«

Så en vidunderlig dag fik jeg svar fra Jesus: »Du elsker mig? Nu skal jeg vise dig, hvordan jeg elsker dig.« Straks følte jeg en ildflamme i mit hjerte stærk som solens glød. Disciplene på vej til Emaus sagde, at deres hjerter brændte i dem, da Jesus talte til dem. Således var det også med mig. Jeg følte kærligheden fra ham, som gav sit liv for os alle på korset. En sådan kærlighed kan ikke udelukke kommunisterne, hvor alvorlige deres synder end er.

Kommunisterne har begået og begår stadig forfær-

delige ting, men mange vande kan ikke slukke kærligheden. Kærlighed er stærk som døden, nidkærhed hård som Dødsriget« (Højsangen, kap. 8). Ligesom graven kræver at eje alle — rige og fattige, unge og gamle, mennesker af alle racer og nationer og politiske anskuelser, helgener og forbrydere, sådan omfatter Kristi kærlighed alle. Kristus, den inkarnerede kærlighed, vil fortsætte at elske, indtil han har vundet også kommunisterne.

En prædikant blev kastet ind i min celle. Han var halvdød. Blodet strømmede fra hans legeme og ansigt. Han var blevet forfærdelig slået. Vi vaskede ham. Nogle fanger forbandede kommunisterne. Stønnende sagde han: »Kære venner, forband dem ikke. Vær stille. Jeg vil bede for dem.«

HVORDAN VI KUNNE VÆRE GLADE — SELV I FÆNGSLET

Sommetider, når jeg ser tilbage på de fjorten fængselsår, tænker jeg, at det af og til var en meget lykkelig tid. Andre fanger, til og med fangevogterne, undrede sig altid over, at de kristne kunne være lykkelige selv under de mest forfærdelige forhold. De kunne ikke hindre os i at synge, selv om vi blev pryglet for det. Jeg tror, at også nattergale ville synge, selv om de vidste, det kostede dem livet. Kristne kunne danse af glæde i fængslet. Hvordan kunne de være så lykkelige under så tragiske forhold?

I fængslet mediterede jeg ofte over Jesu ord til sine disciple: »Salige er de øjne, som ser det, I har set«. Men disciplene var netop kommet tilbage fra deres vandring gennem Palæstina, hvor de havde set mange forfærdelige ting. Palæstina var et undertrykt land. Overalt mødte de det uhyggelige syn af et tyranniseret folk. Disciplene så sygdom, hjemløshed, hunger og elendighed. De kom ind i huse, hvor pa-

trioterne blev hentet og kastet i fængsel, efterladende grædende forældre og hustuer. Det var ikke nogen smuk verden at se på.

Men Jesus siger alligevel: »Salige er de øjne, som ser det, I har set«. Det var fordi, de ikke bare havde set lidelserne. De havde også set ham, som er alles frelser og forløser, målet som menneskeheden må nå til.

Omkring mig fandtes Job-skikkelser, nogle plaget langt mere end Job havde været. Jeg kender slutningen på Jobs historie. Han fik alt det, han havde mistet, dobbelt igen. Jeg så om mig mennesker, der lignede den stakkels Lazarus, sultne og fulde af sår. Men jeg vidste, at engle ville bære dem til Abrahams skød. I den forsømte, snavsede og svage martyr ved siden af mig så jeg morgendagens kronede, strålende helgen.

Ved at se menneskene på denne måde — ikke som de var, men som de ville blive — kunne jeg også i forfølgere som Saulus fra Tarsus opdage kommende apostle. Nogle af dem er allerede blevet det. Officerer ved hemmelige politi, som vi vidnede for, er selv blevet kristne og er lykkelige derover og over senere at få lov til at lide i fængsel, fordi de har fundet vor Kristus. I fangevogterne, som piskede os, så vi mennesker, der havde mulighed for at blive som fangevogteren i Filippi, som først piskede Paulus og siden blev omvendt. Vi drømte om, at de snart ville spørge: »Hvad skal vi gøre for at blive frelst?«

I dem, som hånende så til, når kristne indsmurt i ekskrementer blev bundet fast til et kors, så vi skaren ved Golgata, som snart ville slå sig for brystet, skælvende over den synd de havde begået.

Det var i fængslet, vi fik håb om, at kommunisterne ville blive frelst. Det var der, vor ansvarsfølelse for dem vågnede. Det var ved at blive pint af dem, at vi lærte at elske dem.

Det meste af min familie er blevet myrdet. *I mit hjem blev deres morder omvendt.* Det var også det mest passende sted. Således blev tanken om kristen mission

blandt kommunisterne født i de kommunistiske fængsler.

Gud ser anderledes på tingene, end vi gør. Set ud fra en menneskelig tankegang er det noget forfærdeligt at blive bundet til et kors og smurt til med ekskrementer. Ikke desto mindre kalder Bibelen martyrerens lidelser for bedrøvelser, som har ringe vægt. At tilbringe fjorten år i fængsel kan for os synes at være lang tid. Bibelen siger, at »vor trængsel, der er stakket og let, virker uden mål og måde en evig vægt af herlighed for os.« Dette giver os ret til at mene, at kommunisternes voldshandlinger og forbrydelser som synes utilgivelige, og som vi bør bekæmpe til det yderste, i Guds øjne ikke er så slemme, som de synes os. Deres tyranni, som allerede nu har været et halvt århundrede, regner Gud måske, for hvem tusinde år er som én dag, kun for et øjeblik forvildelse. De har stadigvæk muligheden for at blive frelst.

Det himmelske Jerusalem er en moder og elsker som en moder.

Himlens porte er ikke lukkede for kommunisterne. Ej heller er lyset slukket for dem. De kan omvende sig ligesom alle andre. Men vi må kalde dem til omvendelse.

Det er kun kærlighed, der kan forandre kommunisterne (en kærlighed, der klart må skilles fra den underkastelse under kommunismen, som mange kirkeledere praktiserer). Hadet forblinder. Hitler var anti-kommunist, men en af dem, der hadede. I stedet for at besejre dem, hjalp han dem til at vinde en tredjedel af verden.

Med kærlighed planlagde vi i fængslet et missionsarbejde blandt kommunisterne. Derved tænkte vi først og fremmest på de kommunistiske ledere.

Nogle missionsselskaber synes ikke at have studeret kirkehistorien særlig nøje. Hvordan blev Norge vundet for Kristus? Ved at kong Olav blev vundet. Rusland fik først evangeliet, da kongen, Vladimir, blev

vundet. Ungarn blev vundet ved at kongen, Stefanus, blev vundet. Samme forhold gjorde sig gældende i Polen. I Afrika følger stammen efter, når høvdingen er blevet vundet. Vi missionerer blandt jævne mennesker af folket, som sikkert kan blive gode kristne, men som har ringe indflydelse og derfor ikke kan ændre tingenes tilstand.

Vi må vinde politikens, finansverdenens, videnskabens og kunstens ledere. Det er dem, som er sjælenes ingeniører. De former menneskenes sjæle. Hvis man vinder dem, vinder man folket, de leder og har indflydelse på

Set fra missionærernes side har kommunismen en fordel, som andre sociale systemer mangler. Den er mere centraliseret.

Hvis USA's præsident konverterede til mormonismen, ville amerikanerne ikke blive mormoner på grund af dette. Men hvis Mao Tse-tung blev omvendt til kristendommen — eller Breshnev eller Ceaushescu — så ville hele deres land blive nået. Så stor er ledernes indflydelse.

Men kan en kommunistisk leder blive omvendt? Ja bestemt, fordi han er ulykkelig og usikker ligesom sit offer. Næsten alle de kommunistiske regenter i Rusland endte i fængsel eller blev skudt af deres egne kammerater. Det samme er tilfældet i Kina. Til og med indenrigsministre som Iagoda, Yezhov, Beria, som syntes at have al magten i deres hænder, endte som den sidste kontrarevolutionære: en kugle i nakken, og det var slut med dem. For nylig er Sovjetunionens indenrigsminister, Shelepin, og Jugoslaviens indenrigsminister, Rankovic, blevet fjernet som snavsede laser.

HVORDAN KAN VI ANGRIBE KOMMUNISTERNE ANDELIGT?

Det kommunistiske regime gør ingen lykkelig, heller ikke dem som nyder fordele af det. Selv disse skælver,

for de ved, at det hemmelige politis vogn en mørk nat kan komme og hente dem, fordi partiets retningslinjer måske er blevet ændrede.

Jeg har personlig kendt mange kommunistiske ledere. De er tyngede af store byrder. Kun Jesus kan give dem fred.

At vinde de kommunistiske ledere for Kristus kan betyde, at verden reddes for kernevåben-elendigheden og menneskeheden fra hungersnød, som skyldes, at en stor del af landenes indtægter går til kostbare oprustninger. At vinde kommunisterne betyder kirkens triumf. Områder, hvor missionærerne har et arbejde, der bærer ringe frugt som f. eks. i Ny Guinea eller Madagaskar, vil problemerne simpelthen være løst, hvis de kommunistiske ledere blev vundet. Det vil give kristendommen et nyt opsving.

Personlig har jeg kendt omvendte kommunister. Selv var jeg en ivrig ateist i min ungdom. Omvendte ateister og kommunister vil elske Kristus meget højt, fordi de har fået tilgivelse for så meget.

Det, der behøves i missionsarbejdet, er strategisk planlægning. Alle mennesker er set fra et frelsessynspunkt lige kostbare. Men set fra missionsstrategiens synsvinkel har de ikke lige meget værdi. Set fra denne synsvinkel er det vigtigere at vinde et menneske med stor indflydelse, som siden kan vinde tusinde, end at tale til vilde i junglen og overbevise dem om frelsen. Derefter valgte Jesus ikke at afslutte sit liv i en lille by, men afsluttede sin gerning i Jerusalem, verdens åndelige hovedstad. Af samme grund var det også Paulus så magtpåliggende at nå frem til Rom.

Bibelen siger: »Kvindens sæd skal knuse slangens hoved«. Vi kildrer slangen under bugen og får den til at le. Slangens hoved er et eller andet sted mellem Moskva og Peking, ikke i Tunis eller på Madagaskar. For enhver kirkeleder og missionsdirektion som for enhver tænkende kristen må kommunistverdenen blive den vigtigste interesse.

Vi må ophøre med at arbejde rutinemæssigt. »Forban-

det være hver den, som udfører Guds gerning ligegyldigt«, står der skrevet. Et åndeligt frontalangreb fra kirken mod kommunismen er nødvendigt.

Krig kan kun vindes ved offensiv, ikke defensiv strategi. Over for kommunismen har kirken hidtil været i defensiven med det resultat, at den hidtil har mistet det ene land efter det andet til kommunismen.

Dette forhold må umiddelbart ændres i kirken som helhed. I en salme står der, at Gud knuser kobberporte og bryder jernstænger i stykker, Jerntæppet er en bagatel for ham.

Den første menighed arbejdede illegalt og i hemmelighed, og den triumferede. Vi må lære at arbejde på samme måde.

Før tiden med kommunisterne forstod jeg ikke, hvorfor så mange af personerne i Det nye Testamente havde dæknavne. Simeon kaldes Niger, Johannes kaldes Markus o.s.v. Nu bruger vi også i kommunistlandene hemmelige navne i vort arbejde.

Tidligere forstod jeg ikke, hvorfor Jesus, da han ønskede at holde nadver sammen med sine disciple, ikke gav dem en adresse, men sagde: »Gå ind i byen, så vil I se en mand, som bærer en vandkrukke på hovedet«. Nu forstår jeg det. Også i den underjordiske kirke arbejder vi med sådanne genkendelsestegn.

Vil vi blive enige om at arbejde sådan - at gå tilbage til den første menigheds metoder — vil vi kunne arbejde effektivt for Kristus i kommunistlandene.

Her i de vestlige lande har jeg truffet kirkeledere, som (i stedet for at elske kommunisterne, hvilket for længe siden ville have ført til et organiseret missionsarbejde blandt dem) stiller sig på kommunisternes side. Jeg har ikke fundet den barmhjertige samaritans medfølelse for menneskene, som er fortabte i Karl Marx's hus.

Et menneske kan ikke tro på sin trosbekendelse blot ved at læse den. Et menneske tror kun det, som det er beredt til at dø for.

De kristne i den underjordiske kirke har vist, at de

er parat til at dø for deres tro. Det arbejde, jeg nu fortsætter, kan for mig betyde, at jeg igen bliver fængslet i et kommunistland, det kan betyde ny tortur og døden, fordi jeg har ledt hemmelig missionsvirksomhed bag jerntæppet og påtaget alle disse farer. Jeg tror på, hvad jeg skriver.

Jeg har ret til at spørge: Vil Amerikas kirkeledere, som lever i venskab med kommunisterne, være rede til at dø for deres tro? Hvad er det, der hindrer dem i at opgive deres store stillinger i de vestlige lande og blive officielle præster i østlandene i samarbejde — på stedet — med kommunisterne? Ingen vesterlandsk kirkeleder har endnu givet dette bevis for sin tro.

Menneskelig tale er fremkommet af behovet for at forstå hinanden i ting, der f.eks. vedrører jagt og fiskeri og senere vedrørende produktionen af vore livsfornødenheder. Endvidere for at vi kan udtrykke vore følelser over for hinanden. Men der findes ingen menneskelige ord, som på en dækkende måde kan udtrykke Guds hemmeligheder og det åndelige livs højder.

Ligeså findes der ingen menneskelige ord, som kan beskrive den djævelske grusomheds dybder. Kan man i ord udtrykke, hvad det menneske følte, som stod lige for at skulle kastes ind i nazisternes ildovne eller så sine børn blive kastet i sådanne. Ligeledes er det umuligt at beskrive, hvad kristne har lidt og stadig lider under kommunisterne.

Jeg har været i fængsel sammen med Lucretiu Patrascanu, den mand der ført kommunisterne til magten i Rumænien. Hans kammerater belønnede ham med at sætte ham i fængsel. Selv om han var rask, blev han indlagt på sindssygehospital sammen med de sindssyge, til han selv blev vanvittig. Det samme gjorde man med Anna Pauker, den tidligere departementchef. Kristne har også ofte måttet udstå denne behandling. De får elektriske chock. De lægges i spændetrøjer.

Verden står skrækslagen overfor det, som sker på Ki-

nas gader. I alles påsyn udøver den røde garde sin terror. Prøv at forestille jer, hvad der sker med visse kristne i de kinesiske fængsler, hvor ingen ser det.

De seneste nyheder fortæller, at Watchman Nee, en kristen kinesisk forfatter og andre kristne, som ikke ville fornægte deres tro, havde fået både ører, tungen og benene skåret af.

Men det værste, kommunisterne gør, er ikke at de torterer og dræber mennesker. De fordrejer og ødelægger menneskers evne til at tænke og forgifter børnene og de unge. De har sat deres mænd på ledende stillinger i kirkerne for at dominere de kristne og ødelægge kirken. De ikke bare lærer børnene og de unge, at de ikke skal tro på Kristus, men de lærer dem at hade ham.

Hvordan skulle vi kunne beskrive de kristne martyrs tragedie, når de ved deres hjemkomst efter år i fængsel blev modtaget med foragt af deres egne børn, som i mellemtiden var blevet aktive og kæmpende ateister.

Denne bog er ikke så meget skrevet med blæk som med blodet fra menneskehjerner.

Men ligesom Daniels tre venner, der blev kastet i den brændende ovn, bagefter ikke engang lugtede brændt, så huser kristne, der han været i kommunistisk fængsel, hverken had eller bitterhed mod kommunisterne.

Når du tramper en blomst i stykker under dine fødder, lønner den dig ved at udsende sin vellugt. På samme måde lønner mange kristne, der bliver pint af kommunisterne, deres plageånder med kærlighed. Vi førte mange af vore fangevogtere til Kristus. Vi beherskedes af et eneste ønske: at give det bedste, vi har at give, nemlig vor Herres Jesu Kristi frelse, til kommunisterne, som har ladet os lide.

Det blev ikke mig forundt som så mange af mine brødre i troen: at dø martyrdøden i fængslet. Jeg blev frigivet og har til og med kunnet forlade Rumænien for at rejse til den vestlige verden.

Men her i denne verden har jeg hos mange kirkeledere fundet følelser stik modsat dem, som er dominerende i den underjordiske kirke bag jern- og bambustæppet. Der er mange kristne i den vestlige verden, som ikke har kærlighed til kommunisterne. Beviset for dette er, at de ikke gør noget for deres frelse. De driver mission blandt jøder, muhamedanere, budhister og så videre. De missionerer for at få antallet af kristne i ét samfund til at overgå til et andet. *Men de har ingen mission blandt kommunisterne.* De elsker dem ikke. Havde de gjort det, ville de for længe siden være begyndt en missionsvirksomhed, på samme måde som Carey elskede inderne og Hudson Taylor kineserne og derfor skabte deres missionselskaber.

Men ikke nok med, at de ikke elsker kommunisterne eller gør noget for at vinde dem for Kristus. Ved efterladenhed og forsømmelse og ved endog at handle som virkelige medskyldige, støtter vestlige kirkeledere kommunisterne i deres vantro. De hjælper kommunisterne til at dominere vesterlandske kirker og hele verden. De holder kristne i uvidenhed om kommunismens farer.

Ved ikke at elske kommunisterne og ved ikke at gøre noget for at vinde dem for Kristus (med den undskyldning, at man ikke har lov til at gøre dette, som om de første kristne bad Nero om tilladelse til at evangelisere) svigter de deres egen hjord. For hvis vi ikke vinder kommunisterne for Kristus, vil de besejre den vestlige verden og udrydde kristendommen også her.

HISTORIENS LÆRDOMME IGNORERES

I de første århundreder blomstrede kristendommen i Nordafrika. Derfra kom Augustin, Cyprian, Athanasius og Tertullian. Der var dog én ting, som de kristne i Nordafrika forsømte: at vinde muhamedanerne for Kristus. Resultatet blev, at muhamedanerne indtog

hele Nordafrika og udryddede kristendommen dér. Nordafrika tilhører den dag i dag muhamedanerne, og kaldes til og med af den kristne mission for »de uomvendelige masser«.

Lad os lære noget af historien.

På reformationstiden faldt Huss', Luthers og Calvins interesser sammen med det europæiske folks interesse i at blive fri for pavedømmets åg, som dengang var en tung politisk og økonomisk byrde. I dag falder den underjordiske kirkes interesse i at sprede evangeliet både til kommunisterne og deres ofre sammen med de frie folks levende interesse i at få lov til at leve i frihed.

Der findes ingen politisk magt, som kan styrte kommunismen. Kommunisterne har kernevåben, og at angribe dem med militærmagt ville betyde en ny verdenskrig med hundreder af millioner som offer. Mange ledere i den vestlige verden er desuden hjernevasket og ønsker ikke engang at styrte de kommunistiske ledere. Dette har de ofte sagt. De ønsker, at narkomani, gangstervælde, kræft og tuberkulose skal forsvinde, men ikke kommunismen, som dog har krævet langt flere ofre end de førnævnte ting til sammen.

Den sovjetiske forfatter Ilya Ehrenburg sagde, at hvis Stalin ikke bestilte andet hele livet end at skrive navnene på sine uskyldige ofre op, ville tiden ikke slå til. Khrushev sagde på kommunistpartiets tyvende kongres: »Stalin likviderede tusindvis af ærlige og uskyldige kommunister. . . . Af 139 medlemmer og kandidater i den centralkomité, som valgtes ved den syttende kongres, blev 98, dvs. 70%, senere arresteret og skudt.«

Så kan I forestille jer, hvad han gjorde med de kristne! Khrushev degraderede offentligt Stalin, men fortsatte at handle på samme måde som denne. Siden 1959 har halvdelen af de kirker, der dengang endnu var åbne i Sovjetunionen, måttet lukke.

I Kina, hvor en ny bølge med barbariske handlinger

er brudt frem, endnu værre end den, som var råden-
de under Stalin-epoken i Rusland, er det åbne kirkeliv
fuldstændig ophørt. I Rusland og Rumænien forekom-
mer nye arrestationer. (Vi har fornylig modtaget un-
derrettelse om massearrestation af kristne i Rusland).
Gennem terror og forfalskelse af sandheden i lande,
der i alt har en milliard indbyggere, er unge vokset op
i had mod alt vesterlandsk og fremfor alt mod kristen-
dommen.

I Rusland er det ikke ualmindeligt at at se de lokale
embedsmænd stå foran kirkerne for at overvåge bør-
nene. De, der går ind i kirken, bliver pryglet og smidt
ud. Den vesterlandske kristendoms kommende øde-
læggere opdrages systematisk og grundigt.

Der findes kun én magt, som kan styrte kommunis-
men. Det er den samme kraft, som lod kristne stater
indtage det hedenske romerske imperiums plads, den
kraft som kunne gøre teutoner og vikinger kristne,
den kraft som styrtede den blodige inkquisition. Det er
evangeliets kraft, repræsenteret af den underjordis-
ke kirke, som eksisterer i alle disse kommunist-
lande.

At opretholde og hjælpe denne kirke er ikke bare et
spørgsmål om at vedligeholde fællesskab med lidende
trossøskende. Det kan betyde liv eller død for dit eget
land og dets kirker. At understøtte denne kirke er ikke
bare i de frie kristnes interesse, men burde også indgå
i de frie regeringers politik.

Den underjordiske kirke har allerede vundet kommu-
nistledere for Gud. Gheorghiu Dej, Rumæniens pre-
mierminister, døde efter at have bekendt sine synder
og angret sit syndefulde liv. I kommunistlandene fin-
des der kommunister, som er medlemmer af regerin-
gen, men kristne i hemmelighed. Dette kan yderligere
udbredes. Så kan vi vente en virkelig forandring i den
kommunistiske politik i visse stater - ikke sådanne
ændringer, som Tito og Gomulka har forårsaget, hvor
det samme ateistpartis grusomme diktatur er blevet
fortsat - men en omvenden til kristendom og frihed.

Der findes nu overordentlige muligheder for, at dette kan ske.

Kommunisterne, som ofte i deres tro er lige så oprigtige som de kristne er i deres, gennemgår for tiden en krise.

De troede virkelig, at kommunismen ville skabe et brodersamfund mellem nationerne. Nu ser de i stedet for, at de kommunistiske lande trives sammen som hund og kat.

De troede virkelig, at kommunismen ville skabe et jordisk paradys i stedet for det, de kalder det illusoriske paradys i Himlen. Nu sulter deres folk. Hvede må importeres fra kapitalistlandene.

Kommunisterne troede deres ledere. Nu har de læst i deres egne aviser, at Stalin var en masse-morder og Khrushchev en idiot. Det samme gør sig gældende med deres nationale helte som Rakosi, Gerø, Anna Pauker, Rankovic og andre. Kommunisterne tror ikke længe på deres leders ufejlbarlighed. De er som katolikker uden en pave.

Der findes et vakuum i kommunisternes hjertes. Dette vakuum kan kun fyldes af Kristus. Fra naturen søger mennesket efter Gud. Der findes et åndeligt vakuum hos hvert eneste menneske, indtil det bliver fyldt af Gud. Denne sandhed gælder også kommunisterne. I evangeliet findes en kærlighedens magt, som taler også til dem. Jeg ved, at dette kan ske.

Kristne - hånede og bespottede af kommunisterne - har glemt og tilgivet, hvad der er blevet tilføjet dem og deres familier. De gør deres bedste for at hjælpe kommunisterne til at gå igennem krisen og finde vejen til Kristus. Til dette arbejde behøver de hjælp fra os alle.

Men ikke bare det. Den kristne kærlighed er universel. Hos kristne eksisterer ingen partiskhed. Jesus har sagt, at Gud lader solen opgå over både retfærdige og uretfærdige. Der findes kristne ledere i vest, som viser kommunisterne venskab, og de motiverer dette med Jesu ord om, at vi skal elske vore fjender. Men Jesus

har aldrig lært os kun at elske vore fjender og glemme vore søskende i troen.

Sådanne kristne viser deres kærlighed ved at deltage i festmiddage sammen med de mennesker, hvis hænder er fulde af matyrers blod - ikke ved at forkynde det glade budskab om Jesus for dem. Men de af kommunisterne undertrykte er glemt. Dem elsker man ikke.

De evangeliske og katolske kirker i Vesttyskland har de sidste syv år givet 125 mill. dollars til de sultende. Amerikanske kristne har til og med givet endnu mere. Der findes mange sultende folkeslag, men jeg kan ikke forestille mig nogle, som er mere sultne end kristne martyrer eller mere berettigede til hjælp fra kristne i den frie verden end disse. Hvis de tyske, engelske, amerikanske og skandinaviske kirker ofrer så mange penge på hjælpevirksomhed, burde hjælpen jo gå til alle, der er i behov af hjælp, *men først og fremmest til de kristne martyrer og deres familier.*

Skete det?

Jeg er blevet frikøbt gennem kristne organisationer, hvilket beviser, at kristne kan blive frikøbt. Det er dog ikke desto mindre det eneste eksempel på, at nogen er blevet frikøbt fra vort land af kristne. Det er den kendsgerning, at de har forsømt at gøre deres pligt i de øvrige tilfælde, som må blive en anklage mod de kristne organisationer i vest.

De første kristne blev stillet over for spørgsmålet, om den nye menighed kun var for jøder, eller om den også var for hedninger. Dette spørgsmål fik et rigtigt svar. Problemet er i en anden form dukket op igen i det tyvende århundrede. Kristendommen er ikke bare for de vestlige lande. Kristus tilhører ikke bare Amerika, England og andre demokratiske lande. Da Jesus blev korsfæstet, var hans ene hånd strakt mod vest og den anden mod øst. Han ønsker ikke blot at være konge over jøderne, men over alle nationer, også kommunisterne. Jesus sagde ikke: »Gå ud i den vestlige verden«, men han sagde: »Gå ud i al verden og præ-

dik evangeliet for *alle* folkeslagene«. Han gav sit blod for alle, og alle bør høre og tro evangeliet.

Hvad der særlig har forstærket vort ønske om at prædike evangeliet i de kommunistiske lande, er den kendsgerning, at de mennesker, som bliver kristne, bliver besjælet med stor kærlighed og nidkærhed. Jeg har aldrig mødt en lunken, russisk kristen. Unge, tidligere kommunister er blevet eksemplariske disciple af Kristus.

Kristus elsker kommunisterne og elsker at frigøre dem for kommunismen, ligesom han elsker syndere og ønsker at befri dem fra synden. Nogle kristne ledere i de vestlige lande indtager i stedet for denne eneste rigtige holdning en helt anden: eftergivenhed over for kommunismen. De favoriserer synden og hjælper kommunismen til at triumfere og står derved i vejen for kommunisternes frelse.

HVAD JEG FANDT EFTER FRIGIVELSEN

Da jeg efter min frigivelse igen var hos min hustru, spurgte hun, hvilke planer, jeg havde for fremtiden. Jeg svarede: »Min ønskedrøm er et liv i åndelig afsondrethed.« Min hustru svarede, at hun selv havde haft de samme tanker.

I min ungdom var jeg meget dynamisk. Men fængslet og særlig de mange år i enecelle havde forvandlet mig til et mediterende, indadvendt menneske. Alle stormene i hjertet var stilnet af. Jeg havde intet imod kommunisterne. Jeg lagde ikke engang mærke til kommunismen. Jeg bad for dem, som plagede os, og kunne elske dem af hele mit hjerte.

Mit håb om at blive frigivet havde været meget lille, men det var af og til sket, at jeg havde tænkt over, hvad jeg skulle tage fat på, når jeg måske blev frigi-

vet. Så tænkte jeg altid, at jeg ville trække mig tilbage til et afsondret sted og leve i skøn forening med min himmelske brudgom.

Gud er »Sandheden«. Bibelen er »sandheden om Sandheden«. Teologien er »sandheden om sandheden om Sandheden«. Fundamentalismen er »sandheden om sandheden om sandheden om Sandheden«. Alle kristne lever i disse mange sandheder om Sandheden, og på grund af dette ejer de ikke »Sandheden«. Forsultede, pryglede og »dopede« har vi glemt både teologi og bibel. Vi havde glemt »sandhederne om Sandheden«, og derfor lever vi i »Sandheden«. Der står skrevet: »I den time I ikke venter det vil Menneskesønnen komme.« Vi kunne ikke længere tænke. I vor lidelses mørkeste time under torturen kom Menneskesønnen til os, og han fik fængselsvæggene til at stråle som diamanter og fyldte cellerne med lys. Et eller andet sted - langt væk - var vore bødler, langt under os i den legemlige sfære, men ånden frydede sig i Herren. Vi ville ikke have byttet denne glæde mod den glæde, der findes i et kongeligt palads.

At kæmpe mod nogle eller noget? Intet var mig mere fjernt end dette. Jeg ønskede overhovedet ikke at udkæmpe nogle kampe - ikke engang retfærdige kampe. Jeg ville hellere bygge levende templer for Kristus. Det var i håb om stilfærdige år med tid til selvbetragtning jeg forlod fængslet.

Allerede den første dag efter frigivelsen stod jeg dog ansigt til ansigt med aspekter ved kommunismen, uhyggeligere end al den tortur, jeg havde oplevet i fængslet. Jeg traf den ene præst og prædikant efter den anden fra de forskellige kirkesamfund, ja, endog biskopper, som sorgfuldt indrømmede, at de var det hemmelige politis angivere imod deres egne menigheder. Jeg spurgte dem, om de var villige til at ophøre med deres angivervirksomhed, selv om de derved risikerede selv at blive arresteret. Alle svarede nej og forklarede, at det ikke var frygten for deres egen person, som holdt dem tilbage. De fortalte mig om den

nye udvikling inden for kirkepolitiken - noget der ikke var kendt før min arrestation. Det kunne betyde en kirkes lukning at nægte at være angiver.

I alle byer fandtes en repræsentant for regeringen med den opgave at kontrollere »kulterne«, og denne mand tilhørte kommunisternes hemmelige politi. Han har ret til at tilkalde enhver præst eller prædikant når som helst for at udsperge ham om, hvem der har været i kirke, hvem der ofte går til alters eller er nidkær i sin religionsudøvelse, hvem der er sjælevinder, og hvad folk skrifter om o.s.v. Hvis man ikke giver besked, afsættes man, og en anden »præst« sættes ind i ens sted, og han er ofte villig til at sige mere end en selv. Hvor regeringsrepræsentanten ikke har en sådan anden mand (hvad der sjældent hænder) lukkes kirken simpelthen.

De fleste præster giver oplysninger til det hemmelige politi, dog med den forskel, at nogle gør det modvilligt og forsøger at skjule visse ting, mens andre allerede er blevet forhærdede. Der findes også dem, der bliver virkelig grebet af angiveriet, så at de endog siger mere, end der kræves.

Jeg hørte bekendelser fra kristne martyrs børn, som var blevet tvunget til at give oplysninger om de familier, hvor de havde modtaget kærlig omsorg. Ellers truede man med at afbryde deres studier.

Jeg overværede baptistkongressen, en konference der blev holdt under det røde flag. Der havde kommunisterne besluttet, hvem der skulle være »de udvalgte ledere«.

Jeg vidste nu, at lederne for alle de officielle kirker var udnævnt af kommunisterne. Så forstod jeg, at jeg havde set ødelæggelsens vederstyggelighed på hellig grund, som Jesus taler om.

Der har altid været både gode og dårlige præster og prædikanter. Men det er første gang i kirkehistorien, at et åbenlyst ateistisk partis centralkomité, hvis offentligt bekendtgjorte hensigt er at udrydde religionen, bestemmer, hvem der skal lede en kirke. Lede -

med hvilken hensigt? For at medvirke til at udrydde religionen.

Lenin har skrevet: »Hver religiøs tanke, hver idé om Gud, ja, koketteren med tanken om Guds eksistens er en ubeskrivelig ondskab af den allerfarligste art, en afskyelig besmittelse. Millioner af synder, ondskabsfulde handlinger, voldshandlinger eller fysisk besmittelse er langt mindre farlig end den ophøjede, åndelige forestilling om en Gud.«

Alle kommunistpartier i Sovjet er leninistiske. For dem er religionen værre end kræft, syfilis eller tuberkulose. Det er sådanne mennesker, der bestemmer, hvem der skal være åndelige ledere. Med sådanne mennesker samarbejder lederne for de officielle kirker ved mere eller mindre at gå på kompromis med deres egen samvittighed.

Jeg så børn og unge blive forgiftet med ateismen, mens de officielle kirker ikke havde den ringeste mulighed for at forhindre det. Der findes nu ikke længere kristne ungdomsmøder eller søndagsskoler i vor hovedstad, Bukarest. De kristnes børn bliver opdraget i hadets skole.

Det var efter, at jeg havde set alt dette, jeg begyndte at hade kommunismen sådan, som jeg ikke på noget tidspunkt havde gjort det, da jeg blev udsat for dens tortur.

Jeg hadede den ikke for det onde, den har gjort mig, men på grund af det onde, den gør mod Guds ære, mod Kristi navn og mod den milliard mennesker, den har under sit herredømme.

Landmænd fra hele landet kom til mig og fortalte mig, hvordan kollektivbruget var blevet gennemført. De var nu sultne slaver på deres tidligere ejendom. De havde ikke noget brød. Deres børn fik ikke noget mælk - ingen frugt - dette i et land med naturlige rigdomme, som kan måle sig med Kanaans på Bibelens tid.

Troende bekendte for mig, at kommunistregimet hav-

de gjort dem til tyve og løgnere. På grund af sult måtte de stjele fra det, som oprindeligt havde været deres marker, men nu tilhørte kollektivet. Derefter måtte de lyve for at skjule deres forbrydelse.

Arbejderne fortalte mig om terroren i fabrikkerne og om en magt over arbejderne, som kapitalisterne aldrig ville kunne forestille sig. Arbejderne havde ikke ret til at strejke.

De intellektuelle må imod deres egen overbevisning lære eleverne, at der ikke findes en Gud.

Både det ydre liv og tankelivet hos en tredjedel af verdens befolkning er blevet ødelagt og forfalsket.

Unge piger kom og klagede over, at de var blevet kaldt til den kommunistiske ungdomsorganisation og var blevet irettesat og truet, fordi de havde kysset en kristen, ung mand. Der blev foreslået dem en eller anden ung mand, som de i stedet kunne kysse.

Alt var i en forfærdelig tilstand, modbydelig og falsk. Senere traf jeg troskæmperne fra den underjordiske kirke, mine tidligere kammerater, hvoraf nogle havde undgået at blive fængslet, mens andre havde taget kampen op igen, efter at de var blevet frigivet. Jeg deltog i deres hemmelige møder, hvor de sang efter håndskrevne sangbøger.

Jeg kom til at tænke på Antonius den Store. Han havde opholdt sig 30 år i ørkenen. Han havde forladt verden fuldstændigt og gav al sin tid til bøn og faste. Men da han hørte striden mellem Athanasius og Arius angående Kristi guddom, forlod han sit indadvendte liv og drog til Alexandria for at hjælpe sandheden til sejr. Jeg tænker også på den hellige Bernhard af Clairvaux. Også han var munk og levede højt oppe i bjergene. Da han hørte om korstogenes dårskab, om hvordan kristne dræbte arabere og jøder og trossøskende af en anden overbevisning for at erobre en tom grav, forlod han klostret og steg ned fra sine højder for at prædike mod korstogene.

Jeg besluttede at gøre, hvad alle kristne må: følge Jesu eksempel, ligesom apostlen Paulus og alle de hel-

lige med ham: nemlig opgive tanken om at trække sig tilbage og i stedet tage kampen op.

Hvad slags kamp ville det blive?

De kristne i fængslet bad altid for deres fjender og aflagde et godt vidnesbyrd for dem. Vore hjerters længsel var, at de skulle blive frelst, og vi frydede os, hver gang det skete.

Men jeg hadede det onde kommunistiske system og ønskede at støtte den underjordiske kirke, *den eneste magt som ved evangeliets hjælp kan styrte dette tyranni.*

Jeg tænkte ikke kun på Rumænien, men på hele kommunistverdenen.

Men jeg har mødt megen ligegyldighed i den vestlige verden.

Forfattere over hele verden protesterede, da to kommunistforfattere, Siniavski og Daniel, af deres egne blev dømt til fængselsstraf. Men ikke engang kirkerne protesterer, når de kristne fængsles for deres tros skyld.

Hvem bryder sig om broder Kuzyck, som dømtes for den forbrydelse at have spredt »giftige« småskrifter af Torrey og bibeldele? Hvem ved noget om broder Prokofiev, dømt for at have spredt dupliserede prædikener? Hvem kender Grundvald, en kristen af jødisk slægt, dømt i Rusland for lignende forbrydelser, og som kommunisterne også fradømte retten til at se sin søn for resten af livet? Jeg ved, hvad jeg følte, da jeg blev taget væk fra min søn Mihai, og jeg lider med broder Grundvald, Ivanenko, farmor Shevdhuk, Taisya, Ekaterina Vekazina, Georgi Vekazin, ægteparret Pilat i Letland o.s.v. - navne på helgener og troshelte i det tyvende århundrede. Jeg vil bøje mig ned for at kysse deres lænker, ligesom den første tids kristne overalt kyssede deres trossøskendes lænker, når de blev hentet for at kastes for de vilde dyr.

Nogle kirkeledere i vest bryder sig ikke om disse troshelte. Martyrernes navne står ikke på deres bønnelister. Da de blev dømt og torteret, blev de officielle bap-

tistiske og ortodokse ledere, som havde angivet og forrådt dem, med store æresbevisninger modtaget i New Delhi og Geneve og ved andre konferencer. Der blev det forsikret, at der eksisterede fuld religionsfrihed i Rusland.

En leder i Kirkernes Verdensråd kyssede den bolsjevikiske ærkebiskop Nikodim, da han afgav forsikring om dette. Siden spiste de en stor festmiddag sammen i Kirkernes Verdensråds navn, mens de hellige i fængslet spiste kål og uskyllede tarme, som jeg selv havde gjort det i Jesu navn.

På denne måde må det ikke få lov til at fortsætte. Den underjordiske kirke besluttede, at jeg skulle forlade landet, hvis der blev givet mulighed, og fortælle jer om, hvad der foregår.

Jeg har besluttet at fordømme kommunismen kraftigt, selv om jeg elsker kommunisterne. Jeg kan ikke indse, at det er rigtigt at prædike evangeliet uden at fordømme kommunismen.

Nogle siger til mig: »Forkynd det rene evangelium«. Dette minder mig om, at også kommunisternes hemmelige politi opfordrede mig til at prædike Kristus, men ikke nævne kommunismen. Er det virkelig sådan, at de, som taler for »et rent evangelium«, er inspirerede af den samme ånd som det hemmelige, kommunistiske politi?

Jeg ved ikke, hvad det såkaldte rene evangelium er. Var Johannes Døberens prædiken ren? Han sagde ikke bare: »Omvend jer, thi himmeriget er nær.« Han sagde også: »Herodes, du er ond.« Han blev halshugget, fordi han ikke indskrænkede sig til abstrakt undervisning. Jesus holdt ikke kun sin »rene« bjergprædiken, men også noget, som visse kirkeledere i vor tid ville have kaldt en negativ prædiken: »Ve jer, I farisæere, I hyklere ... øgleunger.« Det var på grund af en sådan »uren« prædiken, han blev korsfæstet. Farisæerne ville ikke have gjort så megen ståhej for bjergprædikenens skyld.

Synden må nævnes ved sit rette navn. Kommunismen

er vor tids farligste synd. En evangelisk forkyndelse, som ikke fordømmer den, er ikke en ren forkyndelse. Den underjordiske kirke fordømte den, derved mistede den friheden og risikerede livet. Så bør vi i den vestlige verden så meget mere tale.

Jeg har besluttet at fordømme kommunismen, men ikke i den forstand, som de almindelige »anti-kommunister« gør det. Hitler var antikommunist, men ikke desto mindre en tyrant. Vi derimod hader synden, men elsker synderen.

GRUNDEN TIL, AT JEG LIDER I DEN VESTLIGE VERDEN

Jeg lider mere i de vestlige lande, end jeg har lidt i i kommunistlandene.

Fremfor alt består min lidelse i en længsel efter den underjordiske kirkes skønhed, denne kirke som opfylder det gamle latinske ordsprog: »Nudus nudum Christum sequi« (nøgen følger jeg den nøgne Kristus). I de kommunistiske lande har Menneskesønnen og hans efterfølgere intet sted, hvortil de kan hælde deres hoved. De kristne bygger ikke huse til sig selv. Hvad kunne det nytte? Husene vil blive konfiskeret, så snart ejerne fængsles. Alene det, at man har et nyt hus, kan give yderligere anledning til fængsling, da kommunisterne sandsynligvis vil ønske at overtage huset. I kommunistiske lande forlanger man ikke at begrave sin far, at tage afsked med sin familie, før man vil følge Kristus. Hvem er din moder, broder eller søster? Med hensyn til dette, så er man som Jesus. Moder og broder er de, der gør Guds vilje. Hvad angår de naturlige slægtsbånd, kan man så regne med disse længere, når det er en gentagen begivenhed, at bruden angiver sin brudgom, børnene deres forældre

og hustruen sin mand? Det bliver mere og mere de åndelige bånd, som forbliver.

Den underjordiske kirke er en lidende og fattig menighed, men den har ingen lunkne medlemmer.

En gudstjeneste i den underjordiske kirke ligner dem, som for ca. 2000 år siden blev afholdt i den første kristne menighed. Prædikanten kender ikke noget til indviklet teologi. Homiletikken er lige så ukendt for ham, som den var for Peter. En hvilken som helst teologisk lærer ville have givet Peter en dårlig karakter for hans prædiken pinsedag. Bibelvers er ikke særlig godt kendt i kommunistlandene, hvor bibler er så sjældne. Desuden har prædikanten sandsynligvis sidet flere år i fængsel uden nogen bibel.

Når de bekender sig til at tro på en Fader, ligger der en hel del dramatik bag denne påstand. I fængslet har de daglig bedt den almægtige Fader om brød, men i stedet for fået kål med ubeskrivelige urenheder i. Alligevel tror de på Gud som en kærlig fader. De er ligesom Job, der sagde, han ville tro på Gud, selv om Gud lod ham dø. De er som Jesus, der kaldte Gud for Fader, selv da han synligt for enhver var blevet forladt af Gud på korset.

Enhver, der har set den underjordiske kirkes skønhed, kan umuligt tilfredsstilles med tomheden i visse kirker i den vestlige verden.

Jeg lider mere her i vestlandene, end jeg gjorde i kommunistfængslet, for nu ser jeg med egne øjne, at den vestlige civilisation er døende.

Oswald Spengler skrev i »Vesterlands undergang«
»Vi er døende. Jeg ser alle forfaldets karakteristiske symptomer i os. Jeg kan bevise, at det er vor store rigdom og store fattigdom, vor kapitalisme og socialisme, vore krige og revolutioner, vor ateisme og pessimisme og kynisme, vor umoralitet, vore skilsmisser og fødselskontrollen, som vidner om, at vi er ved at forbløde og rammes af døden midt i udøvelsen af vor højeste intelligens. Jeg kan bevise, at det var de karakteristiske kendetegn hos de uddøende stater i tidligere

tid - Alexandria, Grækenland og det neurotiske Rom.« Dette blev skrevet i 1926. Siden da er demokratiet og civilisationen allerede uddød i halvdelen af Europa og endog på Cuba. Resten af den vestlige verden sover.

Men der findes en magt, som ikke sover: kommunismen. Mens kommunisterne i øst er skuffede og har mistet deres illusioner, har kommunismen i vest holdt sig livskraftig. Kommunisterne i vest tror simpelthen ikke de forfærdelige beretninger om grusomheder, sult og forfølgelser i kommunistlandene. De udbreder overalt med utrættelig iver deres tro, i de højere klassers saloner, i de intellektuelles klubber, på højskoler, i slumområder og i kirker. Vi kristne står ofte kun halvhjertet på sandhedens side. Men kommunisterne står helhjertet på løgnens side. Imens diskuterer de vestlige teologer uvedkommende ting.

Dette minder mig om, at mens Mohammed II omringede Konstantinopel 1493, og det skulle afgøres, om Balkan skulle være under kristent eller muhamdansk herredømme, diskuterede man følgende problem i en kirke i den belejrede by: »Hvilken øjenfarve havde den hellige jomfru?« - »Hvilket køn har englene?« - »Hvad sker der, hvis en flue falder ned i vievandet? Bliver fluen hellig eller vievandet forurennet?« Måske er det kun en legende, typisk for den tid. Men læs de kirkelige tidsskrifter fra vor tid, og du vil finde, at lignende spørgsmål diskuteres. Truslerne fra kommunismen eller den underjordiske kirkes lidelser nævnes næsten aldrig.

Der føres uendelige diskussioner om teologiske spørgsmål om ritualer og bagateller.

Der var samlet et selskab til fest. En spurgte: »Hvis I var på et skib, der var ved at synke, og I kunne redde jer i land på en øde ø med mulighed for at medføre en bog fra skibsbiblioteket, hvilken bog ville I så vælge?« Nogle svarede »Bibelen«, andre »Shakespeare«. Men en forfatter gav det rigtige svar: »Jeg ville vælge en bog, som kunne lære mig at bygge en båd, hvormed

jeg kunne nå land. Der kunne jeg så læse alle de bøger, jeg havde lyst til.»

At bevare frihed for alle trossamfund og teologiske opfattelser og genoprette den, når den er gået tabt på grund af kommunistisk forfølgelse er vigtigere end at hævde en teologisk anskuelse.

»Sandheden skal frigøre jer,« siger Jesus. Men ligeså gælder det: »Friheden, kun friheden kan give sandhed.« Og i stedet for at strides om uvæsentlige ting burde vi forene os i kampen for friheden mod kommunismens tyranni.

Jeg lider også, når jeg hører om de forøgede lidelser i kirken bag jerntæppet. Da jeg selv har gennemgået disse lidelser, kan jeg let forestille mig dem.

I juni måned 1966 anklagede sovjetaviserne *Izvestia* og *Derevenskais Jizn* de russiske baptister for at lære medlemmerne at dræbe børn som forsoning for synder. Det er den gamle anklage om ritualmord som tidligere rettedes mod jøderne.

Men jeg ved, hvad dette betyder. Jeg sad i fængslet i Cluj i Rumænien 1959 sammen med en fange ved navn Lazarovici, anklaget for at have dræbt en pige. Han var kun 30 år, men hans hår var blevet hvidt på en nat under torturen. Han så ud som en gammel mand. Han havde ingen negle på fingrene. De var blevet revet af ham for at få ham til at bekende en forbrydelse, han ikke havde begået. Efter et års tortur blev hans uskyldighed bevist, og han blev frigivet. Men friheden betød ikke noget for ham længere. Han var ødelagt for altid.

Andre læser en avisartikel og kan le ad de dumme anklager mod baptisterne i den sovjetiske presse. Jeg ved, hvad det betyder for de anklagede.

Det er tragisk at opholde sig i den frie verden og altid have sådanne ting for øje.

Hvor er ærkebiskop Yermogen af Kaluga (USSR) og de syv andre biskopper, som protesterede mod det yderliggående samarbejde med sovjetregimet, der udøvedes af patriarken Alexei og ærkebiskop Nikodim,

redskaber i kommunisternes hænder? Hvis jeg ikke med egne øjne havde set, hvordan de biskopper døde, som protesterede i Rumænien, ville jeg ikke have været så urolig for disse gudfrygtige biskopper.

Præster som Nikolai Eshliman og Gleb Yakumin blev straffede af patriarken, da de krævede religionsfrihed for kirken. Dette ved man i vest. Men jeg har siddet fængslet sammen med fader Ioan af Vladimireshti, Rumænien, som kom ud for det samme. Udadtil var der bare tale om en kirkelig »disciplinærstraf«. Men vore officielle kirkeledere, ligesom alle officielle kirkelige ledere i kommunistlandene arbejder hånd i hånd med det hemmelige politi. De, som får en kirkelig disciplinærstraf af sådanne kirkeledere bliver også underkastet en anden mere effektiv disciplin - tortur, prygl og »doping« - i fængslet.

Jeg skælver ved tanken om de lidelser, som de forfulgte må udholde i den kommunistiske verden. Jeg skælver ved tanken om disse plageånders evige velfærd. *Jeg skælver ved tanken om den frie verdens kristne, som ikke hjælper deres forfulgte trosønskende.*

Helst af alt ville jeg nøjes med at tilse mit eget hjertes vingård og ikke indvikle mig i denne vældige kamp. Hvor gerne ville jeg ikke leve et eller andet sted i fred og ro. Men det er umuligt. Kommunisterne befinder sig på dørtærskelen. Da kommunisterne indtog Tibet, var det slut med dem, der udelukkende beskæftigede sig med åndelige ting. I vort land var det slut med alle, som ikke ville se virkeligheden i øjnene. Kirker og klostre opløstes, kun så meget, som var nødvendigt for at imponere udlændinge, blev bevaret. Den stilhed og ro, som jeg længtes efter, ville indebære en virkelighedsflugt og blive en sjælefare for mig.

Jeg måtte kæmpe denne kamp, selv om den er meget farlig for mig personlig. Hvis jeg forsvinder, kan I være sikre på, at det er kommunisterne, som har kidnappet mig. De kidnappede mig fra gaden 1948 og satte mig i fængsel under falsk navn. Anna Pauker,

som var udenrigsminister dengang, sagde til den svenske ambassadør, grev Patrik von Reuterswård: »Ah, Wurmbrand, han spadserer nu omkring i Københavns gader.« I sin lomme havde den svenske ambassadør et brev fra mig, som det var lykkedes mig at smugle ud af fængslet, og han vidste, at man løj for ham. Det samme kan ske igen. Hvis jeg bliver myrdet, har morderen fået dette hverv af kommunisterne. Hvis I hører rygter om mit moralske fordærv, tyveri, homoseksualitet, ægteskabsbrud, politisk upålidelighed, løgn eller noget andet, viser det, hvordan de opfylder det hemmelige politis trussel: »Vi kan ødelægge dig moralsk.«

Fra pålidelig kilde har jeg fået at vide, at de rumænske kommunister har besluttet at dræbe mig efter mit vidnesbyrd for det amerikanske senat i maj 1966. De vil enten forsøge at ødelægge mit rygte eller dræbe mig. De vil også forsøge at foretage afpresning mod mig ved at terrorisere mine venner i Rumænien. De har kraftige midler.

Men jeg kan ikke være tavs. Det er jeres pligt nøje at overveje, hvad jeg siger. Måske tror I, at jeg - efter alt det, jeg har gennemgået - lider af forfølgelsesvanvid, men alligevel må I spørge jer selv, hvad kommunismen er for en forfærdelig magt, som får sine medborgere til at lide af sådanne komplekser. Hvad er det for en magt, der får mennesker fra Østtyskland i en traktor til at prøve at forcere et pigtrådshegn med den mulighed i udsigt, at hele familien bliver skudt. Den vestlige verden sover og må vågne op.

— — — —

Mennesker søger efter en syndeboek, som de kan skyde skylden på. Det kan lette deres egne byrder meget at finde en sådan. For min del kan jeg ikke gøre dette. Jeg kan ikke skubbe skylden over på nogle af de vestlige kirkeledere, som går på kompromis med kommunismen. Det onde kommer ikke fra dem. Det er meget

ældre. Disse ledere er selv offer for en ondskab, der er meget ældre. De skabte heller ikke elendigheden i kirken. Den fandtes der før dem.

Efter at jeg er kommet til den vestlige verden, har jeg besøgt mange teologiske seminarier. Der har jeg lyttet til forelæsninger om kirkeklokkernes eller de liturgiske sanges historie, om kanoniske love, som er gået af brug for længe siden, eller om en kirketugt, som ikke længere praktiseres. Jeg har set teologistuderende, som har måttet lære, at Bibelens skabelsesberetning ikke er sand, heller ikke beretningen om Adam, om syndfloden eller Moses' undergerninger.

Desuden at profetierne først er skrevne, efter at de er gået i opfyldelse, at jomfrufødselen ligesom Jesu opstandelse er en myte. Hans ben befinder sig stadig i en eller anden grav. At de apostoliske breve ikke er ægte, at Åbenbaringsbogen er skrevet af en sindssyg - men *forøvrigt* er Bibelen Den hellige Skrift. (Det, der bliver tilbage, er jo en »hellig bog«, som antages at indeholde flere løgne end en kommunistavis).

Det var sådanne ting, de nuværende kirkeledere lærte, da de fik deres præsteuddannelse. Det er i denne atmosfære, de lever. Hvorfor skulle de vise troskab mod en Mester, som der siges sådanne underlige ting om? Hvorfor skulle kirkelederne være tro mod en kirke, hvor der åbenlyst og frit undervises om, at Gud er død?

Disse mennesker er dog kun ledere for den officielle kirke, ikke for Kristi brud. De er ledere for kirker, hvori mange for længe siden har forrådt deres Mester. Når de møder en fra den underjordiske kirke, betragter de ham som en mærkværdig foreteelse.

For det andet er det ikke rigtigt at dømme mennesker bare efter en del af deres indstilling. Hvis vi gør dette, bliver vi som farisæerne, der mente, at Jesus var syndig, fordi han ikke respekterede deres regler om sabbat. Dette lukkede helt og holdent deres øjne for, hvad der - selv i deres øjne - ville have været værd at elske hos Jesus.

De samme kirkeledere, som har en fejlagtig indstilling til kommunismen, har ret i mange andre forhold og kan være personlig oprigtige. Og de kan jo ændre anskuelse i sådanne sager, hvor de nu tager fejl.

Jeg traf engang en ortodoks metropolit i Rumænien. Han var en af kommunisternes mænd og angav sine egne medlemmer. Jeg tog hans hænder mellem mine og fortalte ham lignelsen om den fortabte søn. Det var om aftenen i hans have. Jeg sagde: »Se, med hvilken kærlighed Gud tager imod syndere, som vender tilbage. Han tager med glæde mod selv en biskop, som omvender sig.« Jeg sang kristne sange for ham. Denne mand blev omvendt.

Jeg var i fængsel i samme celle som en ortodoks præst, som skrev ateistiske foredrag i håb om at blive frigivet. Jeg talte ham til fornuft, og han rev alt det, han havde skrevet, i stykker og risikerede således aldrig at blive frigivet.

Jeg har ingen, jeg vil gøre til syndebuk for således at lette den byrde, som hviler på mit hjerte.

Jeg har også en anden plage. Selv mine nærmeste venner misforstår mig. Nogle anklager mig for bitterhed og nag mod kommunisterne, hvad jeg ved er ubegrundet.

Den mosaiske forfatter Claude Montefiore sagde, at Jesu holdning over for de skriftkloge og farisæerne, hans offentlige fordømmelse af dem, strider mod hans egne bud om, at vi skal elske vore fjender og velsigne dem, som forbander os. Dr. W. R. Matthews drager den slutning, at dette er en modsigelse og inkonsekvens hos Jesus. Som en undskyldning anfører han, at Jesus ikke var intellektuel.

Montefiores indtryk af Jesus var forkert. Jesus *elskede* farisæerne, selv om han fordømte dem offentligt. Jeg for min del elsker kommunisterne ligesom deres »værktøj« i kirken, selv om jeg fordømmer dem.

Jeg hører tit: »Glem kommunisterne! Beskæft dig kun med åndelige ting!«

Jeg traf for nylig en kristen, som havde lidt under nazisterne. Han sagde til mig, at han var helt enig med mig, så længe jeg vidnede om Kristus, men jeg burde ikke sige et eneste ord om kommunisterne. Jeg spurgte ham, om kristne, som kæmpede imod Hitlers regime i Tyskland, bar sig forkert ad, og om de burde have holdt sig til at prædike uden at tale imod tyranniet? Svaret blev: »Men Hitler dræbte seks millioner jøder! Ham måtte man kæmpe imod.« Jeg svarede: »Kommunismen har dræbt tredive millioner russere samt millioner af kinesere og andre. Den har også dræbt jøder. Skal vi kun protestere, når jøder dræbes og ikke når russere dræbes?« Svaret blev: »Dette er noget helt andet.« Nogen forklaring fik jeg ikke.

Jeg er blevet slået af politiet på Hitlers tid ligesom under kommunismen, og det var lige slemt! Kristendommen må kæmpe imod mange former for synd, ikke bare mod kommunismen. Vi er ikke fyldt af dette ene problem. Men kommunismen er for tiden kristendommens værste fjende og desuden den farligste. Og mod denne fjende må vi forenes.

Lad mig sige det endnu engang: Menneskets mål er at blive Kristus lig. Kommunisternes opgave er at forhindre dette. Kommunister er i grunden anti-religiøse. De tror, at mennesket efter døden bliver til salt og mineraler, intet andet. De ønsker, at hele vort liv skal leves på et materialistisk plan.

De kender kun begrebet »massen«. Deres yndlingsord er det samme som dæmonen i det nye testamente udtalte, da han blev spurgt om sit navn »Legion«. Personligheden - Guds største gave til mennesket - skal knuses. Kommunisterne fængslede engang en mand, fordi de hos ham fandt en eksemplar af Alfred Adlers bog »Individuel Psykologi«. Det hemmelige politis officerer udbrød: »Ja vist! Individuel - altid individuel! hvorfor ikke kollektiv?«

Jesus ønsker, at vi skal være personligheder. Derfor

findes der ingen mulighed for kompromis mellem os og kommunismen. Det ved kommunismen. I deres tidsskrift »*Nauka i Religia*« (»Videnskab og religion«) står der: »Religionen er uforenelig med kommunismen. Den er fjentlig overfor den Indholdet i kommunistpartiets program er et dødshug imod religionen det er et program til at skabe et ateistisk samfund, i hvilket menneskene skal befries fra det religiøse åg - for evigt.«

Kan kristendommen eksistere sammen med kommunismen? Kommunisterne besvarer spørgsmålet således: »Kommunismen er et dødshug imod religionen«.

5

Jeg vil atter fortælle om den underjordiske kirke. Den arbejder under meget vanskelige vilkår. Ateismen er statsreligion i alle kommunistiske lande. Man giver mere eller mindre frihed for gamle mennesker til at udøve deres tro, men børn og unge *må ikke tro*. I disse lande har alting - radio, fjernsyn, biograf, teater, presse og forlagsvirksomhed - til opgave at udrydde troen på Gud.

Den underjordiske kirke har meget små muligheder for at modsætte sig den totalitære stats vældige magt. I Rusland har de »underjordiske« præster ingen teologisk uddannelse. Der findes præster, som aldrig har læst Bibelen.

Lad mig fortælle om, hvordan nogle af dem blev ordineret! Vi traf en ung russer, som var hemmelig

prædikant. Jeg spurgte, hvem der havde ordineret ham. Han svarede: »Vi havde ingen rigtig biskop, som kunne ordinere os. Den officielle biskop måtte ikke ordinere dem, som kommunistpartiet ikke godkendte. Vi var ti unge, der gik ud til en grav, hvor en biskop, der havde lidt martyrdøden, lå begravet. To af os lagde hænderne på gravstenen, de andre dannede en ring rundt omkring os, og så bad vi Den hellige Ånd om at ordinere os. Vi er overbevist om, at vi blev viede til præster af Jesu gennemborede hænder.«

Jeg tror, at den unge mands præstevielse har fuld gyldighed over for Gud.

Mennesker med en sådan ordination og uden nogen teologisk uddannelse og desuden ofte med et meget begrænset kendskab til Bibelen fører Kristi sag videre. Det er, som det var i den første kristne menighed.

Hvilken præsteuddannelse havde de, som vendte op og ned på verden for Kristi skyld? Kunne de allesammen læse, og hvor fik de deres bibel fra? *Gud talte til dem.*

I den underjordiske kirke har vi ingen domkirker. Men findes der nogen domkirke, som er skønnere end himmelen over vore hoveder, hvortil vi løfter vort blik, når vi samles hemmeligt i skovene? Fuglekvidder erstatter orglet, blomsternes duft er vor røgelse, og den lasede klædning på nogle martyrer, som lige er kommet ud af fængslet, gør et dybere indtryk end præstekjolerne. Månen og stjernerne er vore kandelabre. Englene er vore kirketjenere, der tænder dem.

Jeg kan aldrig beskrive denne kirkes skønhed!

Ofte skete det, at kristne efter et hemmeligt møde blev arresteret og fængslet. I fængslet bar de kristne lænker med samme glæde, som bruden bærer et kostbart smykke, som hun har fået af sin elskede. I fængslet stilles bølgernes brusen, man møder sjælens brudgom og favnes af ham. Man vil ikke bytte sin plads med konger. Sande, triumferende kristne har jeg kun fundet i Bibelen, i den underjordiske kirke og i fængslet. Den underjordiske kirke er forfulgt, men den har og-

så mange venner - til og med i det hemmelige politi og i regeringen. Nogle gange beskytter disse hemmeligt troende den underjordiske kirke.

Russiske blade klagede for nylig over det voksende antal troende. Disse udgør, forklarede den russiske presse, utilregnelige mænd og kvinder, som arbejder i selve toppen af kommunistvældet - i statens bureauer, i propaganda-departementet - overalt; i det ydre er de kommunister, men i deres inderste hemmeligt troende og medlemmer af den underjordiske kirke.

Kommunistbladet berettede om en ung kvinde, som arbejdede i et kommunistisk propagandadepartement. Når hun og hendes mand efter endt arbejdsdag havde spist deres middagsmad, samlede de en gruppe unge fra de andre lejligheder i samme ejendom og holdt hemmeligt bibelstudier og bedemøder. *Dette sker i hele kommunistverdenen.* Titusinde af hemmeligt troende findes i alle kommunistlandene. De finder det klogest ikke at besøge »marionet-kirkerne«, hvor man bliver beluret og må lytte til et udvalgt evangelium. I stedet står de i deres ansvarsfulde tjenester og vidner derved stille og effektivt om Kristus.

Den underjordiske kirke har tusinder af medlemmer i sådanne opgaver. De har hemmelige møder i kældre, på kvistværrelser, i hjem og lejligheder.

I Rusland husker man ikke længere argumenter for eller imod barnedåb eller voksendåb, for eller imod pavens ufejlbarlighed. Der er man ikke gammel- eller nyteologisk. Man kan ikke fortolke profetierne og skændes ikke om dem, men jeg blev ofte forbavset over, hvorledes disse mennesker overfor ateisterne kunne bevise Guds eksistens.

Deres svar til ateisterne er enkle: »Hvis du blev indbudt til et festmåltid med alle slags gode retter, ville du da tro, at der ikke var nogen, som havde tilberedt dem? Men hvem kan sige andet, end at naturen er et festmåltid, tilberedt for os? Vi får tomater, pærer, æbler, mælk og honning. Hvem har tilberedt alt dette

til menneskeslægten? Naturen er blind. Hvis du ikke tror på Gud, hvordan kan du da forklare, at den blinde natur har frembragt netop de ting, som vi behøver i sådan mængde og sådanne variationer?»

De kan også bevise, at der er et evigt liv. Jeg hørte, når nogle diskuterede med en ateist: »Forestil dig, at vi kunne tale med et foster i moders liv, og du så ville fortælle det, at dets fostertilværelse kun varer en kort tid, og at der efter det følger et langt liv, sådan som vi kender det, hvad ville fosteret svare? Netop det, I ateister svarer os, når vi taler med jer om paradiset og helvede. Det ville sige, at livet i moders skød er det eneste, der findes, og at alt andet kun er religiøst nonsens. Men hvis fosteret kunne tænke rigtig klart, ville det sige til sig selv: »Her vokser armene på mig, og jeg behøver dem ikke. Jeg kan ikke rette dem ud. Hvorfor vokser de? Sikkert til et kommende stadium i min eksistens, hvor jeg skal bruge dem. Benene vokser, men jeg må holde dem bøjede mod mit bryst. Hvorfor vokser de? Der følger nok et liv i en verden, hvor jeg får brug for at kunne gå. Øjnene vokser, selv om jeg er omgivet af et fuldstændigt mørke, så jeg ikke behøver dem. Hvorfor får jeg disse øjne? Sandsynligvis kommer der en verden med lys og farver«. På denne måde kunne fostret, hvis det kunne reflektere over sin egen udvikling, lære at forstå eksistensen af et liv uden for sin moders skød uden at have set det. På samme måde er det med os. Så længe vi er unge, har vi vor styrke, men anvender den ikke rigtigt. Når vi siden med årene er vokset i kundskab og visdom, venter ligvognen på os for at føre os til graven. Hvorfor var det nødvendigt at tilegne sig visdom og kundskab, som vi ikke længere har brug for? Hvorfor vokser arme, ben og øjne hos et foster? *Fordi der følger noget efter.* På samme måde er det med os, her vokser vi i erfaring, visdom og kundskab til det, som kommer. Vi er forberedt til at kunne leve og tjene på et højere niveau, som følger efter døden.

Om Jesus siger den officielle kommunistiske doktrin,

at han aldrig har eksisteret. Til dette svarer den underjordiske kirke ganske enkelt: »Hvad er det for en avis, du har i tasken? Det er *Pravda* fra i går. Lad mig se! Ja, det er fra den 14. januar 1964 - 1964 regnet fra hvornår? Fra dens fødselsår, som aldrig har eksisteret eller spillet nogen rolle? Du siger, at han aldrig har været her på jorden, men du regner alligevel årstallet fra hans fødselsår. Tiden var til før ham. Men da han kom, var det for menneskene, som om alt, der havde været før dette, var forbi, og den rigtige tid først nu begyndte. Selv dit kommunistblad er et bevis for, at Jesus ikke er nogen indbildning.»

Når præsterne i den vestlige verden prædiker, går de som regel ud fra, at tilhørerne er overbevist om kristendommens hovedsandheder, hvilket de ikke er. Det er sjældent, man hører en prædiken, som beviser sandheden af vor tro. Men bag jerntæppet er der mennesker, som selv om de aldrig har hørt en prædiken, alligevel har en meget stabil trosgrund.

Der findes ingen synlig skillelinie, så man kan sige, hvor den underjordiske kirke, som er de kristnes stærkeste støtte, slutter, og den officielle kirke begynder. *De er knyttet til hinanden.*

Mange præster i »marionetkirken« driver samtidig hemmelig virksomhed, som strækker sig langt ud over de grænser, som kommunisterne har anvist dem.

Den officielle kirke, kirken med kommunisternes medløbere, har en lang historie.

Det begyndte umiddelbart efter den socialistiske revolution med »den levende kirke«, som blev ledet af en præst ved navn Sergius.

»Den levende kirke« proklamerede på den tid åbent i Moskva: »Vor hensigt er ikke at genopbygge kirken, men at afskaffe den, at udrydde al religion.« Et nydeligt program for en kirke!

I ethvert land har vi haft en sådan Sergius.

I Ungarn var det Fader Balogh blandt kotolikkerne. Han og nogle protestantiske præster hjalp kommu-

nisterne til at få fuldstændig kontrol over statens indbyggere.

I Rumænien kom kommunisterne til magten med hjælp fra en ortodoks præst ved navn Burducea, en tidligere fascist, som overfor de »røde« blev stillet til ansvar for sine tidligere begåede synder. Nu blev han endog »rødere« end sine nye arbejdsgivere. Denne præst stod Vyshinsky, den sovjetiske udenrigsminister, nær og smilede anerkendende, da Vyshinsky ved oprettelsen af det nye kommunistregime erklærede: »Denne regering skal opbygge et jordisk paradys, og I kommer ikke længere til at behøve et himmelsk.«

Hvad ærkebiskop Nikodim af Rusland angår, er det almindelig kendt, at han er stikker for staten. Major Deriabin, afhopper og tidligere medlem af det hemmelige russiske politi, har bekræftet, at Nikodim var deres agent.

Sådan er tilstandene i næsten alle trossamfund. De rumænske baptisters nuværende ledere er blevet indsat ved tvang. Virkelige kristne fordømmer dette. I Rusland gør baptisternes ledere det samme. De rumænske adventisters ordfører, Tachici har selv fortalt mig, at han havde været angiver for det hemmelige politi lige fra den første dag, de kom til magten.

Hellere end at lade alle kirker lukke - alligevel har de allerede lukket mange tusinde - besluttede kommunisterne klogt at tillade nogle få officielle kirker, som synlige tegn på, at kirker er tilladt. Men disse kirker skulle bruges som et vindue, hvor igennem kommunisterne kunne iagttage, kontrollere og til sidst tilintetgøre de kristne og kristendommen! De indså, at det var klogere at lade den kirkelige struktur fortsat eksistere og i stedet forvandle den til et redskab for kommunismen, hvorved de kunne kontrollere de kristne, og endelig til at opretholde en facade overfor udlandet med. Jeg er selv blevet tilbudt en sådan kirke på betingelse af, at jeg som pastor skulle holde det hemmelige politi underrettet om dens medlemmer. Det er klart, at menneskene i den vestlige verden, hvor

man er vant til enten »sort eller hvidt« - det ene eller det andet - ikke kan forstå, at der findes sådanne forhold. Men den underjordiske kirke vil heller aldrig betragte de kontrollerede »marionet-kirker« som en erstatning for et virkelig effektivt evangelisationsarbejde »til al skabningen« - ungdommen indbefattet. I de officielle kirker findes der naturligvis åndeligt liv trods mange forræderiske præster. (Jeg har indtrykket af, at det forholder sig ligesådan i mange vestlige kirker. Kirkerne er undertiden tro - ikke på grund af - men på trods af deres ledere.)

Liturgien er forblevet uændret hos de ortodokse. Den kan ikke ændres, og den giver da også åndelig næring til medlemmerne i denne kirke, selv om prædikenerne smigrer kommunismen. Lutheranere, presbyterianere og andre protestantiske retninger synger deres gamle, åndelige sange og salmer. Og endelig må jo endog angivernes prædikener indeholde *noget* Guds Ord. Mennesker bliver derfor omvendt under indflydelse af dem, om hvem man på forhånd ved, at de er forrædere, og om hvem man ved, at de vil rapportere ens omvendelse til det hemmelige politi. Derfor må man skjule sin tro for den, som formidlede troen til en gennem sin korruperede prædiken. At omvendelser kan finde sted under sådanne forhold er et stort Guds under, som symbolsk omtales i Tredie Mosebog kap. 11 vers 37.: Falder et dødt dyr (som ifølge den jødiske lov var urent) på nogen som helst slags sæd, der bruges til udsæd, bliver denne ved at være ren.«

I sandhedens navn skal det dog indrømmes, at ikke alle officielle præster eller biskopper er kommunisternes håndlangere.

Medlemmerne i den underjordiske kirke går ofte i de officielle kirker, undtagen i sådanne tilfælde, da de må holde sig skjult. Da det hemmelige politi kom for at lukke klosteret i Vladimireshti i Rumænien, ligesom mange andre steder i Rusland, var det et hårdt arbejde, de kom på. Nogle kommunister har betalt med

deres liv for den forbrydelse, de begik ved at prøve på at forbyde religionen.

Men de officielle kirker bliver færre og færre. Jeg gad vide, om der i hele Sovjetunionen stadig er fem eller seks tusinde kirker. (De forenede Stater har med samme befolkning omkring trehundrede tusinde). Disse »kirker« er ofte kun små rum, ikke kirker sådan som vi plejer at forestille os dem. Udlændinge ser en overfyldt kirke i Moskva - den eneste protestantiske kirke i byen og tror, at man har stor frihed dér. »Kirkerne er endog overfyldte,« rapporterer de glad. De er ikke klar over, hvilken tragedie det er kun at have én protestantisk kirke til syv millioner mennesker! Ikke engang de små »et-værelses kirker« ligger inden rækkevidde for 80 % af Sovjetunionens befolkning. Disse menneskemasser må man enten glemme - eller også må de nås med den underjordiske kirkes evangelisationsmetoder. Anden mulighed gives ikke.

Jo mere kommunismen går frem i et land, desto mere må kirken gå under jorden.

I stedet for de lukkede, officielle kirker, kommer de antireligiøse organisationers møder.

HVORDAN DEN UNDERJORDISKE KIRKE »ERNÆRER SIG« VED ATEISTISK LITTERATUR

Den underjordiske kirke ved, hvordan den skal anvende også den slags litteratur. Først og fremmest »ernærer« den sig ved den ateistiske litteratur, nøjagtigt som da Elias fik føde af ravnene. Ateisterne udviser stor dygtighed og iver for at fordreje og kritisere bibelvers.

De har udgivet bøger med titlen »Den komiske Bibel« og »Bibelen for troende og vantro«. De forsøgte at påvise, hvor tåbelige bibelvers er, og for at gøre dette citerede de mange vers fra Bibelen. Hvor det glædede os! Deres kritik var så naiv, at ingen tog den alvorligt. Bøgerne blev trykt i millionoplag og var fyldt

med bibelvers, som var usigelig skønne, selv om kommunisterne fordrejede dem.

Tidligere blev de kættere, som blev brændt af inkquisitionerne, ført til bålet i procession i latterlige klæder, der var overmalet med helvedesflammer og djævelle. Men hvilke helgener var de ikke! Lige så forbliver bibelversene sande, selv om det er djævelen, der citerer dem.

De kommunistiske forlag var meget glade for at modtage tusinder af breve med opfordringer til genoptrykning af ateistiske bøger, som citerede bibelvers med den hensigt at bespotte dem. De vidste ikke, at disse breve kom fra den underjordiske kirke, som ikke havde lejlighed til at få fat i bibler.

Vi forstod også at udnytte de ateistiske møder.

En kommunistisk professor påviste på et møde, at Jesus ikke var andet end en troldmand. Professoren havde foran sig en karaffel med vand. Han hældte et pulver i, og vandet blev rødt. »Det var hele miraklet,« forklarede han. »Jesus havde gemt et pulver som dette i ærmet, og så foregav han at han forvandlede vand til vin ved et mirakel. Men jeg kan gøre det endnu bedre end Jesus; jeg kan forvandle vinen til vand igen.« Så hældte han et andet pulver i vandet, og det blev klart. Så endnu et pulver og det blev rødt igen.

En kristen rejste sig og sagde: »Du har forbløffet os, kammerat professor, ved det, du kan gøre. Der er bare én ting til, vi vil bede dig om at gøre: drik lidt af din vin!« Professoren sagde: »Det kan jeg ikke. Pulveret var giftigt.« Den kristne svarede: »Der er hele forskellen mellem dig og Jesus. Han har med sin vin givet os glæde i totusinde år, medens du har givet os gift med din vin.« Den kristne blev sat i fængsel. Men nyheden om den begivenhed spredtes vidt omkring og styrkede troen. Vi er små svage David'er. Men vi er stærkere end ateismens Goliat, fordi Gud er på vor side. Sandheden tilhører os.

Ved en bestemt lejlighed holdt en kommunistisk lærer et foredrag om ateisme. Alle arbejderne på fa-

brikken blev opfordret til at overvære det, og blandt disse arbejdere var der mange kristne. De hørte tavst på alle argumenterne mod Gud, og om hvor tåbeligt det er at tro på Gud. Læreren ville derefter bevise, at der ikke er nogen åndelig verden, ingen Gud, ingen Kristus, intet herefter; mennesket er kun materie uden sjæl. Han sagde igen og igen, at kun materien eksisterer.

En kristen rejste sig og bad om ordet. Det fik han. Så tog han sin klapstol og kastede den ned på gulvet. Han sagde ikke noget, men kiggede kun på den. Så gik han op til den kommunistiske lærer og slog ham i ansigtet. Læreren blev rasende. Hans ansigt blev rødt af arrigskab. Han råbte sjofelheder til ham og tilkaldte sine kommunistkammerater for at arrestere den kristne. »Hvor vover du at slå mig? Hvad er meningen?« råbte han.

Den kristne svarede: »Du har lige bevist, at du er en løgner. Du sagde, at der ikke findes andet end materie. Jeg tog stolen og kastede den i gulvet. Det var virkelig materie. Stolen blev ikke vred. Da jeg slog dig, reagerede du ikke som stolen. Materie bliver ikke vred eller rasende, men det gjorde du. Derfor, kammerat professor; har du uret. Mennesket er mere end materie. Vi er åndelige væsener!«

På talløse måder modbeviste kristne fra den underjordiske kirke udsøgte, ateistiske argumenter.

I fængslet spurgte den politiske officer mig hånligt: »Hvor længe vil du blive ved med at holde fast ved din tåbelige religion?« Jeg svarede ham: »Jeg har set utallige ateister på deres dødsleje angre, at de har været ugudelige; de har påkaldt Kristus. Kan du forestille dig, at en kristen, når døden er nær, skulle angre, at han har været en kristen og påkalde en eller anden magt eller Lenin til at redde ham fra sin tro?« Han begyndte at le: »Et kløgtigt svar.« Jeg fortsatte: »Når en ingeniør har bygget en bro, er det faktum, at en kat kan gå over broen ikke noget bevis for, at broen er god. Et tog må køre over den for at bevise dens

styrke. Det faktum, at du kan være ateist, når alt går godt, beviser ikke sandheden af ateismen. Den holder ikke i de store, kritiske øjeblikke.«

Jeg brugte Lenins ord til at bevise for ham, at selv efter at Lenin var blevet premierminister for Sovjetunionen, bad han, når noget gik galt.

Vi er rolige og kan roligt afvente begivenhedernes udvikling. Det er kommunisterne, der er urolige og sætter nye anti-religiøse kampagner i gang. Ved dette beviser de, hvad Augustin sagde: Uroligt er vort hjerte, til det hviler i dig.«

SELV KOMMUNISTER KAN VINDES

Hvis den underjordiske kirke bliver hjulpet af jer, frie kristne, vil den vinde kommunisternes hjerter og forandre verdens udseende. Den vil vinde dem, fordi det er unaturligt at være kommunist. Selv en hund ønsker at have sit kødben i fred. Kommunisternes hjerter gør oprør imod den rolle, de må spille, og de tåbeligheder de skal tro på.

Når enkelte kommunister har hævdet, at alt er materie, at vi ikke er andet end en håndfuld kemikalier, sammensat på en bestemt måde og at vi efter døden igen vil blive til salte og mineraler, så er det nok at spørge dem: »Hvordan kan det være, at kommunisterne i mange forskellige lande har givet deres liv for sit ideal? Har en »håndfuld kemikalier« idealer? Kan »mineraler« ofre sig til bedste for andre.« Dette kan de ikke svare på.

Og brutaliteten. Menneskene blev ikke skabt rå eller brutale og kan ikke udholde at være det i længere tid. Vi har set det med nazi-ledernes sammenbrud, nogle af dem begik selvmord, medens andre angrede og bekendte deres forbrydelser.

Der er noget positivt i omfanget af drukkenskab i de kommunistiske lande. Der er deri længslen efter et bedre liv, som kommunismen ikke kan give dem. Gennemsnitsrusseren er i virkeligheden godhjertet og

gavmild. Kommunismen er overfladisk og åndsforladt. Han søger efter et indhold i livet, og da han ikke kan finde det andre steder, søger han i alkohol. Han udtrykker i sin drukkenskab selv sin afsky for det brutale og nedværdigende liv, han må leve.

I nogle få øjeblikke gør alkoholen ham fri, som sandheden ville gøre ham fri for evigt. Hvis bare han kendte den.

Under den russiske besættelse følte jeg engang i Bukarest en uimodståelig tilskyndelse til at gå ind på et bestemt værtshus. Jeg bad min kone gå med mig. Da jeg kom ind, så jeg en russisk kaptajn true alle med en revolver. Han ville have mere at drikke. Dette var blevet nægtet ham, fordi han allerede var fuld. Der gik panik i folk. Jeg gik hen til ejeren, som kendte mig, og bad ham give kaptajnen noget likør. Jeg lovede, at jeg ville sætte mig hos ham og sørge for, at han forholdt sig roligt. Vi fik den ene flaske vin efter den anden. Der var tre glas på bordet. Kaptajnen fyldte høfligt alle tre hele tiden . . . og drak dem alle. Min kone og jeg drak ikke. Selv om han var meget fuld, arbejdede hans hjerne alligevel. Han var vant til alkohol. Jeg talte til ham om Kristus, og han lyttede usædvanlig opmærksomt.

Til sidst sagde han: »Nu har du fortalt mig, hvem *du* er, nu vil jeg fortælle dig, hvem *jeg* er. Jeg er ortodoks præst, men en af de første der fornægtede min tro, da den store forfølgelse under Stalin begyndte. Jeg gik fra by til by og holdt foredrag om, at der ikke er nogen Gud, og at jeg som præst havde været en bedrager, og det er alle de andre præster også, fortalte jeg dem. Man satte megen pris på mig, fordi jeg var så ivrig, og på den måde blev jeg officer i det hemmelige politi. Min straf fra Gud var, at jeg med mine hænder måtte dræbe kristne efter at have torteret dem. Og nu drikker og drikker jeg for at glemme, hvad jeg har gjort, men det virker ikke.«

Mange af kommunisterne begår selvmord. Det gjorde deres største digter Fadeev også. Han var lige blevet

færdig med sin roman, som han kaldte *Lykke*. I den havde han forklaret, at lykke er at arbejde utrætteligt for kommunismen. Selv var han så lykkelig over det, at han skød sig efter at have afsluttet romanen. Det var for vanskeligt for ham at bære så stor en løgn. Joffe, Tomkin — store kommunistledere og forkæmpere for kommunismen i Tzartiden — kunne ikke holde ud at se, hvordan kommunismen ser ud i virkeligheden. De begik også selvmord.

Kommunisterne er ulykkelige. Det er deres store diktatorer også. Stalin var meget ulykkelig! Efter at have myrdet næsten alle sine gamle kammerater, gik han i en konstant angst for at blive forgivet eller myrdet.

Han havde otte soveværelser, der var sikre som bankboks. Der var aldrig nogen, der vidste, i hvilket af disse soveværelser, han sov den bestemte nat. Han spiste aldrig, uden at kokken havde smagt på maden, medens han så på det. Kommunismen gør ingen lykkelige, ikke engang dens diktatorer. De behøver Kristus.

Ved at udrydde kommunismen vil vi ikke blot befri kommunisternes ofre, men kommunisterne selv. Den underjordiske kirke repræsenterer vort underkuede folks dybeste behov. Hjælp dem!

Det der særligt kendetegner den underjordiske kirke, er dens alvor i troen.

En prædikant, der går under navnet »George«, fortæller følgende i sin bog om den underjordiske kirke: En russisk kaptajn kom til en præst i Ungarn og bad om at tale med ham alene. Det var en ung, barsk kaptajn, vel vidende sin stilling som sejrherre. Da han blev ført ind i et lille konferenceværelse, og døren blev lukket, nikkede han mod korset, som hang på væggen. »De ved jo, at det er løgn,« sagde han til præsten. »Det er kun et løgnagtigt trick, som I præster anvender for at bedrage fattige mennesker og gøre livet lettere for de rige, mens de andre holdes hen i uvidenhed. Vi er nu alene. Bekend for mig, at De

aldrig for alvor har troet på, at Jesus Kristus er Guds søn.«

Præsten smilede. »Min unge ven, naturligvis tror jeg på det. Det er sandheden.«

»Jeg ønsker ikke, at De skal forsøge Dem med sådanne tricks over for mig,« råbte kaptajnen. »Dette er alvor. Le ikke af mig.«

Han trak sin revolver og rettede den mod præsten. »Hvis De ikke indrømmer over for mig, at det er løgn, så skyder jeg.«

»Det kan jeg ikke indrømme, for det er ikke sandt. Herren Kristus er virkelig Guds søn,« sagde præsten. Kaptajnen kastede revolveren på gulvet. Med tårer i øjnene omfavnede han gudsmanden.

»Det er sandt«, råbte han, »Det er sandt, jeg tror det også, men jeg var ikke sikker på, at mennesker også ville dø for sin tro, før jeg fik det bekræftet. Tak! Tak! De har styrket min tro. Nu kan jeg også dø for Kristus. De har vist mig, at det er muligt.«

Jeg kender flere sådanne tilfælde. Da russerne okkuperede Rumænien, trådte to russiske soldater ind i en kirke med geværer i hænderne. De sagde: »Vi tror ikke på jeres tro. De, som ikke overgiver sig omgående, bliver skudt på stedet. De, der vil opgive sin tro, går over til højre.« Nogle stillede sig over til højre. Disse blev nu beordret ud af kirken og hjem. De flygtede for livet. Da russerne var alene med de tilbageblevne kristne, omfavnede de dem og sagde: »Vi er selv kristne, men vi ønskede kun at have fællesskab med dem, som er villige til at dø for sin tro.«

Det er sådanne mænd, der kæmper for evangeliet i vore lande. Og de kæmper ikke kun for evangeliet. De kæmper også for friheden.

Hjemme hos mange kristne i vesten anvender man timer til at lytte til verdslig musik. Hjemme hos os i den østlige verden kan man også høre støjende musik, men det er kun for at overdøve evangelisk forkyndelse og samtaler om den underjordiske kirkes arbej-

de, så at naboerne ikke skal høre det og underrette det hemmelige politi.

Den, der skriver disse linier, er kun et ubetydeligt menneske. Men jeg er røsten fra dem, som ikke selv kan tale for sig: dem der har mundkurv på, og som aldrig bliver repræsenteret i den frie, vestlige verden. I deres navn begærer jeg sand alvor både i tro og gerning, når det gælder kristenhedens problem. I deres navn beder jeg om forbøn og praktisk hjælp til den trofaste, lidende underjordiske kirke i kommunistlandene.

— — — — —
Vi skal vinde kommunisterne - først og fremmest fordi Gud er på vor side. For det andet fordi vort budskab er løsningen på de dybeste behov i de kommunistiske hjerter.

Kommunister som blev kastet i fængsel under nazisterne, har bekendt for mig, at de bad i de mørke stunder. Jeg har set endog kommunistofficerer dø med navnet »Jesus, Jesus« på læberne.

Vi vil sejre, fordi vort folks kulturelle arv er på vor side. Kommunisterne kan forbyde alle moderne kristne forfatters skrifter. Men bøger af Tolstoj og Dostojevski må sælges, og mennesker finder Kristi lys i disse bøger. På samme måde er det med Goethe i Østtyskland, Szienkiewicz i Polen, og mange andre. Rumæniens største forfatter var Sadoveanu. Kommunisterne har udgivet hans bog »De helliges liv« under titlen »Helgenlegender«. Men selv med denne titel er helliggjorte kristnes liv et eksempel, som inspirerer.

Kommunisterne kan ikke udelukke reproduktioner af Rafael, Michelangelo og Leonardo da Vinci fra kunsthistorien. Disse billeder taler om Kristus.

Når jeg taler med en kommunist om Kristus, er hans hjertes dybeste behov min allierede og medhjælper. Den største vanskelighed for ham er ikke at give svar på mine argumenter. Den største vanskelighed er at dæmpe hans egen samvittigheds røst, som er på min side.

Jeg har personlig kendt marxistiske professorer, som bad til Gud om hjælp, når de skulle holde et ateistisk foredrag. Jeg har kendt kommunister, som gik lange veje til et hemmeligt, kristent møde. Når dette blev kendt, løj de og sagde, at de ikke havde været til noget møde i den underjordiske kirke. Senere græd de og angrede, at de ikke havde mod til at stå for den tro, som fik dem til at besøge mødet. Men de er også mennesker.

Og når nogen er kommet til tro - selv om den er meget lille - så vokser den og udvikles. Vi er sikre på at troen skal sejre, thi vi i den underjordiske kirke har set den sejre mange gange.

Kommunisterne er elsket af Kristus. De kan og må vindes for ham. Det kan kun ske gennem den underjordiske kirke bag jerntæppet.

Enhver, der ønsker at opfylde Jesu ønske om alle menneskers frelse, bør støtte den underjordiske kirke i dens arbejde. Jesus sagde: »Gør alle folkeslag til mine disciple!« Han sagde ikke, at vi skulle standse ved jerntæppet. Troskab mod Gud og hans rige tvinger os til at strække os bag ved jerntæppet - til et af hvert tredje menneske som nu lever under kommunismens slaveri.

Vi kan nå dem ved at samarbejde med den underjordiske kirke.

TRE GRUPPER UDGØR DEN UNDERJORDISKE KIRKE: 1. PRÆSTER OG PRÆDIKANTER, DER ER AFSKEDIGET AF KOMMUNISTERNE!

Den underjordiske kirke i kommunistlandene kan deles i tre grupper.

Den første gruppe er de mange tusinde præster og prædikanter, der blev udelukket fra deres kirker og skilt fra deres hjord, fordi de ikke ville gå på kompromis med evangeliet. Mange sådanne tidligere præster og prædikanter har været fængslet og torteret for deres tro. De er blevet løsladt ... og har omgående genoptaget deres tjeneste i den underjordiske kirke.

Selv om kommunisterne har lukket deres kirker eller fundet mere »pålidelige« prædikanter, fortsætter de deres tjeneste mere effektivt end tidligere ved hemmeligt at virke i »underjordiske« møder i lader, på kvistværelser, i kældre og på marker om natten - overalt, hvor troende kan samles i hemmelighed. Disse mænd er »levende martyrer«, der ikke vil holde op med deres tjeneste, og som risikerer at blive arresteret igen og - mere tortur.

2. LÆGMANDSKIRKEN

Denne anden gruppe udgør en stor hær af varmt troende lægmænd og -kvinder. Man kan forstå, at der i Rusland eller Kina ikke findes navnkristne eller lunkne kristne. Prisen, som de kristne må betale, er for høj dertil. Man må også huske, at forfølgelse altid har frembragt bedre kristne — som vidner og vinder sjæle. Den kommunistiske forfølgelse har haft en anden virkning, end man troede. Den har frembragt alvorlige, brændende kristne, sådanne som man sjældent ser i de frie lande. Disse hengivne kristne kan ikke forstå, hvordan nogen kan være kristen uden at ønske at vinde hver sjæl, de møder.

Røde Stjerne (den russiske hærs tidsskrift) angreb de russiske kristne med ordene: »De, som tilbeder Kristus, ønsker at slå deres gerrige fingre i hvert menneske.« Strålende kristne møder kærlighed og respekt fra venner og naboer. I hver by eller landsby er det de kristne, der er de mest vellidte og afholdte indbyggere. Når en mor er for syg til at tage sig af sine børn, er der en kristen mor, som kommer og ser til dem. Når en mand er for syg til at hugge brænde, er der en kristen, der gør det for ham. De »beviser« deres kristendom, og når de begynder at vidne om Kristus, lytter mennesker og tror, for de har set Kristus i deres liv. Da ingen uden tilladelse må tale i en kirke, arbejder millioner af brændende, hengivne kristne i hvert hjørne af den kommunistiske verden for at vinde sjæle. De vidner på torvet - ved landsbyens vand-

pumpe - overalt. Kommunistblade fortæller, at kristne slagtere putter evangeliske traktater i indpakningspapiret, når de sælger kød. Den kommunistiske presse indrømmer, at kristne i ledende stillinger i kommunistiske trykkerier lister sig tilbage sent om aftenen, starter maskinerne og kører nogle tusinde kristne pjecer. Inden solen står op, har de standset maskinerne og har igen låst efter sig. Kommunistbladene fortæller også, at kristne børn i Moskva har fået evangeliedele »et eller andet sted fra«, og at børnene kopierer dem. Senere lægger de dem i kammeraternes og i de kommunistiske læreres frakker i skolens garderobe. Denne store skare lægfolk, udgør en meget kraftig og effektiv sjælevindende missions-skare i hvert kommunistisk land.

Tidligere missionærer på det kommunistiske Cuba har fortalt, at en hemmelig »lægmandskirke« er under opbygning, fordi alle præster og prædikanter er arresteret eller er blevet udsat for forfølgelse og bliver erstattet med kommunistiske »præster«.

Disse millioner hengivne, brændende kristne i lægmandskirken er rensat i den forfølgelsens ild, som kommunisterne havde håbet skulle forvirre og tilintetgøre dem.

3. OFFICIELLE PRÆSTER OG PRÆDIKANTER, SOM IKKE VIL UNDERORDNE SIG

En tredje og vigtig del af den underjordiske kirke udgør den store del af troende præster i den officielle - men kontrollerede »kirke«. Den underjordiske kirke er ikke helt og holdent adskilt fra den officielle kirke. I mange kommunistlande som Jugoslavien, Polen og Ungarn, arbejder mange af de officielle kirkers præster hemmeligt i den underjordiske kirke. I nogle kommunistlande er begge kirker sammenvoksede i hinanden. Præsterne har ikke tilladelse til at tale om Kristus uden for de små samtaleværelser. De må ikke holde børne- eller ungdomsmøder. Ikke-kristne er des-

uden bange for at komme. Præsterne må ikke bede med syge i hjemmene. De er på alle sider indestængt af kommunistiske regler, hvilket gør deres »kirker« meningsløse. Meget ofte trodser disse præster den kommunistiske kontrol, som er en hån mod »religiønsfriheden« og risikerer deres frihed ved samtidig at drive hemmeligt evangelisationsarbejde, som går langt udover, hvad kommunistpartiet tillader. De driver hemmeligt arbejde blandt børn og unge. De modtager og videregiver kristen litteratur til hungrende sjæle. De risikerer friheden ved at ignorere de kommunistiske love og hjælper derved de hungrende sjæle. Ydmyge og lydige udadtil risikerer de livet for at sprede Guds ord. Mange sådanne mennesker er for nylig blevet opdaget og arresteret i Rusland. De fik flere års fængsel.

Disse udgør den vitale, tredje gruppe af den underjordiske kirke.

Præster og prædikanter, der er afskediget og forfulgt af kommunisterne; lægmandskirken; officielle præster, som hemmeligt udfører et meget større og mere omfattende arbejde, end de har lov til - alle disse arbejder i den underjordiske kirke. Denne kirke vil bestå, til kommunismen er besejret. I nogle lande er disse grupper mere aktive end i andre, men de er der og arbejder under stor risiko for Kristus.

En mand, der ofte rejser i de kommunistiske lande og er meget interesseret i religiøse spørgsmål, kom tilbage til vesten og skrev, at han aldrig havde truffet nogen underjordisk kirke der.

Det er, som når man rejser i Centralafrika blandt de vilde stammer og senere kommer tilbage og siger: »Nu har jeg undersøgt sagen. Jeg spurgte alle, om de talte prosa. Alle svarede, at det gjorde de ikke« - Sandheden er, at alle talte prosa uden at vide, hvad prosa er. De første årtiers kristne viste ikke, at de var kristne. Hvis man spurgte dem om deres religion, ville de have svaret, at de var jøder, israeliter, som troede på Jesus som Messias, brødre, hellige, Guds børn. Navnet »krist-

ne« fik de af andre meget senere, første gang i Antiokia.

Ingen af Luthers efterfølgere vidste, at de var lutheranere. Luther protesterede selv energisk mod dette navn.

»Den underjordiske kirke« er et navn, som kommunister ligesom vestlige forskere af den religiøse situation i øst har givet denne hemmelige organisation, som spontant er opstået i alle kommunistlande. Medlemmerne i denne kirke kalder den dog ikke sådan. De kalder sig kristne, troende, Guds børn. Men de driver et »underjordisk« arbejde, de træffes »under jorden«, spreder evangeliet i hemmelige møder, hvad der også fortælles af udlændinge, som senere bestri-der, at de har set den »underjordiske kirke«.

Det er et navn, den har fået af modstanderne og af dem, der sympatiserer med denne underfulde, hemmelige organisation. Man kan rejse i årevis i vesten uden at møde et sovjetisk spion-net, men det betyder dog ikke, at et sådant ikke eksisterer. Det er bare ikke så tosset at stille sig til skue for nysgerrige udlændinge.

I næste kapitel vil jeg citere nogle uddrag fra den sovjetiske presse, som ikke blot beviser eksistensen, men også den voksende betydning, som den underjordiske kirke har.

6

Jeg har fortalt jer om mine egne oplevelser med at sprede budskabet om Kristus hemmeligt i den russiske hær såvel som i det kommunistiske Rumænien.

Jeg har henstillet til jer om at hjælpe os med at prædike Kristus blandt kommunisterne og de af dem undertrykte folk. Er min opfordring »intetsigende« og »ufrugtbar«? Er den realistisk?

Findes den underjordiske kirke *nu* i Rusland og andre lande? Er et sådant underjordisk arbejde stadig-

væk muligt? På disse spørgsmål kan vi svare med meget gode nyheder.

Kommunisterne fejrer nu 50-året for indførelsen af det kommunistiske regime. Men deres sejr er et nederlag. Kristendommen har sejret - ikke kommunismen. Den russiske presse, som vor organisation gennemgår grundigt, er fuld af oplysninger om den underjordiske kirke. For første gang er den blevet så stærk, at den endog kan arbejde halv-offentligt; det gør kommunisterne bange. Oplysninger, som vi får fra andre kilder, bekræfter den kommunistiske presses rapporter. Den underjordiske kirke er som et isbjerg! Størstedelen er under overfladen, og kun en lille del er synlig.

I det følgende samler vi en del af de vigtigste nyheder.

TOPPEN AF ISBJERGET !

Den 7. november 1966 holdt den underjordiske kirke i Suhumi (Kaukasus) et stort friluftsmøde. Mange troende kom fra andre steder for at være med på dette møde. Efter opfordring til at tage imod Kristus gjorde 47 unge dette og døbttes på deres vidnesbyrd i Sortehavet, præcis som på Bibelens tid. Der var ingen dåbsundervisning. Efter 50 års kommunistisk diktatur uden bibles eller andre kristne bøger og uden præsteseminarier, er den underjordiske kirkes præster ikke uddannede teologer. Men det var evangelisten Filip heller ikke. Hofmanden, som han talte med måske kun en time, sagde: »Se, her er vand, hvad er der til hinder for, at jeg kan blive døbt?« Og de steg begge ned i vandet, både Filip og hofmanden; og han døbtte ham. (Ap. g. 8: 36-38).

Der findes tilstrækkeligt vand i Sortehavet, og den underjordiske kirke er begyndt at praktisere kristendommen som på Bibelens tid. Uchitelskaia Gezeta (Lærerens tidsskrift) fra den 23. august 1966 kan fortælle, at baptister i Rostov-on-Don, som nægtede at registrere deres menighed i henhold til loven og at ad-

lyde deres såkaldte »ledere«, som er indsat af kommunisterne, lavede en gadedemonstration.

Det var 1. maj. Ligesom Jesus gjorde sine undere på sabatten for at trodse sine farisæiske modstandere, sådan vælger den underjordiske kirke også de kommunistiske festdage for at vise, at de trodser de kommunistiske love.

Femtehundrede troende kom. Det eneste, der tvang dem, var kærlighed til Gud. De vidste, at de risikerede deres frihed ved det. De vidste, at sult og tortur ventede dem i fængslet.

Hver troende i Rusland kender til »Det hemmelige Manifest« som trykkes af de evangeliske kristne i Barnaul. Deri beskrives, hvordan søster Hmara fra byen Kulunda modtog meddelelsen om hendes mands død i fængslet. Nu var hun enke med fire små børn. Da hun modtog sin døde mands legeme, så hun mærker af håndjernene på hans hænder. Hænderne, fingrene og fodsålerne var frygtelig forbrændte. På den nederste del af maven var der mærker af knivstik. Højre fod var opsvulmet. På begge fødder var der mærker efter slag. Hele legemet var fyldt af sår efter frygtelige mishandlinger.

Hver troende, som kom til den offentlige demonstration i Rostov-on-Don vidste dette også kunne blive deres skæbne. *Men de kom alligevel.*

Men de vidste også, at denne martyr, som ofrede sit liv for Gud, kun tre måneder efter sin omvendelse, blev begravet i overværelse af en stor skare, som bar plakater med indskriften: »Thi for mig er det at leve Kristus og det at dø en vinding.« - »Frygt ikke for dem, som kan dræbe legemet, men ikke sjælen.« - »Jeg så under alteret de menneskers sjæle, som var slagtede for Guds Ords skyld.«

Denne martyrs eksempel inspirerede skaren i Rostov-on-Don. De samlede sig på gaden omkring et lille hus. Der var folk alle vegne, nogle oppe på de tilstødende tage, andre i træerne ligesom Sakæus engang var. Firs mennesker blev omvendt, flest unge. Af disse var

23 tidligere Komsomols (medlemmer af den kommunistiske ungdomorganisation.)

De troende gik gennem hele byen ned til Don, hvor dåben blev udført. Pludselig kom biler fyldt med kommunistisk politi og omringede de troende på flodbredden. Politiet ville arrestere de ansvarlige brødre, (de kunne jo ikke arrestere alle femtinhundrede personer). De troende faldt på knæ i brændende bøn til Gud, om at han ville forsvare sit folk og lade dem holde gudstjeneste denne dag. Derefter stillede de sig skulder ved skulder rundt om de ledende brødre for at forhindre politiet i at arrestere dem. Situationen blev meget spændt.

Uchitelskaia Gazeta rapporterer, at den »illegale« baptistorganisation i Rostov har et underjordisk trykkeri. (Ordet »baptist« omfatter både baptister og pinsevenner i Rusland) Der trykkes blade, i hvilke ungdommen opfordres til at stå fast ved sin tro. I et af disse »underjordiske« blade, opfordres kristne forældre til at gøre, hvad jeg også tror er en god ting - »at tage børnene med til begravelser for at lære dem ikke at bekymre sig om forgængelige ting«. Forældrene opfordres også til at give deres børn en kristen opdragelse som en »modgift« mod ateismen, som de forgiftes med i kommunistiskolen.

Uchitelskaia Gazeta slutter artiklen med at spørge: »Hvorfor er lærerne bange for at blande sig i de familiers liv, hvor børnene er blevet *idioter* (af religionen)?«

Dette lærerblad beskriver også, hvad der skete på et retsmøde med nogle af den underjordiske kirkes medarbejdere, der havde haft hemmelig dåb.

»De unge troende, der var indkaldt som vidner, var trodsige og fulde af foragt over for den kommunistiske domstol. De var vrede og fanatiske. Unge kvindelige tilskuere så med *beundring* på de anklagede og med foragt på den ateistiske tilhørerskare.«

Medlemmer af den underjordiske kirke risikerede prygl og fængselsstraf ved at demonstrere for mere

frihed foran kommunistpartiets hovedkvarter i Rusland.

Vi ejer et hemmeligt dokument fra den »illegale« komité for de evangeliske baptistkirker i Sovjetunionen, der står i opposition til den kommunistisk kontrollede »Baptist Union« som ledes af forræderen Karev. I »Sovjetisk liv i dag« (no. 6, 1963) lovpriser han de kommunistiske masse mord af kristne og ophøjer den »frihed«, som råder. Dokumentet er smuglet ud til den vestlige verden via hemmelige kanaler.

Der berettes også om en anden helt modig demonstration, denne gang i selve Moskva.

Jeg oversætter fra dette dokument.

»Vigtig meddelelse.

Kære brødre og søstre, nåde og fred fra Gud, vor Fader, og vor Herre Jesus Kristus!

Vi skynder os at meddele jer, at udsendinge fra de evangeliske, kristne menigheder, i alt femhundrede, der rejste til Moskva den 16. maj 1966 for at få foretræde for regeringen, gik til den bygning, hvor Kommunistpartiets Centralkomité for de Socialistiske Sovjetrepublikker samles, med begæring om at blive modtaget og hørt. De udleverede en skrivelse stilet til generalsekretær Brezhnev.«

I skrivelsen står der yderligere, at disse femhundrede personer stod hele dagen foran bygningen. Det var den første offentlige demonstration i Moskva mod kommunismen, og den udførtes af den underjordiske kirke. Senere på dagen udleverede de en anden skrivelse stilet til Brezhnev, i hvilken de fremførte en klage over at en vis »kammerat« Stroganov, havde vægret sig ved at videregive deres skrivelse til Brezhnev og havde hånet dem.

De femhundrede blev på gaden hele natten. Biler kørte forbi for at sprøjte mudder og snavs på dem, og de blev spottet. Selv om det regnede, og de blev behandlet på denne måde, blev de der til næste morgen foran kommunistpartiets bygning.

Den næste dag blev det foreslået, at de femhundrede

brødre skulle komme ind i en bygning for dér at træffe nogle lavere kommunistiske embedsmænd; men da de vidste, at troende, som besøgte myndighederne, ofte blev slået, når de kom ind i en bygning, hvor der ikke fandtes vidner, vægrede delegationen sig ved dette og fortsatte at vente på at blive modtaget af Brezņnev. Så skete det uundgåelige.

Kl. 13,45 kom otte og tyve busser, og den brutale hævn mod de troende begyndte. »Vi dannede en ring, og med hinanden i hænderne sang vi salmen: *De bedste dage i vort liv, er de dage, hvor vi kan bære et kors*. Det hemmelige politi begyndte at slå på de unge som gamle. De trak mænd ud af flokken, slog dem i ansigtet og i hovedet og de smed dem på asfalten. De slæbte nogle af brødrene til busserne ved at trække dem i håret. Når nogle forsøgte at løsrive sig, blev de pryglet, til de mistede bevidstheden. Da alle busserne var fyldt med troende, blev de kørt til et ukendt sted. Vore brøders og søstres sange hørtes fra det hemmelige politis busser. Alt dette skete i overværelse af en mængde tilskuere.

Og nu fulgte der noget, der var endnu skønnere. Da de femhundrede var blevet arresteret og sikkert torteret, havde broder G. Vins og en anden ledende broder Horev, (sande hyrder for Kristi hjord) stadigvæk mod til at gå til Kommunistpartiets Centralkomité - ligesom da Jesus straks efter Johannes Døberens fængsling begyndte sin offentlige prædiken på samme sted - og med samme ord, som Johannes Døbereren måtte lide for: »Omvend jer, thi himmeriget er nær!«

Vins og Horev spurgte, hvor den fængslede delegation befandt sig og begærede deres frigivelse. Disse to modige brødre forsvandt også. Senere er det sivet ud, at de sidder i fængsel i Lefortovskaia.

Var de kristne i den underjordiske kirke bange? Nej! Andre risikerede deres frihed ved at offentliggøre det dokument, vi har foran os, da de berettede, hvad der var hændt, og sagde at dem »var den nåde blevet givet, ikke blot at tro på Kristus, men også at lide for

hans skyld (Fil. 1, 29). De opfordrede brødrene til ikke at »vakle under disse trængsler. I ved jo selv, at dertil er vi bestemte« (1. Tess. 3, 3). De citerede også Heb. 12, 2 og opfordrer brødrene til at »se på Jesus, troens banebryder og fuldender, som for at få den glæde, der ventede ham, udholdt korset uden at ænse skammen.« Den underjordiske kirke har åbent demonstreret imod den ateistiske forgiftning af ungdommen i Rostov og i Moskva - ja, over hele Rusland. De kæmper imod den kommunistiske gift og mod den officielle kirkes forræderiske ledere, om hvilke de skriver i et af deres hemmelige blade: »I vore dage dikterer Satan, og »kirken« accepterer alle de beslutninger, som er imod Guds bud.« (citat i *Pravda Ukraine* den 4. oktober 1966). *Pravda Vostoka* offentliggjorde retssagen imod brødrene Alexei Neverov, Bores Garmashov og Axen Zubov, som organiserede grupper til at lytte til evangeliet i radioudsendelser fra Amerika. De optog disse udsendelser på bånd, som derefter cirkulerede.

De anklagedes også for at have organiseret hemmelige evangeliske møder i form af »udflugter« og »gruppearbejde«. På denne måde arbejder den underjordiske kirke på samme måde som den første kirke i Roms katakomber.

Sovjetskaia Moldava fra 15. september 1966 klager også over, at den underjordiske kirke duplikerer traktater. Man samles på offentlige pladser, selv om det er forbudt ved lov og går fra sted til sted for at vidne om Kristus.

Samme blad fortæller, at tre store drenge og fire piger i toget fra Reni til Chisenau sang en kristen sang: »Lad os give vort ungdomsliv til Kristus!« Skribenten var oprørt over, at troende prædiker »på gader og stationer, i toge og busser, ja til og med i statens bygninger«. Her ser vi igen den underjordiske kirke i funktion i Rusland i dag.

Da dommen blev oplæst for de kristne, der havde begået den forbrydelse at synge kristne salmer offent-

ligt, faldt de dømte på knæ og sagde: »Vi overgiver os i Guds hånd. Vi takker dig, Herre, at vi må lide for vor tro!«

Så sang de troende tilhørere i retssalen under ledelse af den »fanatiske« Madan den samme salme, som deres trossøskende lige var blevet dømt til fængsel og tortur for.

1. maj tilrettelagde de kristne i byerne Copceag og Zaharovka, som ikke har nogen kirke, en hemmelig gudstjeneste i skoven.

De holder også møder under foregivelse af, at man fejrer en fødselsdag. (Mange kristne familier med fire eller fem medlemmer har fem og tredive »fødselsdage« om året som skjul for hemmelige møder!) Intet fængsel og ingen tortur kan skræmme de kristne i den underjordiske kirke. Forfølgelsen virker kun til dybere overgivelse, på samme måde som hos de første kristne.

Pravda Ukraini fra 4. oktober 1966 skrev om pastor Prokofiev — en af lederne i den russiske underjordiske kirke — at han har været i fængsel tre gange, men så snart han bliver løsladt, begynder han at organisere hemmelige søndagsskolemøder igen. Nu er han atter arresteret.

Han skrev i et hemmeligt brev: »Gennem at underkaste sig de menneskelige love (han mente kommunistlovene) har den officielle kirke berøvet sig selv Guds velsignelse.

Tro ikke, at det foregår på samme måde som i den frie verdens fængsler, når I hører tale om en russisk broder, der er dømt til fængselsstraf. Fængsel der betyder *sult, tortur og hjernevask*.

Nauka i Religa (Videnskab og Religion), nr 9, 1966 fortæller, at de kristne spreder evangeliedele indbundet i *Ogoniok* — et tidsskrift i stil med *Time* eller *Billed-Bladet*. De deler bøger ud med titlen »Anna Karenia«, af Leo Tolstoj. Indeni er en del af Bibelen! De synger sange. Melodien er Internationale, men

ordene er en lovprisning af Kristus (Kazakstankaia Pravda, 30. juni 1966).—

I et hemmeligt brev offentliggjort i Kulunda (Sibirien) siger de kristne at »baptisternes »officielle ledelse« har ødelagt kirken og dens sande tjenere i verden på samme måde, som ypperstepræsterne, de skriftkloge og farisæerne forrådte Jesus til Pilatus.« Men den trofaste underjordiske kirke arbejder videre. Kristi brud fortsætter at tjene ham. Selv kommunisterne siger, at jeg har ret, når jeg påstår, at den underjordiske kirke vinder kommunister for Kristus. De kan vindes.

Bakinskii Rabochi (Arbejderen i Baku) fra den 27. april 1966 gengiver et brev fra Tania Chugunova (et medlem af kommunisternes ungdomsforening), som er blevet vundet for Kristus; brevet var beslaglagt af de kommunistiske myndigheder:

»Kære tante Nadia. Fred og velsignelse fra vor elskede Frelser. Tænk hvor højt han elsker mig, tante Nadia. For ham er vi intet. Tante Nadia, jeg tror, at du forstår disse ord: »Elsk jeres fjender, velsign dem, som forbander jer, gør vel imod dem, som hader jer og bed for dem, som foragter jer.«

Når dette brev blev beslaglagt, fængsledes Peter Serebrennekov, den broder, som førte hende og mange andre unge kommunister til Kristus. Et kommunistisk blad citerer fra en af hans prædikener: »Vi må tro på vor frelser, som de første kristne gjorde. For os er den mest betydningsfulde lov: Bibelen. Vi anerkender ingen anden lov. Vi må skynde os at give evangeliet til menneskene, især til ungdommen.« Da man sagde til ham, at den sovjetiske lov forbyder, at man taler til unge om Kristus, svarede han: »For os er der kun én eneste lov — Bibelen«, — det er det eneste rigtige svar, hvor et ondt, ateistisk diktatur styrer landet.

Efter dette beskriver kommunistbladet et »grusomt« billede: »Unge drenge og piger synger åndelige sange.

De bliver døbt på bekendelse og står fast på den onde forræderiske lære, at man skal elske sine fjender.»

Bakinskii Rabochi skriver, at mange unge drenge og piger, som er medlemmer af den kommunistiske ungdomsforening, i virkeligheden er kristne. Den slutter sin artikel med ordene: »Hvor kraftløs er ikke den kommunistiske skole, hvor dårlig og lidt oplyst når præster kan slæbe dens elever bort lige for næsen af de ligegyldige lærere.»

Kazakstanskaia Pravda fra den 30. juni 1966 er chokeret over at have opdaget, at klassens bedste elev med den fineste anbefaling var en kristen.

Kirgizskaia Pravda fra den 17. januar 1966 citerer en illegal tryksag for mødre: »Lad os forene vore anstrengelser og bønner for at indvie vore børn til Gud, allerede medens de ligger i vuggerne Lad os redde vore børn fra verdslig indflydelse!«

De troende mødres anstrengelser har været virksomhedsfulde. Dette vidner kommunistbladene om. Kristendommen går frem blandt ungdommen.

Et blad fra Celiabinsk i Rusland fortæller, hvordan en ung pige Nina, som var medlem af den kommunistiske ungdomsforening, blev en kristen. Det skete, ved at hun besøgte et hemmeligt, kristent møde.

Sovjetskaia Justitia beskriver i nr 9 af 1966 et sådant »underjordisk« møde. Det blev holdt ved midnat. I hemmelighed, til og med bange for at blive opdaget på grund af sin skygge, kom mennesker fra forskellige steder. De troende fyldte det mørke rum, hvor der var meget lavt til loftet. De var så mange, at der ikke var plads til at bøje knæ. På grund af iltmangel gik lyset ud i den primitive gaslampe. Sveden løb ned af deres ansigter. Ude på gaden holdt en af brødrene vagt for ikke at blive overrasket af politiet. »Men Nina sagde, at hun var blevet varmt og hjerteligt modtaget i en sådan forsamling. De ejer, lige som jeg selv gør, en stærk og forhåbningsfuld tro — troen på Gud. Han beskytter os. Lad bare dem, der kender mig, gå forbi uden at hilse. Lad dem bare se på mig med

foragt og slå mig i ansigtet med smædeordet *Baptist*. Det gør ingenting. Jeg behøver ikke deres kammeratskab.

Hvor mange andre unge kommunister har ikke lige som hun besluttet at tjene Jesus hele livet.

Kazakhstanskaia Pravda 18. august 1967 referer retsagen mod brødrene Bondar og Teleghin Klassen. Vi får ikke at vide, hvilken straf de er blevet idømt; men deres forbrydelse offentliggøres: de har undervist børn om Kristus.

Sovietskaia Kirghizia 15. juni 1967 beklager, at kristne »selv har provokeret myndighederne til at tage deres forholdsregler over for dem.« Derfor har de uskyldige kommunistiske myndigheder, som til stadighed provokeres til at arrestere kristne af disse egensindige kristne selv, som ikke engang er tilfredse med at være på fri fod, arresteret endnu en gruppe. Deres forbrydelse var at være i besiddelse af et illegalt trykkeri med femten hektografer og seks bogbindingsmaskiner, hvor man trykkede kristen litteratur.

Pravda 21. februar 1968 rapporterer, at man havde opdaget at tusindvis af unge piger gik med bælt og remme med påtrykte bibelvers og bønner. Myndighederne efterforskede sagen og fandt ud af, at denne nye mode, som jeg også kan anbefale de vestlige lande, var blevet lanceret af ingen anden end et kristent medlem af det kommunistiske politi, broder Stasiuk fra Liubertz. Avisen bekendtgør hans arrestation

De svar, som de kristne fra den underjordiske kirke giver, når de stilles for domstolene, er guddommeligt inspirerede. En dommer spurgte: »Hvorfor førte du mennesker til din forbudte sekt?« En troende kvinde svarede: »Vort mål er at vinde *hele verden* for Kristus.«

»Din religion strider imod videnskaben«, sagde en dommer ved en anden lejlighed, hvortil den anklagede pige — en student — svarede: »Ved De mere om videnskab end Einstein eller Newton? De var begge troende. Vort universitet bærer Einsteins navn. Ein-

stein skriver: »Hvis vi renser profeternes jødedom og kristendommen, sådan som Jesus har undervist os — for det, der er kommet til senere, især fra præsteskabet, så har vi en religion, som kan frelse verden fra al social ondskab. Det er hvert menneskes hellige pligt at gøre sit yderste for at føre denne sande menneskelige religion til sejr. Og tænk på vor store fysiker Pavlov! Beretter ikke vore egne bøger, at han var en kristen? Selv Marx siger i sit forord til *Kapitalen*, at kristendommen, især i den protestantiske form er den ideelle religion, der kan genopbygge det, som synden har nedbrudt. — Jeg havde en karakter, der var nedbrudt på grund af synden. *Marx har lært mig at blive en kristen, for at den kunne blive genoprettet.* Hvordan kan I marxister dømme mig for det?«

Det er let at forstå, hvorfor dommeren blev tavs.

En anden kristen, der blev anklaget for det samme: at have en anti-videnskabelig religion, svarede, da han stod for dommeren: »Jeg er sikker på, hr. dommer, at De ikke er så stor en videnskabsmand som Simpson, der fremstillede kloroform og flere andre mediciner. Da han blev spurgt, hvad han regnede for at være hans største opdagelse. Svarede han: »Det er ikke kloroform. Min største opdagelse gjorde jeg, da jeg blev klar over, at jeg var en synder og kunne blive frelst af Guds nåde.«

Dette liv af selvfornegetelse, det blod, som de er rede til at udgyde for deres tro, er det bedste argument for kristendommen, som den underjordiske kirke kan fremføre.

Den udgør, hvad den berømte afrikamissionær, Albert Schweitzer kalder, »de sårmærkedes hellige fællesskab«, det fællesskab som Jesus, smerternes mand, tilhørte. Den underjordiske kirke er forenet med sin frelser ved kærlighedens bånd. De samme bånd forener medlemmerne af kirken med hverandre. Intet i verden kan overvinde dem.

I et brev, der er smuglet ud af hemmelig vej, siger den underjordiske kirke: »Vi beder ikke om at blive bedre

kristne, men at vi må blive den eneste slags kristne, som Gud ønsker, vi skal være: kristne som ligner Kristus, dvs. kristne, som villigt bærer korset til Guds ære.«

Når de bliver spurgt ved domstolen, hvem der er deres ledere, nægter de kristne altid. Snilde som slanger, som Jesus underviser om.

Pravda Vostoka (Østens Sandhed) af 15. januar 1966 fortæller, hvordan Maria Sevcjuk svarede på spørgsmålet om, hvem der havde ført hende til Kristus: »Gud førte mig til sin menighed.« En anden spurgte: »Hvem er din leder?« Svaret var: »Vi har ingen menneskelig leder.«

Kristne børn blev spurgt: »Hvem har lært jer at forlade pionererne og at aflægge det røde tørklæde?« De svarede: »Vi har gjort det af egen fri vilje. Der var ingen, som lærte os det.«

Selv om toppen af »isbjerget« nogle steder kan ses, praktiserer de kristne på andre steder *selv-dåb*, for at forhindre, at deres ledere arresteres. Nogle steder udføres dåben i en flod, og både den som døbes, og den som forretter dåben, har måske på, for at de ikke skal blive genkendt, hvis en eller anden fotograferer dem.

Uchitelskaia Gazeta af 30. januar 1964 beretter om en ateistisk lærer, i landsbyen Voronin, i Volnecino-Korskii distriktet. Så snart læreren sluttede »begyndte de troende åbent at angribe den ateistiske undervisning med spørgsmål«, som den ateistiske lærer ikke kunne besvare. De spurgte: »hvorfra kommer de moralske principper, som I kommunister proklamerer, men som I ikke adlyder, som f. eks.: Du må ikke stjæle, du må ikke slå ihjel?« De kristne viste foredragsholderen, at disse principper kom fra Bibelen, som kommunisterne bekæmpede. Foredragsholderen blev fuldstændig forvirret, og forelæsningen sluttede med en sejr til de kristne.

FORFØLGELSERNE MOD DEN UNDERJORDISKE KIRKE VOKSER

De kristne i den underjordiske kirke lider i dag mere end nogensinde. Alle religioner i Rusland forfølges. For de kristne er det nedslående at høre om, hvordan jøderne forfølges i de kommunistiske lande. Men de mest forfulgte er den underjordiske kirke. Sovjetpressen beretter om massearrestationer og retssager. På et sted blev to og firs kristne anbragt på et sindsygehospital. Fire og tyve døde i løbet af nogle dage på grund af »for lange bønner!« Hvornår er lange bønner begyndt at slå mennesker ihjel? Kan du forestille dig, hvad de har gået igennem?

Den værste lidelse, som kan møde dem, er, når det bliver opdaget, at de lærer deres børn at tro på Kristus. Så tager man børnene fra dem for altid, og de får ikke lov til at besøge deres børn.

Sovjetunionen har underskrevet F.N.'s erklæring »mod diskriminering under opvæksten« hvilket betyder: »Forældrene skal have lov til at videreføre deres egen religiøse og moralske opdragelse til deres børn i følge deres egen overbevisning.« Førræderen Karev, lederen for den officielle baptistkirke i Rusland, forsikrer i den artikel, som er citeret ovenfor, at denne rettighed er en realitet i Rusland; og de enfoldige tror ham! Men hør hvad sovjetpressen siger:

Sovjetskaia Russia af 4. juni 1963 fortæller om, hvordan baptisten fru Makrinkowa er blevet frataget sine seks børn, fordi hun gav dem kristen undervisning og forbød dem at bære pionerhalstørklædet.

Da hun hørte, hvad dommen lød på, sagde hun kun: »Jeg lider for min tro.« Hun må betale mad og logi for de børn, som er taget fra hende. De bliver nu forgiftet med ateismen - kristne mødre, forestil jer hendes smerte.

Ucitelskaia Gazeta omtaler, at samme ting skete med Ignatii Mullin og hans hustru. Dommeren opfordrede dem til at forkaste deres tro og sagde: »Vælg mellem

Gud og jeres datter. Vælger I Gud?« Faderen svarede:

»Jeg kan ikke fornægte min tro.«

Paulus siger, at »Alting samvirker til det bedste «

Jeg har set børn, som er vokset op som kristne, selv om de er taget fra deres forældre og anbragt i kommunistiske skoler. I stedet for at forgiftes med ateismen, spreder de den tro, de ha^vde med sig hjemmefra til de andre børn. Bibelen siger, at den, som elsker sine børn mere end Jesus, er ham ikke værdig. Disse ord har sin fulde værdi bag jerntæppet.

Forsøg at leve en uge uden at se dine børn. Derved kan du tænke dig lidt af dine trossøskendes lidelser i Rusland.

Også i dag sker det, at man fratager kristne forældre retten. Det seneste, vi kan dokumentere fra selve Sovjetpressen, angår fru Sitsh, som i følge *Znamia Iunosti* af 29. marts 1967 blev frataget sin søn Vsetsheslav, fordi hun opdrog ham i Herrens frygt; fru Zabavina fra Habarovsk blev ligeledes frataget sit forældreløse barnebarn Tania, fordi hun havde givet hende en kristen, »unaturlig opdragelse« (*Sovietskaia Russia* 13. januar 1968).

Det ville ikke være korrekt kun at tale om den protestantiske, underjordiske kirke. De ortodokse kristne i Rusland har gennemgået en fuldstændig forandring. Millioner af dem er sat i fængsel. Der havde de ingen røgelse, intet krucifix, ingen helgenbilleder, og ingen lys. Lægmændene havde i fængslet ingen ordineret præst. Præsterne havde ingen dragter, intet nadverbrød bagt af hvedemel, ingen vin at indvie, ingen hellig olie, ingen bøger med trykte bønner. Og de opdagede, at de kunne klare sig uden alle disse ting ved at gå direkte til Gud i bøn. De begyndte at bede, og Gud begyndte at udgyde sin Ånd over dem. En ægte, åndelig fornyelse, som meget mindede om den første kristendom, findes nu blandt de ortodokse i Rusland.

Derfor sker det, at der i Rusland såvel som i randstaterne findes en ortodoks, underjordisk kirke, som i virkeligheden er e^vangelisk, fundamentalistisk og i nær

forbindelse med Gud. De holder dog af gammel vane lidt af det ortodokse ritual.

Denne ortodokse, underjordiske kirke har også haft sine martyrer. Hvem ved, hvor den gamle ærkebiskop Yermogen fra Kaluga nu er? Han turde protestere imod samarbejdet mellem patriarkatet og den gudløse, kommunistiske regering.

Halvtreds års kommunistvælde og den russiske presse er fuld af beretninger om den underjordiske kirkes sejr. Den gennemgår ubeskrivelige prøvelser, men den er fortsat sandheden tro og den vokser!

Vi i Rumænien har sået sæden gennem vort hemmelige arbejde i den russiske hær. Det samme har andre gjort i selve Rusland og i andre lande, som blev besat af russerne. Sæden har båret frugt.

Den kommunistiske verden kan vindes for Kristus. Kommunisten kan blive kristen, det kan de også blive, som nu undertrykkes af dem, hvis vi bare vil hjælpe dem.

Beviset for at jeg har ret er, at den underjordiske kirke flourer i Sovjetunionen, i Kina og i næsten alle kommunistiske lande.

For at vise skønheden i vore medkristnes liv under de mest fortvivlede forhold, citerer jeg nu nogle breve fra Rusland, hvoraf de to sidste er fra russiske fængsler.

HVORDAN KOMMUNISTPIGEN VARIA FINDER KRISTUS, VIDNER OG BLIVER IDØMT TVANGSARBEJDE

De tre første breve er fra Maria, en kristen pige, som førte Varia til Kristus.

Første brev.

Jeg bor stadig væk her. Jeg møder megen kærlighed, også af et medlem af den kommunistiske ungdomsforening. Hun sagde til mig: Jeg kan ikke forstå, hvad du er for et menneske. Her er der mange, som forulemper og sårer dig, og alligevel elsker du alle. Jeg svarede, at Gud har lært os at elske alle - ikke bare vore venner, men også vore fjender. Tidligere gjorde denne pige mig meget ondt, men jeg bad meget for hende. Da hun spurgte, om jeg også kunne elske hende, omfavnede jeg hende, og vi begyndte begge at græde. Nu beder vi sammen.

Vær venlig at bede til Gud for hende. Hendes navn er Varia.

Når man lytter til dem, som højlydt fornægter Gud, ser det ud, som de virkelig mener det. Men livet viser, at mange af dem bærer en dyb længsel i deres hjerte, selv når deres læber forbander Gud. Man kan høre deres hjerte græde Disse mennesker søger efter noget og ønsker at dræbe deres indre tomhed med gudløshed.

Jeres søster i Kristus, Maria

Andet brev.

I mit første brev skrev jeg om den ateistiske pige Varia. Nu vil jeg gerne fortælle jer mine kære, om vor store glæde; Varia har taget imod Kristus som sin personlige frelser, og hun vidner frimodigt for alle om det. Da hun kom til tro på Kristus og oplevede frelsens glæde, følte hun sig samtidig ulykkelig. Hun var ulykkelig, fordi hun tidligere havde sagt, at der ikke var nogen Gud. Nu besluttede hun at gøre det godt igen. Sammen med Varia gik vi til et ateistisk møde. Selv om jeg advarede hende og bad hende være forsigtig, var det håbløst. Varia ville af sted, og jeg gik med hende for at se, hvad der skulle ske. Da man fælles havde sunget kommunistisangen, (som Varia ikke sang med på,) bad hun om lov til at tale. Da hendes tur kom, gik hun frem og stillede sig foran hele forsam-

lingen. Hun vidnede frimodigt og med stor iver om Kristus som sin frelser og bad sine tidligere kammøra-ter om tilgivelse for, at hun havde haft sine »åndelige øjne« lukkede indtil nu, så hun ikke selv havde set, at hun gik imod fortabelsen og havde ført andre samme vej. Hun bønfuldt alle om at forlade syndens vej og komme til Kristus.

Alle var stille, og ingen afbrød hende. Da hun sluttede talen, sang hun med sin pragtfulde stemme hele den kristne sang: Jeg skammer mig ikke for at forkynde den Kristus, som døde for os, for at forsvare hans bud og kraften fra hans kors.

Og derefter . . . derefter førte de vor Varia bort.

I dag er det den 9. maj. Vi ved intet om hende. Men Gud er mægtig til at redde hende.

Bed!

Jeres Maria

Tredje brev.

I går, den anden august, havde jeg en samtale i fængslet med vor elskede Varia. Mit hjerte bløder, når jeg tænker på hende. Hun er kun et barn, 19 år gammel, som troende er hun jo åndelig set kun nyfødt. Men hun elsker Herren af hele sit hjerte og kom hurtigt til at vandre på den vanskelige vej. Den stakkels pige er så sulten. Da vi fik at vide, at hun var i fængsel, begyndte vi at sende hende pakker. Men hun fik bare lidt af det, som vi sendte til hende.

Da jeg så hende i går, var hun mager, bleg og forslået. Kun øjnene lyste med en overjordisk glæde og af Guds fred.

Ja, kære venner, de, som ikke har erfaret denne underfulde fred, Kristus skænker, kan ikke forstå dette . . . Men hvor lykkelige er ikke de, som ejer denne fred . . . Os, som er i Kristus, kan ingen lidelser eller mishandlinger slå ned.

Jeg spurgte gennem jerngitteret: »Varia, angrer du ikke, hvad du gjorde?« — »Nej«, svarede hun. »Hvis de ville frigive mig, ville jeg gå derned igen og fortælle dem om Kristi store kærlighed. Tro ikke, at jeg

lider. Jeg er meget glad over, at Herren elsker mig så højt og giver mig den glæde at få lov til at lide for hans navns skyld.

Jeg beder jer om at bede specielt for hende. Hun bliver sikkert sendt til Sibirien. De har taget hendes klæder og alt andet fra hende. Hun har kun det, hun står og går i. Hun har ingen slægtninge, og vi må samle ind for at hun kan få de nødvendige ting. Jeg har lagt det sidste beløb, I sendte mig, til side. Hvis Varia bliver deporteret, vil jeg give hende det. Jeg tror, at Gud vil give hende styrke og kraft at holde ud i den svære tid, som vil komme. Må Gud bevare hende!

Jeres Maria

Fjerde brev.

Kære Maria. Endelig kan jeg skrive til dig. Vi ankom i god behold til Vor lejr ligger femten kilometer fra byen. Jeg kan ikke beskrive vort liv. Du kender jo også til det. Jeg vil bare skrive lidt til dig om mig selv. Jeg er fuld af tak til Gud, at han giver mig helbred, og at jeg kan arbejde fysisk. Jeg og søster X er sat til at arbejde på værkstedet. Der arbejder vi ved maskinerne. Arbejdet er vanskeligt, og søster X er syg. Jeg må arbejde både for hende og mig selv. Først klarer jeg mit eget arbejde, og så hjælper jeg min trossøster. Vi arbejder tolv til tretten timer om dagen. Vor mad er ligesom jeres meget utilstrækkelig. Men det er ikke dette, jeg vil skrive til dig om.

Mit hjerte priser og takker Gud, fordi han viste mig frelsens vej gennem dig. Nu når jeg er kommet ind på den vej, har mit liv fået en mening, og jeg ved, hvor jeg går hen, og for hvem jeg lider. Jeg har en længsel efter at få lov til at tale og vidne for alle om frelsens store glæde, som jeg har i mit hjerte. Hvem kan skille mig fra Guds kærlighed i Kristus? Ingen og intet - hverken fængsel eller lidelser. De lidelser, som Gud sender os, gør os mere stærke i troen på ham. Mit hjerte er så fyldt, at Guds nåde flyder over. På arbejdet forbander de mig og straffer mig ved at give

mig ekstra arbejde, fordi jeg ikke kan tie stille, men må fortælle alle, hvad Herren har gjort for mig. Han har gjort mig til en ny skabning, jeg, som var på vej mod fortabelsen. Kan jeg tie stille? Nej aldrig! Så længe mine læber kan røre sig, vil jeg vidne for alle om hans store kærlighed.

På vej til lejren mødte vi mange brødre og søstre i Kristus. Hvor er det underfuldt, at man gennem Anden kan mærke, at de er Guds børn, allerede første gang man ser dem. Det er ikke nødvendigt at tale. Fra første øjeblik ved og mærker man, hvad de er.

Medens vi var på vej til lejren, kom der en kvinde på en jernbanestation, gav os mad og sagde kun to ord: Gud lever.

Første aften efter ankomsten hertil (det var sent) blev vi ført til de underjordiske barakker. Vi hilste på dem, som var her, med ordene: Fred være med jer. Til vor store glæde fik vi fra alle sider det svar: Vi hilser jer med fred. Fra den første aften følte vi, at vi var én stor familie. Ja, sådan var det virkeligt. Vi er mange her, som tror på Kristus som vor personlige frelser. Over halvdelen af fangerne er troende. Vi har blandt os store sangere og gode prædikanter. Om aftenen, når vi samles efter dagens hårde arbejde, er det underfuldt at tilbringe en tid i fællesbøn ved Frelserens fødder. Med Kristus har vi frihed overalt. Jeg har lært mange dejlige, åndelige sange her, og hver dag giver Gud mig mere og mere af hans ord. Nitten år gammel har jeg for første gang fejret mindet om Kristi fødsel. Aldrig vil jeg glemme denne underfulde dag. Vi måtte arbejde hele dagen, men nogle af vore brødre kunne ikke desto mindre gå ned til floden i nærheden. Der nede brød de isen op og lavede en plads, hvor jeg og syv brødre om natten blev døbt efter Guds Ord. Oh, hvor er jeg lykkelig, og hvor ville jeg ønske, at du, Maria, kunne være med også, så jeg kunne gøre i hvert fald lidt af det onde, jeg har gjort imod dig, godt igen. Men Gud sætter hver af os på vor plads, og vi må stå fast, hvor han har sat os.

Hils hele den kære familie af troende Guds børn. Gud skal rigeligt velsigne jeres store arbejde, ligesom han også har velsignet mig. Læs Heb. 12, 1-3.

Alle vore brødre hilser jer og er glade over at jeres tro på Gud er så mægtig, at I altid priser ham i jeres prøvelser. Hvis I skriver til andre, så send dem vore hilsener.

Din Varia

Femte brev.

Kære Maria. Endelig har jeg fået en anledning til at skrive nogle linier igen. Jeg kan fortælle dig, min kære ven, at jeg og søster X ved Guds nåde er friske og sunde. Vi er nu i De sender os til og vi skal blive der.

Tak for din moderlige omsorg for mig. Vi har fået alt, hvad du har ordnet for os, tak for det værdifuldeste af alt, for Bibelen. Hils dem alle og sig tak for, hvad de har gjort for mig.

Efter at Herren har åbenbaret for mig den dybe hemmelighed i sin hellige kærlighed, tror jeg, at jeg er det lykkeligste menneske i verden. Den forfølgelse, jeg har gennemgået, anser jeg som en speciel nåde. Jeg er så glad for, at Herren allerede fra min første dag som troende, gav mig den store lykke at få lov til at lide for ham: Bed for mig allesammen, at jeg må forblive Herren tro indtil døden.

Må Herren bevare jer alle og styrke jer i den hellige kamp.

Jeg og søster X omfavner jer alle. Hvis vi bliver sendt til får vi måske anledning til at skrive igen. Vær ikke urolige for os. Vi er glade og lykkelige, og vor løn i himmelen er stor.

Matt. 5: 11-12.

Din Varia.

Dette er det sidste brev fra den unge, kommunistiske pige Varia, som fandt Kristus, vidnede om ham og blev dømt til tvangsarbejde. Vi har siden intet hørt

fra hende, men hendes varme kærlighed og vidnesbyrd om Kristus viser os den underjordiske kirkes skønhed i dens lidelser for Kristus, i den trediedel af verden, der beherskes af kommunismen.

MIT BUDSKAB TIL JER FRA DEN UNDERJORDISKE KIRKE.

Man har kaldt mig »den underjordiske kirkes røst.« Jeg føler mig uværdig til at være talerør for dette ærede lem af Kristi legeme.

Men i de kommunistiske lande har jeg i årevis ledet en del af den underjordiske kirke. Ved et under overlevede jeg fjorten års fængsel og tortur, deraf to år i fængslets »dødsværelse.« Ved et endnu større under behagede det Gud at nå ind til mig i fængslet, tage mig ud fra det og sende mig til Vesten, for at jeg dér skulle tale til den frie kirke.

Jeg taler på mine trossøskendes vegne, som ligger i utallige navnløse grave. Jeg taler på de troendes vegne, som nu i al hemmelighed mødes i skovene, i kældre, udhuse og på andre lignende steder.

Det blev besluttet i den underjordiske kirke i Rumænien, at jeg skulle forsøge at komme ud af landet og bringe budskabet til de kristne i den frie verden. Ved et under er jeg kommet ud, og jeg fuldfører den opgave, som jeg har fået af den underjordiske kirke. Hvor den endnu arbejder, udsætter den sig for stor risiko, lidelser og dødsfare i de kommunistiske lande. Det budskab, jeg frembærer, fra den underjordiske kirke, lyder:

»Svigt os ikke!«

»Glem os ikke!«

»Afskriv os ikke!«

»Giv os de redskaber vi behøver! Vi er villige til at betale prisen for at bruge dem!«

Dette er det budskab, som jeg er blevet bedt om at give jer fra den underjordiske kirke.

Jeg taler for den tavse kirke, den underjordiske kirke,

den »stumme« kirke, som ikke har nogen stemme at tale med. Hør råbet fra jeres brødre og søstre i de kommunistiske lande. De beder ikke om at måtte flygte, om sikkerhed eller et let liv. De beder kun om redskaber til at modvirke den ateistiske forgiftning af ungdommen — den næste generation. De beder om bibler, så de kan sprede Guds Ord. Hvordan skal de kunne sprede Guds Ord, hvis de ikke selv ejer det. Den underjordiske kirke er som en læge, der rejste med et tog. Toget kolliderede med et andet tog og hundreder af mennesker lå på jorden, maste, sårede og døende. Lægen gik omkring blandt de døende og råbte: »Bare jeg havde haft mine instrumenter. Bare jeg havde haft mine instrumenter.« Med disse operationsinstrumenter ville han kunne redde mange menneskers liv. Han havde viljen men han manglede instrumenterne. På samme måde er det med den underjordiske kirke, den er villig til at give alt. Den er villig til at blive martyrer. Den er villig til at risikere år i kommunistfængsler. Men al dens villighed er værdiløs, hvis den ikke har de redskaber, som behøves i dette arbejde. Den hengivne, frygtløse underjordiske kirkes bøn til jer, som er frie, er denne:

»Giv os redskaber - evangeliedele, bibler, litteratur og i øvrigt bistand - og vi vil selv gøre resten.«

HVORDAN DEN FRIE VERDENS KRISTNE KAN HJÆLPE

Hver fri kristen kan hjælpe med det samme på følgende måder: Ateister er mennesker, som ikke erkender livets usynlige udspring. De har ingen sans for mysterierne i universet og livet. Kristne kan hjælpe dem bedst ved selv at vandre i tro, ikke efter som øjnene ser og selv leve et liv i samfund med den usynlige Gud.

De kan hjælpe os bedst ved selv at leve som helhjertede kristne. De kan hjælpe os ved offentligt at protestere, når kristne forfølges.

De kristne i vesten kan hjælpe os ved at bede for kommunisterne, at de må blive frelst. Sådant bøn forekommer naiv. Vi bad for kommunisterne, og få dage efter torterede de os til og med værre end før. Men Herrens bøn for Jerusalem, var også »naiv«. Man korsfæstede ham efter denne bøn, men nogle dage senere slog man sig for brystet i anger, og femtusinde mennesker blev omvendt på kort tid. Men bønnen var heller ikke forgæves for de andre. Alle bønner som ikke accepteres af den, som du beder for, vender tilbage til dig selv med store velsignelser - og bliver til stor forbandelse for den, som er genstanden for din bøn. I lydighed imod Kristi ord bad jeg og mange andre kristne altid for Hitler og hans mænd. Jeg er overbevist om, at vore bønner var lige så stor årsag til hans nederlag som de allieredes kugler.

Vi bør elske vor næste som os selv. Kommunisterne er vor næste lige så meget som hvilken som helst anden. Kommunismen er resultatet af, at vi ikke har opfyldt Kristi ord: »Jeg er kommet, for at de skulle have liv og overflod.«

De kristne har endnu ikke givet denne overflod af liv til andre. Nogle har været holdt borte fra alt, hvad livet har af værdi. De gjorde oprør og dannede det kommunistiske parti. De har ofte været offer for social uretfærdighed. Nu er de bitre og onde. Vi er tvunget til at bekæmpe dem. Men selv når en kristen tvinges til at bekæmpe en fjende, må man forstå at elske ham.

Vi er ikke uden skyld i, at nogle er kommunister. Vi er skyldige, fordi vi har forsømt vor pligt.

Dette må vi gøre godt ved at elske dem (hvilket er noget helt andet end at synes om dem) og bede for dem.

Jeg er ikke så naiv at tro, at kun kærlighed kan løse problemet med kommunismen. Jeg vil ikke opfordre myndighederne til at forsøge at løse gangsterproblemet ved kærlighed alene. Der må være en politistyrke, dommere og fængsler til gangstere, og ikke bare

præster. Hvis gangsterne ikke angrer, må de fængsles. Jeg ville aldrig bruge den kristne »frase« om kærlighed i håb om at modvirke den berettigede politiske, økonomiske og kulturelle kamp imod kommunisterne da jeg har indset, at de ikke er andet end gangstere af internationalt format. Gangstere stjæler tegnebøger, kommunisterne stjæler lande.

Men præsterne og de enkelte kristne må gøre deres bedste for at føre såvel kommunisten som hans uskyl-dige offer til Kristus. Vi må bede for dem med forståelse.

BIBLER OG EVANGELIEDELE ER ET STORT BEHOV

For det andet kan den frie kristne hjælpe til ved at sende bibler og bibeldele. Der findes mulighed for at sende sådanne til kommunisterne. Efter at jeg er kommet ud derfra, har jeg allerede sendt mange, og de er ankommet i god behold. Det er muligt for jer, frie kristne at sende bibler til jeres brødre og søstre i den underjordiske kirke. Medens jeg endnu var i Rumænien, modtog jeg selv mange bibler, som blev indført på forskellig måde. Det er ikke spørgsmålet om forsendelse, kun om at fremskaffe dem.

Behovet for dem er fortvivlende. Tusinder af kristne i randstaterne og i Rusland har ikke set bibler eller evangelier i tyve eller halvtreds år.

To meget snavsede mænd kom en dag hjem til mig. De kom fra en lille by for at søge arbejde med at skovle sne hele vinteren for at tjene penge med det svage håb, at de skulle kunne købe en gammel, slidt bibel og tage den med tilbage til deres by. Da jeg havde fået bibler fra Amerika, kunne jeg give dem en ny bibel og ikke en gammel og slidt. De ville ikke tro deres egne øjne. De forsøgte at betale mig med de penge, som de havde tjent ved snerydningen men jeg ønskede ikke deres penge. Og de skyndte sig tilbage til deres by med Bibelen. Nogle dage senere fik jeg et brev, skrevet i

ekstatisk glæde, hvori de takkede mig for Bibelen. Det var underskrevet af tredive indbyggere i byen. De havde omhyggeligt skåret Bibelen i tredive stykker og delt den mellem sig. Siden byttede de de forskellige dele indbyrdes.

Det er gribende at høre en russer tigge bare om én side af Bibelen. Han mætter sin sjæl med dette. En mand, jeg kender, solgte sin vielsesring for at få et godt, brugt Nyt Testamente.

Børn hos os har aldrig set et julekort. Om nogen havde et, ville alle børn i byen samles for at se på det, og en ældre kunne måske forklare for dem om Jesusbarneret og Jomfru Maria, om Kristus og frelsen. Alt dette . . . i anledning af et julekort. Vi kan sende bibler, evangeliedele og litteratur. Dette er en af de ting, du kan gøre.

For det tredje må vi trykke og sende speciel litteratur for at bekæmpe den ateistiske gift, som ungdommen udsættes for fra børnehaven og op til universitetet. Kommunisterne har ladet *Ateistens Håndbog* trykke. Det er ateisternes »bibel«. Let fattelige variationer af denne får barnet allerede i børnehaven for at lære udenad, medens de mere udførlige dele af den tjener til undervisning for ungdommen. Denne onde »bibel« følger et barn under hele dets opvækst og forgifter det til stadighed med ateismen. Den kristne verden har aldrig trykt et svar på *Ateistens Håndbog*. Vi kan og må trykke dette, samt udgive det kristne svar på denne forgiftede, ateistiske undervisning. Vi må gøre det hurtigt, for den underjordiske kirke har ingen litteratur at give den ungdom, som forgiftes af denne bog. Den underjordiske kirke står med bagbundne hænder, til den får sådan litteratur på de forskellige kommunistlandes sprog.

Vor forgiftede ungdom må have et svar - Guds svar - det kristne svar - vort svar. Dette er yderligere en sag, som I kan hjælpe til med: at fremskaffe den litteratur, som giver svaret på *ateistens håndbog*, f. eks.: illustrerede ungdomsbøger og børnebibler.

Det fjerde, vi må gøre, er at kontakte medlemmer i den underjordiske kirke og give dem økonomisk støtte, så de kan rejse omkring med evangeliet i den personlige evangelisations arbejde. Netop nu er alt for mange af dem »bundet« til deres hjem på grund af pengemangel. De behøver penge til billetter, buskort og mad under rejserne. Nu står de stille og har ingen mulighed for at rejse omkring, medens byer på tre-ve til fyrre kilometers afstand forgæves kalder dem til hemmelige møder. Ved at give dem 100 - 200 kr. om måneden kan vi »løse« dem, så de kan svare på disse kaldelser og rejse ud til fjerntliggende byer og landsbyer med Guds Ord.

Foruden dette er der præster, der har været i fængsel på grund af deres tro, men som har et brændende, evangelisk budskab og kærlighed til sjæle; men de savner midler til at bringe dette budskab ud i byerne. Nogle »tiere« om måneden kan give dem store muligheder i denne henseende.

Kristne lægfolk af begge køn må have hjælp. Fordi de er kristne tjener de ikke mere end lige til at opretholde livet. Der bliver ikke noget til overs til rejser. Dette er det underværk nogle »tiere« om måneden kan gøre for dem.

Præster i den officielle kirke, som udfører hemmelig præstetjeneste sammen med den officielle, må hemmeligt fremskaffe midler til sådanne formål. Den »løn«, som det kommunistiske regime har fastsat til dem, er meget lille. Disse præsters villighed til at risikere deres frihed ved at ignorere kommunisternes regulativer og prædike evangeliet for børn, unge og ældre, i hemmelige møder, er ikke nok. De må have de midler som behøves, for at udføre deres frugtbare, hemmelige arbejde.

Hundrede til to hundrede kroner om måneden ville hjælpe sådanne medlemmer af den hemmelige, underjordiske kirke til at sprede evangeliet. Også på den måde kan du hjælpe den underjordiske kirke. Vi må også sende evangeliet ud via radio til de kommunist-

tiske lande. Ved at anvende stationer i den frie verden kan vi åndeligt støtte den underjordiske kirke, som har stort behov af »livets brød«. Da de kommunistiske regeringer anvender kortbølgesendere til deres propagandaudsendelser, har millioner af russere og andre underkuede folk skaffet sig radio, hvormed de også kan opfange evangeliske udsendelser. Dørene er nu åbne for udsendelser til kommunistlandene. Dette arbejde må udvides. Den underjordiske kirke må have den åndelige næring, som disse udsendelser kan give. Dette er en anden måde, du kan hjælpe den underjordiske kirke i kommunistlandene på.

TRAGEDIEN MED KRISTNE MARTYRERS FAMILIER

Vi må hjælpe med at forsørge de kristne martyrs familier. Titusinder af kristne martyrs familier lider nu på den mest ubeskrivelig tragiske måde. Når et medlem af den underjordiske kirke arresteres, rammes familien af et virkeligt slag. Det er i allerhøjeste grad ulovligt at hjælpe dem. Dette har kommunisterne nøje planlagt for at øge hustruens og børnenes lidelser, når de bliver ladet tilbage. Når medlemmer af den underjordiske kirke fængsles - og ofte torteres og dør - er dette bare begyndelsen. Familiens lidelser har ingen ende. Jeg vover at påstå, at hvis kristne i den frie verden ikke havde sendt mig og min familie hjælp, havde vi aldrig overlevet, så jeg nu kunne være hos jer og skrive disse ord.

Netop nu er der udbrudt en ny bølge af massearrestationer og terror mod de kristne i Rusland og i andre lande. Vi får stadig nye martyrer. Selv om martyrerne går i graven og får deres himmelske løn, må deres familier leve under tragiske forhold. Vi må og kan hjælpe dem. Selvfølgelig må vi hjælpe sultne indere og afrikanere. Men hvem fortjener mere hjælp fra de kristne, end deres familier, som døde for Kristus, eller som nu bliver torteret i de kommunistiske fængsler for deres tro?

Efter min frigivelse har European Christian Mission allerede sendt megen hjælp til kristne martyrs familier. Det, der er gjort, er ikke meget i sammenligning med, hvad vi kunne gøre med jeres hjælp.

Som et medlem af den underjordiske kirke, der overlevede og er flygtet til den frie verden, har jeg nu frembåret et budskab til jer, en indtrængende opfordring fra mine tilbageblevne trossøskende. De har sendt mig for at frembære dette budskab til jer. Ved et Guds under har jeg overlevet for at kunne gøre det. Jeg har talt om den tvingende nødvendighed af at bringe Kristus til den kommunistiske verden og at hjælpe de kristne martyrs familier. Jeg har fortalt jer om praktiske måder, på hvilke I kan hjælpe den underjordiske kirke med at fuldføre sin mission med at sprede evangeliet.

Når jeg blev slået under fødderne, skreg min mund, hvorfor gjorde den det? Den blev jo ikke slået. - Den skreg, fordi mund og fødder udgør en del af samme legeme. Og I, frie kristne, er en del af samme kristne legeme, som nu prygles i kommunistiske fængsler, og som nu bliver martyrer for Kristus.

Føler I ikke vor smerte?

Den første kristne menighed er med al sin skønhed, offervilje og hellighed vågnet til live igen i de kommunistiske lande.

Medens vor Herre Jesus Kristus kæmpede i bøn i Getsemane Have, befandt Peter, Jakob og Johannes sig kun et stenkast fra historiens største drama - *men de var i dyb søvn*. Hvor meget af din interesse og hjælp er rettet mod martyrkirken? Spørg dine præster og kirkeledere, hvad man gør for at hjælpe vore brødre og søstre bag jerntæppet.

Bag jerntæppet opleves endnu engang - nu - den første menigheds store drama; heltmod og martyrium - men den frie verdens kirke sover.

Vore brødre bag jerntæppet udkæmper nu - alene og uden hjælp - det tyvende århundredes største og modigste kamp med den første, kristne menigheds hero-

iske og fulde hengivelse. Den frie kirke fortsætter at sove uden at ænse deres kamp og angst, lige som Peter og de andre sov den stund, deres frelser udkæmpede den sværeste kamp.

Sover du også, medens den underjordiske kirke, dine trossøskende, lider og kæmper alene for evangeliet?

Kan du høre vort budskab: »Husk os og hjælp os!«

»Svigt os ikkøl«

Nu har jeg videregivet budskabet fra den kirke, som med sit martyrium i kommunistlandene er Kristus' hengiven - fra *dine* brødre og søstre, som lider i de ateistiske, kommunistiske lænker.

— — — —

Læsere kan skrive til forfatteren på følgende adresse:
European Christian Mission, 24 Elm Grove, London,
N. 8. England.

Gaver til missionsarbejdet i de kommunistiske lande
og hjælp til de kristne martyrs familier kan efter
forfatterens ønske sendes til:

Elims Hedningemission,
Postbox 151, 1005 København K, Giro 2 92 70
Mrk.: Richard Wurmbrand's arbejde

Af samme forfatter er udkommet i 1968:

Recept på kirkens udryddelse.

Udkommer i foråret 1969:

Blod og tårer

*Hvad kristne ledere og tidsskrifter
udtrykker om*

RICHARD WURMBRAND

»En moderne Johannes Døberen, en røst, der råber i det »frie« vesten. Pastor Wurmbbrand taler på den underjordiske kirkes vegne, som eksisterer bag jerntæppet, men hvis røst sjældent høres.«

The Christian and Christianity Today.

»Din udfordring skal ikke blive overhørt.«

Billy Graham.

»For mange er Wurmbbrand et symbol på mod og Kristus. Han er en mand, der aldrig gik på kompromis, men var lydige gennem lidelser

I dag er Wurmbbrand den største trussel for den kommunistiske filosofi.«

En vestlig »undergrunds-missionær« bag jerntæppet.

»Da du forlod Rumænien, var det for os, som om Kristus havde forladt os.«

Fra et brev sendt hemmeligt fra den underjordiske kirke i Rumænien, som Richard Wurmbbrand havde været leder af i mange år.

»Pastor Wurmbbrand har en mission, som er blevet overdraget ham af hele landet, af tusinder af martyrer, som døde i Frelserens navn. Han betragter sig selv som deres talsmand, røsten af dem, som ikke mere kan tale under den dybe tavshed, der hersker på den anden side af jerntæppet.«

Af en lap papir fra en rumænsk frihedsbevægelse.

ROYAL

Box 151 1005 København K